

PROGRAM OCHRONY SRODOWISKA DLA GMINY GŁUBCZYCE

• • • • • • • • • •

Zleceniodawca:
Gmina Głubczyce

Zespół autorski:
mgr Zdzisław Stefaniak
mgr Aleksandra Pastusiak
mgr Ryszard Kowalczyk
mgr Piotr Wołczycki
mgr inż. Jarosław Kowalczyk
mgr Joanna Fleszer
mgr Magdalena Szcześniak

Prawa autorskie zastrzeżone

Opole, grudzień 2004

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	5
1.1. Podstawy formalno-prawne opracowania	5
1.2. Zakres i zawartość opracowania	5
1.3. Metodyka opracowania.	8
1.4. Podstawowe założenia.	8
2. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	9
2.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej państwa.	9
2.2. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015”.	11
2.3. Uwarunkowania wynikające z Programu ochrony środowiska województwa opolskiego i Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.	12
2.3.1. Program ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010.	12
2.3.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.	14
2.4. Priorytety programu ochrony środowiska powiatu Głubczyce.	15
2.5. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju gminy Głubczyce.	17
2.5.1. Misja i priorytet rozwoju gminy.	17
2.5.2. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju gminy.	18
2.6. Priorytety wynikające z projektu Planu Rozwoju Lokalnego gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006.	18
2.7. Wnioski z diagnozy środowiska gminy Głubczyce.	19
2.8. Priorytety programu ochrony środowiska gminy Głubczyce.	23
3. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2004 – 2011.	24
3.1. Ogólne założenia polityki ekologicznej gminy.	24
3.2. Nadrzędny cel programu ochrony środowiska i jego znaczenie dla rozwoju gminy.	25
3.3. Cele ekologiczne gminy i ich zgodność z politykami wyższego rzędu.	26
3.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz wykorzystanie lasów.	26
3.3.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrona przed powodzią.	31
3.3.3. Ochrona powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatu i wykorzystanie energii odnawialnej.	37
3.3.4. Ochrona przed hałasem.	42
3.3.5. Ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin.	45
3.3.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	48
3.3.7. Poważne awarie przemysłowe.	48
3.3.8. Gospodarka odpadami.	49
3.3.9. Edukacja ekologiczna społeczeństwa i dostęp do informacji.	49
3.3.10. Planowanie przestrzenne.	51
4. PLAN OPERACYJNY 2004 – 2007	52
4.1. Kryteria wyboru projektów.	52
4.2. Priorytety ekologiczne.	53
4.3. Plan operacyjny - harmonogram rzeczowo-finansowy	53
5. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	78
5.1. Instrumenty polityki ochrony środowiska	78
5.1.1. Instrumenty prawne	78
5.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe	79
5.1.3. Instrumenty społeczne, edukacyjne i informacyjne	80
5.1.4. Instrumenty strukturalne.	81
5.2. Organizacja zarządzania środowiskiem.	82
5.3. Główne działania w ramach zarządzania programem.	82
6. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU	84
6.1. Monitoring środowiska.	84
6.2. Zakres monitoringu	84

6.3. Wskaźniki efektywności realizacji programu.....	85
6.4. Sprawozdawczość z realizacji programu.	86
6.5. Główne działania w ramach zarządzania Programem.....	86
7. NAKŁADY NA REALIZACJĘ PROGRAMU.	87
7.1. Źródła finansowania.....	87
7.1.1. Fundusze i programy funkcjonujące w zakresie ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i rozwoju wsi.....	88
7.1.2. Programy i fundusze europejskie	89
7.1.2.1. Fundusze strukturalne.....	89
oraz w ramach priorytetu 3 – Rozwój lokalny, w działania 3.1. – obszary wiejskie i działania 3.2. – obszary podlegające restrukturyzacji, obejmujące między innymi:.....	91
7.1.2.2. Fundusze spójnościowe.....	93
7.1.2.3. Środki budżetowe - Kontrakt dla Województwa Opolskiego na rok 2004 i na następne lata.	94
7.1.2.4. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Głubczyce.....	95
7.2. Koszty realizacji i struktura finansowania przedsięwzięć na lata 2004 – 2007.....	96

SPIS TABEL:

Tabela 1. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona przyrody, krajobrazu oraz zrównoważone wykorzystanie lasu.	55
Tabela 2. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią.	58
Tabela 3. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona powietrza atmosferycznego, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz wykorzystanie energii odnawialnej.	63
Tabela 4. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona przed hałasem.	67
Tabela 5. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin.	69
Tabela 6. Harmonogram rzeczowo-finansowy - promieniowanie elektromagnetyczne, niejonizujące.	71
Tabela 7. Harmonogram rzeczowo-finansowy - edukacja ekologiczna, działania systemowe i dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie.	72
Tabela 8. Harmonogram rzeczowo-finansowy - poważne awarie przemysłowe.	75
Tabela 9. Harmonogram rzeczowo-finansowy - planowanie przestrzenne.	76
Tabela 10. Harmonogram rzeczowo-finansowy - zarządzanie środowiskiem i programem ochrony środowiska.	77
Tabela 11. Wskaźniki realizacji Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce.	85
Tabela 12. Działania w zakresie zarządzania Programem ochrony środowiska gminy Głubczyce.	86
Tabela 13. Szacunkowe, sumaryczne koszty realizacji Programu na lata 2004-2007.	96
Tabela 14. Struktura finansowania „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce”.....	97

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Relacje programu ochrony środowiska gminy Głubczyce do innych opracowań.	7
Rysunek 2. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska gminy Głubczyce.....	83

1. WSTĘP

1.1. Podstawy formalno-prawne opracowania

Opracowanie wykonano na podstawie umowy nr KI-7629/27/04 z dnia 23 sierpnia 2004r. zawartej pomiędzy Gminą Głubczyce a Przedsiębiorstwem Ekologicznym INTEREKO Sp. z o.o. w Opolu.

Podstawą prawną opracowania jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 z póź. zm.) oraz art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach [Dz.U. nr 62, poz. 628 z póź. zm.), które obligują Burmistrza Głubczyc do sporządzenia programu ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska sporządza się co 4 lata i uchwalany przez Radę Miejską. Z wykonania programu Burmistrz co 2 lata sporządzać będzie raporty, które następnie będą przedstawiane Radzie Miejskiej.

1.2. Zakres i zawartość opracowania

Zakres niniejszego opracowania został określony przede wszystkim w oparciu o następujące dokumenty i przepisy:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 z póź. zm.), art.14, ust. 1. Zgodnie z zapisami ustawy program ochrony środowiska, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:
 1. cele ekologiczne,
 2. priorytety ekologiczne,
 3. rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
 4. środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe;
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010. Program gminny ochrony środowiska powinien swoją zawartością odpowiadać zapisom tego dokumentu, a więc powinien w szczególności określać:
 - cele średniookresowe do roku 2010,
 - zadania na lata 2003-2006
 - ocenę realizacji programu,
 - nakłady finansowe na realizację programu.
- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, określające sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz ich części składowe. Według wytycznych powyższe programy powinny zawierać następujące rozdziały:
 - racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
 - poprawa jakości środowiska,
 - narzędzia i instrumenty realizacji programu
 - współpraca przygraniczna
 - harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu
 - kontrola realizacji programu.

Zgodnie z powyższym dokumentem gminny program ochrony środowiska powinien składać się z następujących części:

- zadań własnych gminy – obejmujących przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub w części ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji gminy),
- zadań koordynowanych - obejmujących przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego, centralnego

Zakres i zawartość „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce” jest zgodna z powyższymi ustawami i opracowaniami, poszerzając je dodatkowo o główne problemy i ocenę dotychczasowej polityki ochrony środowiska na poziomie regionalnym i lokalnym.

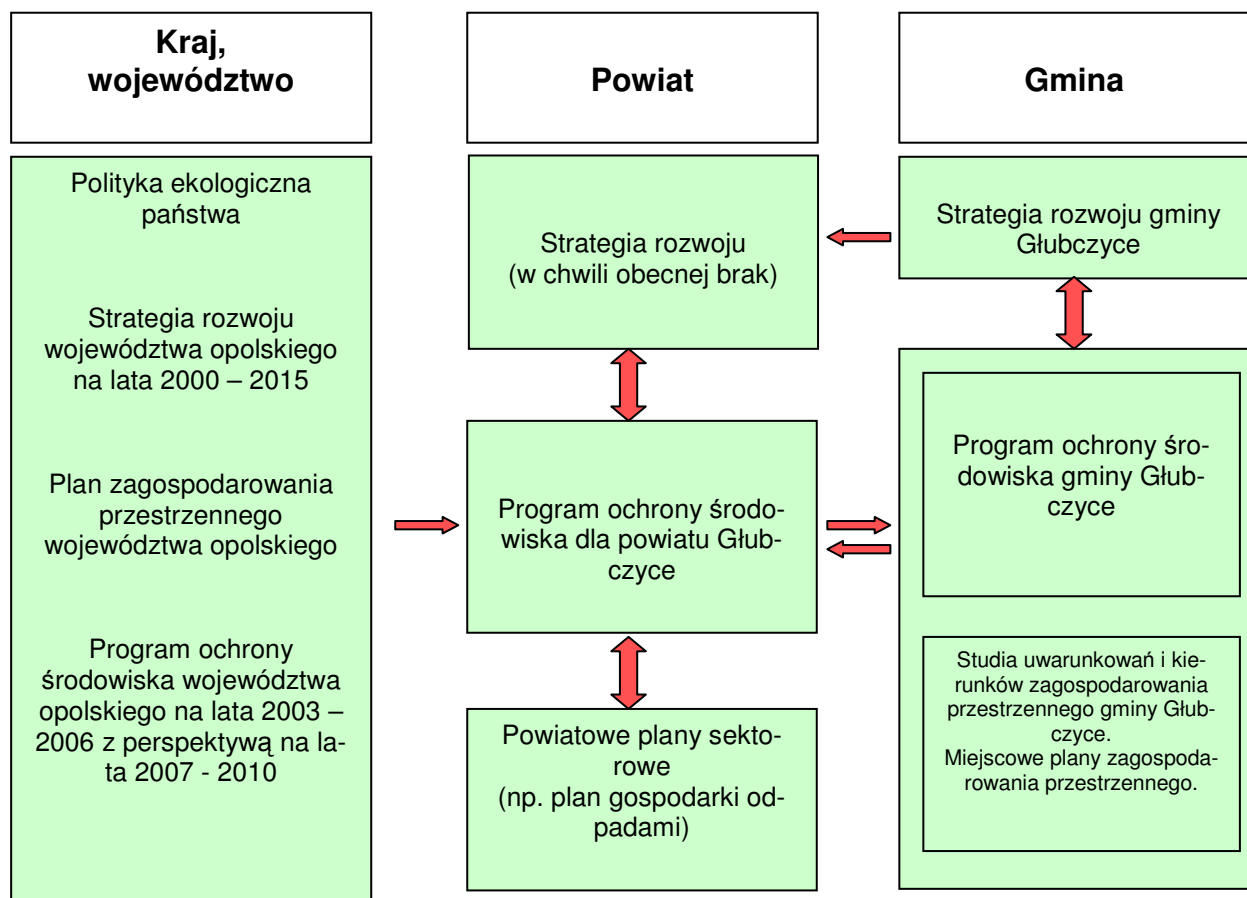
Kierując się powyższymi zapisami, niniejszy Program określa:

- priorytety, cele ekologiczne średniookresowe do 2011 roku wraz z kierunkami działań, ujęte w blokach tematycznych
- zadania do realizacji w latach 2004 - 2007, tzw. plan operacyjny, z uwzględnieniem wskazówek zawartych w „Wytocznych” i w powiatowym programie ochrony środowiska powiatu Głubczyce
- monitoring realizacji programu
- aspekty finansowe wdrażania programu

Należy podkreślić, że niniejszy „Program...” ma otwartą formułę co oznacza, że w przypadku zmiany wymagań prawnych, pojawiania się nowych problemów, bądź nie wykonania niektórych przedsięwzięć w terminach przewidzianych w tym Programie, dokument Programu opracowany w 2004 roku, będzie cyklicznie co 4 lata aktualizowany.

Program ochrony środowiska gminy Głubczyce pozostaje w ścisłej relacji z "Programem ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 - 2010", "Strategią rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 - 2015", „Programem ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce”, „Strategią rozwoju Ziemi Głubczyckiej”. Z dokumentów tych wynikają główne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego omawianego obszaru i związane z nimi kierunki działań w zakresie ochrony środowiska. Relację programu ochrony środowiska gminy Głubczyce do innych opracowań strategicznych, programowych i planistycznych przedstawiono na rysunku nr 1.

Rysunek 1. Relacje programu ochrony środowiska gminy Głubczyce do innych opracowań.

Układ i zawartość niniejszego Programu ujmuje następujące działy:

- wstęp – stanowi wprowadzenie do Programu, zawiera opisy podstawy prawnej opracowania, zakres i zawartość opracowania, metodykę i główne założenia oraz spójność Programu z innymi dokumentami rangi krajowej i regionalnej.
- uwarunkowania realizacji programu – zawiera ona ogólną charakterystykę gminy Głubczyce, główne zagrożenia i problemy z tej dziedziny, spójność programu z dokumentami strategicznymi rangi regionalnej oraz lokalne priorytety ochrony środowiska.
- cele i zadania o charakterze systemowym – obejmuje powiązanie rozwoju gospodarczo-społecznego gminy z ochroną środowiska (ekologizacja strategii rozwojowej i przestrzennej gminy) oraz wzmocnienie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, zarówno przez dostęp do informacji, jak i edukację ekologiczną.
- cele i zadania z punktu widzenia ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego – zawiera ona w układzie poszczególnych zagadnień wyróżnione cele średniookresowe do 2011 r. sformułowane na podstawie stanu wyjściowego, uwarunkowań prawnych i wymagań polityki ekologicznej państwa, regionalnej polityki ochrony środowiska.
- plan operacyjny (program wykonawczy) – zawiera narzędzia i instrumenty realizacji programu wraz z określeniem struktury zarządzania programem, sprawozdawczości i monitorowania programu, a przede wszystkim harmonogram rzeczowo-finansowy programu z rozróżnieniem zadań własnych i koordynowanych. Zadania te, przewi-

dziane do realizacji w latach 2004 – 2007, zawarte zostały w liście przedsięwzięć istotnych dla ochrony środowiska na poziomie regionalnym i lokalnym, z określeniem szacunkowych terminów realizacji, kosztów i źródeł finansowania, a także instytucji odpowiedzialnych za realizację danego przedsięwzięcia.

- koszty realizacji programu na terenie gminy Głubczyce na lata 2004-2007 – szacunkowe koszty wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w harmonogramie rzeczowo-finansowym z podziałem na zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne według poszczególnych obszarów tematycznych ochrony środowiska zawartych w Programie oraz źródła finansowania.

1.3. Metodyka opracowania.

Opracowanie Programu ochrony środowiska dla gminy Głubczyce przebiegało w dwóch etapach, obejmujących:

- I etap – diagnozę stanu środowiska, ocenę stanu zasobów i walorów środowiska, tendencje jego zmian oraz główne źródła zanieczyszczeń i degradacji,
- II etap – sformułowanie celów krótko i średniookresowej polityki ekologicznej gminy w wydzielonych blokach tematycznych, opracowanie programu wykonawczego (operacyjnego), realizującego założone cele strategiczne, określenie harmonogramu rzeczowo – finansowego zadań przewidzianych do realizacji w latach 2004 – 2007, określenie zarządzania środowiskiem i programem, sposobu monitorowania wdrażania oraz kosztów finansowania i montażu finansowego programu.

Program wykonawczy z harmonogramem rzeczowo-finansowym przedsięwzięć sformułowano przede wszystkim w oparciu o zadania wynikające z obowiązku ustawowego, „Programu ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”, „Planu gospodarki odpadami dla Województwa Opolskiego”, „Programu ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce”, a także w oparciu o ankietyzację podmiotów prawnych, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy oraz jednostki podległe samorządowi lokalnemu. W opracowaniu umieszczono także zadania uzgodnione podczas konsultacji z przedstawicielami różnych instytucji, organizacji społecznych oraz mieszkańców.

Projekt Programu został przedstawiony Burmistrzowi Głubczyc, a po jego przyjęciu zostanie skierowany do uzgodnień z komisjami Rady Miejskiej oraz do zaopiniowania przez Starostę. Uzgodnienia z powyższymi jednostkami stanowią podstawę do przygotowania ostatecznej wersji Programu i przyjęcia przez Radę Miejską.

1.4. Podstawowe założenia.

Podstawę opracowania celów strategicznych i strategii wdrożeniowej „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce” stanowią:

- dokumenty opracowane na szczeblu krajowym, w szczególności:
 - „II Polityka ekologiczna państwa”,
 - "Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 - 2010",
 - "Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 –2010”,

- dokumenty o charakterze regionalnym:
 - „Program ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2003-2006 z perspektywą na lata 2007-2010”,
- dokumenty o charakterze lokalnym:
 - „Program ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce”,
 - „Strategia rozwoju gminy Głubczyce”,
 - projekt „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006”.

VI Program działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001 – 2010 wskazuje na konieczność osiągnięcia zrównoważonego rozwoju poprzez poprawę środowiska i podniesienie jakości życia mieszkańców, a wśród czterech priorytetowych obszarów działań, wymieniony jest obszar „środowisko i zdrowie”.

Strategicznym celem polityki ekologicznej państwa, w tym również na terenie gminy Głubczyce jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikającego z narażenia na szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiskowe. W chwili obecnej do najważniejszych zagrożeń środowiska na terenie gminy zaliczyć można zanieczyszczenie wód powierzchniowych wynikające z braku zorganizowanych systemów kanalizacyjnych, degradację powierzchni ziemi (w tym procesy erozyjne na terenach rolnych), zmianę naturalnych stosunków wodnych oraz zagrożenie hałasem komunikacyjnym.

2. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

2.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej państwa.

Podstawowe założenia Programu wynikają przede wszystkim z głównych zasad polityki ekologicznej państwa. Mają one swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych i średniookresowych polityki ekologicznej województwa opolskiego.

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej, przyjętą w Konstytucji RP jest zasada zrównoważonego rozwoju, której podstawowym założeniem jest integracja polityk i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenie, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych, oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Oprócz generalnej zasady zrównoważonego rozwoju II polityka ekologiczna państwa określa również szereg zasad szczegółowych, t.j.:

- **zasadę prewencji i przeczności** oznaczającą, że odpowiednie działania powinny być podejmowane wcześniej niż pojawienie się realnego problemu, zasada ta wykorzystuje przede wszystkim: planowanie przestrzenne jako zapobieganie potencjalnym konfliktom na styku kilku płaszczyzn, w szczególności działalności gospodarczej, życia społeczności lokalnej i przyrody, stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT) jako zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń, zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń, recykling materiałów, surowców, energii, wody, pro-środowiskowe systemy zarządzania procesami produkcji i usług m.in. ISO 14 000 i EMAS;

- **zasadę integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi** oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;
- **zasadę regionalizmu** oznaczającą rozszerzenie uprawnień dla samorządów i wojewodów, regionalizowanie ogólnokrajowych narzędzi polityki ekologicznej, skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (m.in. doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych);
- **zasadę uspołecznienia** oznaczającą stworzenie warunków do udziału obywateli w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju wynikających przede wszystkim z „Konwencji w sprawie dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji i dostępu do procedur sądowych w sprawach dotyczących środowiska”,
- **zasadę „zanieczyszczający płaci”** oznaczającą pełną odpowiedzialność sprawcy, w tym materialną za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń dla środowiska, odpowiedzialność tą powinni ponosić wszyscy użytkownicy środowiska, także konsumenci;
- **zasadę subsydiarności** oznaczającą stopniowe przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny (wojewódzki, powiatowy, gminny), tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany;
- **zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej** oznaczającą minimalizację nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

W Polityce ekologicznej państwa ustalone zostały następujące ważniejsze limity krajowe, związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą stanu środowiska – wszystkie dotyczą celów do osiągnięcia najpóźniej do 2010 r.:

- ✓ zmniejszenie wodochłonności produkcji o 50% w stosunku do stanu w 1990 r. (w przeliczeniu na PKB i wartość sprzedana w przemyśle);
- ✓ ograniczenie materiałochłonności produkcji o 50% w stosunku do 1990r. w taki sposób, aby uzyskać co najmniej średnie wielkości dla państw OECD (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- ✓ ograniczenie zużycia energii o 50 % w stosunku do 1990r. i 25% w stosunku do 2000r. również w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB);
- ✓ dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem 1990;
- ✓ odzyskanie i powtórne wykorzystanie co najmniej 50% papieru i szkła z odpadów komunalnych;
- ✓ pełna (100%) likwidacja zrzutu ścieków nieczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych;
- ✓ zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, powierzchniowych stosunku do stanu z 1990r. z przemysłu o 50%, z gospodarki komunalnej (na terenie miast i osiedli wiejskich) o 30% i ze spływu powierzchniowego – również o 30%;
- ✓ ograniczenie emisji w stosunku do stanu w 1990r:
 - pyłów o 75%,
 - dwutlenku siarki o 56%,
 - tlenków azotu o 31%,
 - niemetalowych lotnych związków organicznych o 4%
 - amoniaku o 8%

- ✓ do końca 2005r. wycofać z użytkowania etylinę i przejść wyłącznie na stosowanie benzyny bezołowiowej

2.2. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015”.

Uchwalona w 2000 r. „Strategia rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015” stanowi zasadniczy element procesu rozwoju regionu i jego dostosowywania do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych. „Strategia ...” stanowi podstawę programowania i realizacji długofalowego rozwoju województwa w perspektywie najbliższych lat. Stanowi również punkt wyjścia dla formułowania celów i kierunków rozwoju na poziomie gminy Głubczyce.

Podstawowym przesłaniem „Strategii ...” jest stworzenie w regionie warunków do szybkiego nadrobienia historycznie narosłych zaległości w rozwoju cywilizacyjnym, przy czym istotne znaczenie obok działań o wymiarze gospodarczym posiadają również działania o wymiarze społecznym, w szczególności podnoszenie poziomu wykształcenia społeczności, dbałości o zachowanie tożsamości regionalnej i narodowej.

„Strategia ...” sporządzona została z uwzględnieniem współczesnych trendów rozwojowych, w szczególności:

- globalizacji rozwoju – wymuszającej tworzenie warunków do sprostania konkurencji na rynku krajowym i europejskim, otwartości dla technologii i kapitału zagranicznego, podwyższania efektywności życia gospodarczego oraz wysokiego poziomu innowacyjności
- demokracji – realizującej decentralizację zarządzania, wyznającej zasadę subsidiarności oraz tworzącej otwarte, zróżnicowane społeczeństwo obywatelskie
- równoważenia rozwoju – integracji działań gospodarczych i społecznych z i wymogami nowoczesnej ekologii oraz szerokiego wprowadzania energochłonności, wodochłonności i materiałochłonności w działalności gospodarczej

Zapisany w „Strategia rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015” zbiór celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań zmierzać będzie do realizacji podstawowych priorytetów rozwojowych, ukierunkowanych na wzmocnienie konkurencyjności województwa w stosunku do otoczenia zewnętrznego oraz do eliminowania niekorzystnych różnic w warunkach życia wewnątrz regionu, w szczególności życia w miastach i na wsi.

Osiągnięcie tych celów będzie możliwe poprzez zogniskowanie działań na sześciu strategicznych celach rozwoju, obejmujących:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej oraz istniejącego potencjału gospodarczego,
- dobrze wykształcone społeczeństwo,
- aktywizację gospodarczą regionu z wykorzystaniem europejskiego korytarza transportowego przebiegającego przez województwo opolskie,
- restrukturyzację rolnictwa i rozbudowę sektora przetwórstwa rolno – spożywczego oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich i małych miast,
- poprawę warunków życia w regionie,
- rozwój współpracy międzynarodowej, kontaktów indywidualnych oraz współpracę transgraniczną.

Określone dla powyższych celów strategicznych cele operacyjne posiadać będą istotny wpływ na ochronę zasobów przyrodniczych, poprawę jakości środowiska i podniesienie

standardów zamieszkania ludności również na terenie gminy Głubczyce. Szczególne znaczenie posiadać będzie realizacja następujących celów operacyjnych, stanowiących rozwinięcie następujących celów strategicznych:

- w ramach celu strategicznego „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz istniejącego potencjału gospodarczego”:
 - podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej w drodze modernizacji istniejącej sieci drogowej, w tym polepszenie parametrów ruchu, modernizację dróg i realizację obwodnic drogowych
 - zapewnienie pełnej dostępności do mediów technicznych, w tym wodociągów, kanalizacji, energii elektrycznej, ciepłej, gazowej
 - systematyczną poprawą stanu komponentów środowiska przyrodniczego, w tym poprawą stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności zbiornika GZWP 333 i GZWP 335, wprowadzenie nowoczesnej gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi, dalszą poprawę stanu czystości powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, zachowania walorów krajobrazowych i bioróżnorodności przyrody
 - zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego gminy w drodze pełnej realizacji „Programu dla Odry 2006”
 - restrukturyzację i modernizację przemysłu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii produkcyjnych, o wysokim stopniu złożoności i przyjaznych dla środowiska
- w ramach celu strategicznego „Aktywizacja gospodarcza regionu z wykorzystaniem europejskiego korytarza transportowego przebiegającego przez województwo opolskie”:
 - powiązanie komunikacyjne autostrady A4 z systemem drogowym województwa opolskiego
 - wykorzystanie możliwości transportowych rzeki Odry

2.3. Uwarunkowania wynikające z Programu ochrony środowiska województwa opolskiego i Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.

2.3.1. Program ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, realizacja polityki ochrony środowiska zawarta w dokumencie strategicznym prowadzona jest w oparciu o programy wojewódzkie. W zakresie ochrony i kształtowania środowiska programem zapewniającym spójność z dokumentem strategicznym wyższej rangi, realizującym na poziomie regionalnym wyznaczone przez nie cele jest „Program ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 - 2010” oraz „Wojewódzki plan gospodarki odpadami”.

Cele polityki ekologicznej województwa wyznaczają główne obszary zainteresowań dla opracowywanego programu ochrony środowiska dla gminy Głubczyce. Do głównych celów o charakterze regionalnym, mającym znaczenie dla polityki ekologicznej gminy zaliczyć należy:

- w zakresie zapewnienia wymaganej jakości wód:
 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych i przemysłowych;

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł punktowych i przestrzennych (rozproszonych), trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi
- w zakresie jakości powietrza atmosferycznego:
 - systematyczną poprawę jakości powietrza w strefach, w szczególności na obszarze tzw. opolsko – kozielskiej aglomeracji przemysłowej (w tym na terenie powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego i gminy Głubczyce)
- w zakresie ochrony środowiska przed hałasem:
 - rozpoznanie stanu zagrożenia hałasem, przede wszystkim emitowanym przez środki transportu drogowego, kolejowego i przemysłowego, oraz ograniczenie jego oddziaływania na obszarach podlegających ochronie prawnej
- w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska:
 - przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska w związku z poważnymi awariami przemysłowymi
 - eliminowanie lub zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu poważnych awarii
- w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych:
 - ochronę bioróżnorodności, zapewnienie spójności systemu ekologicznego gminy z systemem regionalnym i krajowym oraz powiększanie zasobu przyrodniczego, objętego różnymi formami ochrony
- w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych:
 - zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystywania wód podziemnych na cele inne niż komunalne,
 - wprowadzanie nowoczesnych technologii w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska (BAT)
 - wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych stosownie do wymogów europejskich
 - zachowanie zasobów przyrody, w tym różnorodności biologicznej, dobrego stanu ekosystemów oraz walorów krajobrazowo – kulturowych
- w zakresie gospodarki odpadami:
 - stworzenie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającego wzrost odzysku odpadów komunalnych
 - zwiększenie poziomu odzysku odpadów przemysłowych
 - dostosowanie w okresie perspektywnym gospodarki odpadami niebezpiecznymi do międzyregionalnego systemu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi
- w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych:
 - stworzenie warunków dla wykorzystania energii odnawialnej na terenie gminy
 - promocję, popularyzację i wspieranie wytwarzania oraz wykorzystania energii odnawialnej
- w zakresie zapewnienia spójności lokalnych polityk sektorowych z polityką ekologiczną państwa:
 - ekologizację lokalnych polityk sektorowych w postaci zintegrowanego z celami regionalnej polityki ekologicznej podejścia do formułowania celów tych strategii, polityk i programów wykonawczych

- w zakresie zwiększenia aktywności społecznej w kształtowaniu i realizacji polityki ekologicznej:
 - kształtowanie proekologicznych zachowań mieszkańców, zapewnienie dostępu mieszkańców gminy do informacji o środowisku oraz do udziału w podejmowaniu decyzji w sprawach dotyczących ochrony środowiska (w tym udziału w procedurze opracowywania i wdrażania "Programu ochrony środowiska")
- w zakresie doskonalenia struktur zarządzania środowiskiem

2.3.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest dokumentem, który w sposób systemowy zajmuje się zagospodarowaniem przestrzennym województwa. Stanowi on dokument uwzględniający istniejące przestrzenne uwarunkowania, priorytety i cele strategiczne rozwoju województwa wynikające bezpośrednio z kierunków polityki społeczno – gospodarczej zawartych w „Strategii rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015” oraz celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określonych w koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii zrównoważonego rozwoju kraju oraz polityk sektorowych (w tym polityki ekologicznej państwa), a w szczególności:

- wynikających z „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” warunków zapewnienia dynamicznego, harmonijnego i zrównoważonego rozwoju na obszarze całego kraju, umożliwiających aktywne i świadome kształtowanie procesu likwidacji istniejących dysproporcji rozwojowych i stwarzających optymalne warunki rozwojowe
- wynikających ze „Strategii zrównoważonego rozwoju Polski do roku 2025” warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowania sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracania równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej
- wynikających z „Narodowej strategii ochrony środowiska na lata 2000 – 2006” oraz „II polityki ekologicznej państwa” kierunków działań, zapewniających poprawę jakości poszczególnych komponentów środowiska oraz racjonalizację wykorzystania zasobów naturalnych dla celów równoważenia rozwoju

Opierając się na powyższych dokumentach krajowych i regionalnych, generalny cel strategiczny przyjęty w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego określony został w następujący sposób:

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego jest tworzenie struktury przestrzennej, która będzie pobudzała rozwój województwa, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Cel generalny i priorytetowe cele operacyjne zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, stanowiąc przestrzenne rozwinięcie celów generalnych i celów operacyjnych, sformułowanych w „Strategii rozwoju województwa opolskiego na lata 2000 – 2015”, znajdować będą swoje odzwierciedlenie w strategii rozwoju, a w konsekwencji w programie ochrony gminy.

2.4. Priorytety programu ochrony środowiska powiatu Głubczyce.

Dokumentem nadrzędnym dla formułowania polityki środowiskowej dla gminy Głubczyce jest „Program ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce na lata 2004 - 2007”. W ramach przyjętej polityki ekologicznej, program formułuje priorytety, cele strategiczne, cele średniookresowe do roku 2011 i cele operacyjne oraz działania, w ramach wydzielonych komponentów środowiska, które będą realizowane na terenie powiatu w perspektywie 2007 roku.

Sformułowana wizja rozwoju powiatu w zakresie ochrony środowiska w brzmieniu „**Misją powiatu Głubczyce jest stworzenie ośrodka nowoczesnego rolnictwa, usług i turystyki**” realizowana będzie poprzez następujące:

cele strategiczne:

1. Wysoki poziom aktywności gospodarczej (dostosowany do potencjału infrastruktury, zasobów przyrodniczych, rynku pracy, zaopatrzenia i zbytu, a także aktywności ekonomicznej społeczności i władz samorządowych).
2. Wysoki poziom warunków życia mieszkańców (poprzez wzmocnienie i wykorzystanie walorów użytkowych przestrzeni, obiektów rekreacji i wypoczynku).
3. Wysoka jakość środowiska naturalnego (obejmująca konieczność uzyskania równowagi gospodarka – społeczeństwo, bez wywoływania niekorzystnych zmian w środowisku przyrodniczym)

cele operacyjne:

1. Rozbudowa i modernizacja istniejących dróg.
2. Edukacja ekologiczna społeczeństwa.
3. Likwidacja zagrożeń ekologicznych.
4. Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych.
5. Rozwój sektora produkcji i usług.

i zadania strategiczne:

1. Rozwój współpracy transgranicznej.
2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza.
3. Inwentaryzacja i zagospodarowanie osobliwości przyrodniczych.
4. Rozwój i modernizacja systemu zaopatrzenia terenów wiejskich w wodę.
5. Rozbudowa i modernizacja systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.
6. Opracowanie i realizacja programu zalesień.
7. Utworzenie powiatowego Centrum Edukacji Ekologicznej.
8. Wspieranie rozwoju produkcji zdrowej żywności.
9. Opracowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami dla powiatu.
10. Likwidacja dzikich wysypisk.
11. Modernizacja sieci dróg powiatowych i wojewódzkich.
12. Gazyfikacja miejscowości powiatu.
13. Rozwój funkcji turystycznych powiatu.
14. Inwentaryzacja informacji o zasobach naturalnych powiatu nadających się do gospodarczego wykorzystania.

W ramach rozwiązań szczegółowych, „Program ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce na lata 2004 – 2007” w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przewiduje:

- w zakresie kształtowania stosunków wodnych, gospodarki wodno – ściekowej i ochrony przeciwpowodziowej – przywracanie wysokiej jakości wód powierzchniowych, ochronę zasobów wód podziemnych w szczególności poprzez rozbudowę i modernizację ujęć wody i sieci wodociągowej, racjonalizację wykorzystania wody poprzez ograniczanie strat związanych z przesyłem i zaopatrzeniem ludności w wodę oraz wodochłonności gospodarki, ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę, rozbudowę i systematyczną modernizację sieci kanalizacyjnej i deszczowej, budowę gminnych i ponadgminnych oczyszczalni ścieków, ograniczenie wpływów obszarowych z rolnictwa oraz maksymalną poprawę bezpieczeństwa i prewencję przeciwpowodziową
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb – ochronę i racjonalne wykorzystanie istniejących zasobów glebowych i ich potencjału produkcyjnego, ochronę i optymalne wykorzystanie surowców mineralnych, przeciwdziałanie erozji, rekultywację terenów zdegradowanych i eliminację źródeł skażenia gleb, w szczególności poprzez standaryzację i podnoszenie jakości produktów rolnych, rozwój infrastruktury technicznej terenów wiejskich i usług pozarolniczych, wdrażanie kodeksu dobrych praktyk rolniczych i dyrektywy azotanowej, zalesianie gruntów rolniczo nieprzydatnych, wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego
- w zakresie ochrony powietrza – poprawę jakości powietrza w drodze obniżania poziomu substancji szkodliwej w powietrzu, w szczególności z sektora przemysłowego, komunalnego i komunikacji, szerokie wykorzystanie ekologicznych nośników energii, w tym poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gazyfikację terenów wiejskich, ograniczanie zapotrzebowania na ciepło poprzez zmniejszenie energochłonności gospodarki, termomodernizację budynków i preferencję materiałów energooszczędnych
- w zakresie ochrony przed hałasem – poprawę klimatu akustycznego, zapewniającego uzyskanie wymaganego komfortu akustycznego środowiska, w szczególności hałasu komunikacyjnego poprzez działania techniczne i organizacyjno - planistyczne
- w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym – obniżenie poziomów szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku przy wykorzystaniu instrumentów kontrolnych oraz ograniczenie konfliktów przestrzennych przy wykorzystaniu instrumentów planowania przestrzennego
- w zakresie ochrony przyrody – utrzymanie i zwiększenie bioróżnorodności, wzmocnienie lokalnego i ponadlokalnego systemu przyrodniczego, przebudowę i poprawę stanu zdrowotno – sanitarnego lasów oraz ochronę zasobów krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego
- w zakresie poważnych awarii przemysłowych – zapobieganie zagrożeniom, zmniejszenie skutków ekologicznych i społecznych awarii i transportu materiałów niebezpiecznych
- edukacji ekologicznej – kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, propagowanie działań proekologicznych i edukacyjnych oraz nowych wzorców zachowań, uwzględniających wzmoczoną troskę o jakość środowiska.

2.5. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju gminy Głubczyce.

Bezpośrednim dokumentem wyjściowym do opracowania Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce jest „Strategia rozwoju gminy Głubczyce”, przyjęta Uchwałą nr XX/263/2001 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 28 lutego 2001 r.

W ramach diagnozy społeczno-gospodarczej przeprowadzono analizę silnych i słabych stron wynikających z potencjału gminy oraz szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w jej bliższym i dalszym otoczeniu.

Do mocnych stron gminy, tkwiących w potencjale przyrodniczym i infrastrukturze ochrony środowiska zaliczono:

- korzystne warunki przyrodniczo – krajobrazowe i ukształtowania terenu dla turystyki
- urodzajne ziemie i korzystne warunki klimatyczne dla prowadzenia gospodarki rolnej
- funkcjonującą na terenie miasta nowoczesną oczyszczalnię ścieków, stanowiącą główny element perspektywicznego systemu kanalizacji gminy
- istniejącą bazę turystyczną
- czyste środowisko

Do słabych stron gminy zaliczono:

- niską lesistość gminy
- intensywne procesy degradacji potencjału przyrodniczego rolnictwa (erozja wodna i wietrzna)
- zużycie techniczne i ekonomiczne urządzeń komunalnych, niezadawalający stan techniczny sieci wodociągowej oraz brak pełnego zwodociągowania gminy
- brak kanalizacji na terenach wiejskich i w części miasta Głubczyce
- brak prowadzonej segregacji odpadów
- system grzewczy oparty na paliwie stałym, energochłonność budynków mieszkalnych
- przebieg głównych ciągów komunikacyjnych przez centralne części miasta i wsi
- niski poziom zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych (brak zbiorników małej retencji)

2.5.1. Misja i priorytet rozwoju gminy.

Strategia, stanowiąc podstawowy dokument programowo – rozwojowy, określiła misję gminy w następującym brzmieniu:

Misją gminy Głubczyce jest stworzenie ośrodka nowoczesnego rolnictwa, usług i turystyki.

Równocześnie „Strategia rozwoju gminy Głubczyce” przyjęła jako priorytet rozwoju ***dążenie do zwiększenia atrakcyjności gospodarczej gminy Głubczyce oraz poprawę jakości życia mieszkańców.***

2.5.2. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju gminy.

Realizacja misji i priorytetu rozwoju gminy prowadzona będzie poprzez realizację czterech przyjętych celów strategicznych:

1. Poprawa warunków życia mieszkańców w gminie.
2. Nowoczesne rolnictwo oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.
3. Rozwój infrastruktury technicznej, przemysłu i usług.
4. Rozwój współpracy międzynarodowej.

oraz odpowiadających im celów operacyjnych i działań. Zagadnienia środowiskowe znalazły swoje odzwierciedlenie w celu 2 i 3 strategicznym, obejmując między innymi:

Nowoczesne rolnictwo oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

1. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych (w tym podwyższenie efektywności i konkurencyjności gospodarstw rolnych – edukacja ekonomiczna i ekologiczna rolników).
2. Rewitalizacja terenów wiejskich (w tym poprzez rozwój pozarolniczych funkcji terenów wiejskich, wchłaniających wolną siłę roboczą, nieuciążliwego przemysłu rolno – spożywczego, urządzeń obsługi ruchu turystycznego).
3. Rozwój agroturystyki.

Rozwój infrastruktury technicznej, przemysłu i usług.

1. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (w tym poprzez realizację programu rozwoju gospodarki wodno – ściekowej, programu rozwoju i modernizacji sieci gazowej oraz kanalizacyjnej).
2. Dbalność o stan środowiska naturalnego – ochrona wód, gruntu, powietrza, ochrona przed zanieczyszczeniami i hałasem (w tym poprzez zainicjowanie działań w zakresie gospodarki odpadami, prowadzenie stałego monitoringu środowiska, promocji proekologicznych czynników grzewczych).
3. Opracowanie i wdrożenie programu zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

2.6. Priorytety wynikające z projektu Planu Rozwoju Lokalnego gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006.

„Plan Rozwoju Lokalnego (PRL) gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006 z perspektywą realizacji do roku 2010” przyjęty Uchwałą nr XVIII/219/04 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 24.06.2004 r. stanowi dokument o charakterze operacyjnym, określającym zadania inwestycyjne, zmierzający do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego, stanowiący podstawę do ubiegania się o finansowe wsparcie zamierzeń inwestycyjnych w ramach ZPORR. Plan szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych gminy nie tylko do 2006 r., ale również w okresie do 2010 r. PRL będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych nie tylko ze środków własnych gminy, ale również samorządu powiatowego, jednostek organizacyjnych działających w imieniu gminy oraz powiatu, organizacje pozarządowe, działające *non-profit*, w tym fundacje, stowarzyszenia, kościoły.

Plan Rozwoju Lokalnego realizowany będzie poprzez trzy podstawowe grupy celów gospodarczych, ekologicznych i społecznych, w horyzontach czasowych 2004 – 2006 (cele krótkookresowe) i 2007 – 2013 (cele średniookresowe i perspektywiczne).

Cele ochrony środowiska realizowane będą poprzez Priorytet 3 „Rozwój lokalny”, działania 3.1. ZPORR „Obszary wiejskie” w zakresie:

A. Infrastruktury technicznej, między innymi:

- budowy lub modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- budowy lub modernizacji urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody,
- gospodarki odpadami,
- budowy lub modernizacji dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

B. Infrastruktury turystycznej, między innymi:

- budowy lub modernizacji lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej,
- budowy lub modernizacji urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody,
- gospodarki odpadami,
- budowy lub modernizacji dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

„Plan Rozwoju Lokalnego gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006” obejmuje także zadania inwestycyjne, wykraczające poza działania objęte możliwością dofinansowania w ramach działania 3.1. ZPORR. Zadania te realizowane będą przez gminę w miarę istniejących możliwości finansowych.

Łączny koszt zadań przyjętych w PRL wynosi 44 422 tys. PLN, z czego z budżetu gminy przewiduje się wydatkowanie 14 554 tys. PLN, ze środków zewnętrznych 29 791 tys. PLN.

2.7. Wnioski z diagnozy środowiska gminy Głubczyce.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy środowiska, ustalono, że:

⇒ w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

1. Miasto i gmina Głubczyce należą do obszarów o stosunkowo niskiej w skali województwa emisji zanieczyszczeń do powietrza. Pod względem emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza gmina zajmuje dwudzieste szóste miejsce. Potwierdzają to również wskaźniki emisyjne w przeliczeniu na jednostkę powierzchni, według których miasto i gmina należą do jednych z mniejszych emitentów zanieczyszczeń na Opolszczyźnie. Korzystnym faktem jest utrzymująca się od początku okresu transformacji trwała tendencja spadku emisji zanieczyszczeń.
2. W strukturze wytwarzania zanieczyszczeń główne znaczenie posiada sektor komunalno – bytowy (główne źródło tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń) oraz przemysłowy. Zaznacza się (podobnie jak na terenie całego kraju) stały wzrost emisji ze źródeł komunikacyjnych.
3. Istniejąca emisja zanieczyszczeń na terenie miasta i gminy nie znajduje swojego odbicie w stanie higieniczno – sanitarnym powietrza. Bieżące oceny jakości powietrza atmosferycznego wskazują, że jakość powietrza na terenie powiatu (i miasta) Głubczyce odpowiada klasie B ze względu na poziom pyłu zawieszzonego, co oznacza stosunkowo wysoki poziom zanieczyszczenia i konieczność określenia obszarów

przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tej strefy. Na terenie miasta i gminy nie zaobserwowano dotychczas przekroczenia standardów jakości powietrza.

4. Obszary nie objęte obsługą zorganizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło na terenie miasta i gminy, z uwagi na występującą niską emisję zanieczyszczeń, charakteryzują się gorszymi warunkami aero – sanitarnymi w stosunku do terenów scentralizowanego ogrzewania. Dodatkowym czynnikiem potęgującym efekt emisyjny jest intensywny ruch samochodowy.

⇒ w zakresie środowiska wodnego

1. Gmina Głubczyce charakteryzuje się stosunkowo bogatymi zasobami wód podziemnych, nagromadzonymi w warstwach wodonośnych karbonu, kredy, trzecio i czwartorzędu. Głównym, użytkowym poziomem wodonośnym jest czwartorzęd, wchodzący w skład Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzysko – Głubczycka. Pobór wody odbywa się z dziewięciu ujęć wód podziemnych, zaopatrujących wodociągi zbiorcze eksploatowane przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację w Głubczycach oraz dwóch ujęć wodnych, zaopatrujących wodociągi lokalne, eksploatowane przez Top Farm Głubczyce Kombinat Rolny Sp. z o.o.
2. Wody podziemne cechują się zróżnicowanym stanem czystości, jednak jakość wód ujmowanych przez wodociągi dla celów użytkowych (pitnych), spełnia kryteria wód o bardzo dobrej, dobrej i zadowalającej jakości (I, II i III klasa), jedynie w przypadku ujęcia w Mokrem – Kolonii (amoniak - V), Klisinie (żelazo – IV, amoniak - IV) i Krasnym Polu (mangan - V) woda cechuje się niezadowalającą lub złą jakością. Woda ujmowana na ujęciu w Klisinie, z uwagi na zawartość związków żelaza nie spełnia norm jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
3. Kluczowym problemem w zakresie gospodarki wodnej jest ochrona przed zanieczyszczeniami bytowo-gospodarczymi i wielkoobszarowymi z gospodarki rolnej (nawożenie, środki ochrony roślin). Większa część terenu gminy za sprawą występujących gleb lessowych charakteryzuje się dobrą izolacją powierzchniową użytkowego poziomu wodonośnego, jednak w strefach dolinnych rzek Troji, Psiny, Potoku Złotnik i Osobłogi konieczne jest podjęcie działań zapobiegających przenikaniu zanieczyszczeń do wód.
4. Gmina Głubczyce położona jest w obrębie obszarów o stwierdzonych niedoborach wody powierzchniowej, wymagających docelowo działań zwiększających zasoby dyspozycyjne wód (mała retencja). Deficyt wód występuje w okresie największego zapotrzebowania na wodę, w okresie wegetacyjnym, a okresy nadmiaru wody, prowadzące do wezbrań i powodzi, występują w okresach wczesnowiosennych i letnich.
5. Jakość wód powierzchniowych wykazuje w dalszym ciągu wysoki stopień zanieczyszczenia, będący wynikiem procesów zachodzących w zlewniach rzek. Brak zorganizowanego systemu oczyszczania ścieków na terenie gminy w dalszym ciągu nie pozwala na uzyskanie akceptowalnych (co najmniej II klasa) poziomów zanieczyszczenia.
6. Rozprowadzanie wody na terenie gminy prowadzone jest przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację w Głubczycach oraz Top Farms Głubczyce - Kombinat Rolny sp. z o.o. Sieć wodociągowa o długości 159.7 km zapewnia obsługę ok. 84.7 % mieszkańców gminy.
7. Wytwarzane na terenie gminy Głubczyce ścieki odprowadzane są do środowiska poprzez miejską, mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów lub w postaci wód opadowych i infiltracyjnych, bezpośrednio do odbiorników. Oczyszczalnia ścieków pracująca w systemie BIO – SYMBIO oprócz terenów miasta obsługuje wsie Gadzowice i Gołuszowice, Nowe Sady, Głubczyce Sady, Nowe Gołuszowice, Widok

8. Sieć kanalizacyjna o długości 41.25 km, zapewnia obsługę ok. 65.0 % mieszkańców gminy.

⇒ w zakresie hałasu

1. Tereny położone przy głównych trasach komunikacyjnych, zwłaszcza w sąsiedztwie drogi krajowej nr 38 oraz dróg wojewódzkich nr 416 i 417 narażone są, już w chwili obecnej, na nadmierne zagrożenie hałasem komunikacyjnym, którego poziom przekracza dopuszczalne normy ustalone dla pory dziennej i dla pory nocnej
2. Terenami szczególnie chronionymi, podlegającymi ponadnormatywnemu oddziaływaniu akustycznemu, są tereny związane z wielogodzinnym pobytom dzieci i młodzieży oraz tereny usług opieki społecznej i szpitali. W odniesieniu do tych terenów działania powinny być podejmowane w pierwszej kolejności
3. W następnej kolejności, działaniami należy objąć pozamiejskie tereny rekreacyjno-wypoczynkowe oraz tereny zabudowy jednorodzinnej i zamieszkania zbiorowego a w tym również zabudowy mieszkaniowej na terenach wiejskich
4. Ze względu na uciążliwość akustyczną powodowana przez jednostki gospodarcze na terenie miasta Głubczyce i niektórych wsi na terenie gminy, koniecznym jest prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie hałasu do środowiska, o którym mowa w art.230 i art.231 ustawy z dnia 27.04.2001 Prawo ochrony środowiska
5. Działaniami o których mowa w pkt 4 należy objąć również jednostki gospodarcze Spółki TOP FARMS, zwłaszcza te, które posiadają suszarnie ziarna, warsztaty, bazy sprzętowo-transportowe, magazyny ziarna itp.

⇒ w zakresie gospodarki odpadami

1. Diagnoza gospodarki odpadami dla miasta i gminy Głubczyce oparta została na podstawie ogólnie dostępnych danych statystycznych oraz pozostających w gestii organów administracji rządowej i samorządowej różnych szczebli.
2. Szczegółowa analiza i ocena stanu gospodarki odpadami w gminie, zgodna z wymogami ustawowymi, sporządzona zostanie w roku 2005 w ramach opracowania planu gospodarki odpadami dla gminy.
3. Opierając się na wskaźnikach statystycznych, strumień odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy oszacowano na poziomie 8172,5 Mg/rok, w tym na terenach miejskich 5721,9 Mg/rok oraz na terenach wiejskich 2450,5 Mg/rok. Nie przeprowadzono szacunku wytwarzanych odpadów przemysłowych, w tym niebezpiecznych.

⇒ w zakresie powierzchni ziemi i gleb

1. Tereny użytków rolnych zajmują ok. 80,0 % powierzchni ogółem gminy Głubczyce, wśród nich grunty orne zajmują ok. 71,0 %, a ok. 8,9 % zajmują łąki trwałe, pastwiska i sady. Gmina posiada wysoki wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący 93,1 pkt, a jego wartość uwarunkowana jest dobrą jakością gleb [lessy] i korzystnymi warunkami agroklimatycznymi.
2. Dalszy rozwój przestrzenny gminy będzie powodował nieuchronne i konsekwentne wyłączanie gruntów o wysokiej wartości z produkcji rolnej, co może być źródłem konfliktu między koniecznością ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a wymogiem zapewnienia rozwoju struktury osadniczej.
3. Nie stwierdza się podwyższonych stężeń metali ciężkich w glebach gminy w stopniu wykraczającym ponad wartość naturalną, poza lokalnym podwyższeniem stężenia kadmu i cynku. Stan ten pozwala wnioskować, iż gleby gminy mogą być

przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe, zwłaszcza dozwolona jest uprawa roślin zbożowych, okopowych i pastewnych.

4. Znaczny odsetek gruntów rolnych, w tym najwyższych klas bonitacyjnych, obejmuje tereny zagrożone intensywnymi procesami erozji wodnej i wietrznej, dla których niezbędne jest podjęcie konkretnych działań ochronnych.
5. Jakość gleby na terenach uprawnych powinna być okresowo monitorowana w celu gromadzenia zasobu informacji o tendencjach zmian związanych z procesami urbanizacji. Służyć również będzie ułatwieniu podejmowania decyzji przestrzennych przez władze gminy i ponoszeniu odpowiedzialności wobec rolników prowadzących gospodarstwa rolne, w tym ekologiczne.

⇒ w zakresie ochrony przyrody

1. Obszar gminy cechuje się znaczną bioróżnorodnością, ograniczoną, z uwagi na intensywną gospodarkę rolną, do niewielkich powierzchni lub wystąpień punktowych, głównie obszarów chronionego krajobrazu, terenów pogórskich i dolin rzecznych. Duże zróżnicowanie bioróżnorodności występującej jest wynikiem dostępności szeregu odmiennych siedlisk uwarunkowanych zmiennymi warunkami geomorfologicznymi i krajobrazowymi obszaru.
2. Obecny stan ochrony zasobów i walorów przyrodniczych w gminie związany jest z wysoką antropopresją wywołaną intensywnym użytkowaniem terenów rolnych i należy uznać go za niewystarczający. Przejawia się on ograniczeniem występowania najcenniejszych, seminaturalnych zbiorowisk do obszarów trudno dostępnych (strefy dolinne, tereny o dużych spadkach, kulminacje wzniesień). Poza formami obszarowej ochrony przyrody i krajobrazu (obszar chronionego krajobrazu „Las Głubczycki” i „Rejon Mokre – Lewice”, na terenie gminy występuje szereg cennych przyrodniczo obszarów i obiektów, kwalifikujących się do objęcia ochroną prawną (rezerваты przyrody 2, parki krajobrazowe 1, użytki ekologiczne 1, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe 2, stanowiska dokumentacyjne).
3. Na terenie gminy stwierdza się występowanie 33 gatunków roślin oraz 15 typów siedlisk przyrodniczych oraz 125 gatunków zwierząt objętych ochroną prawną podlegających w Polsce ochronie gatunkowej.
4. Szczególnie ważną rolę w kształtowaniu wewnętrznych i zewnętrznych zależności przyrodniczych pełnią ekosystemy dolinne, głównie łąkowe, łęgowe i wodne, posiadających znaczny potencjał bioróżnorodności i zbliżony do naturalnego charakter. Oprócz dolin rzecznych, istotną funkcję pełnią dwa wielkoprzestrzenne kompleksy leśne, stanowiąc biocentra, z których odbywa się zasilanie terenów przyległych, w tym również położonych poza granicami gminy. Wymienione obszary, tj. korytarze ekologiczne, stanowiące główne szlaki przemieszczania się materii, energii i organizmów, z którymi związana jest duża różnorodność nisz ekologicznych i tym samym potencjalna bioróżnorodność, a także węzły ekologiczne - główne centra zasilania całego układu przestrzennego, powinny zostać zachowane i chronione w procesach zagospodarowania przestrzennego.
5. Priorytetem działań perspektywicznych winno być utrzymanie oraz powiększenie terenów przyrodniczo cennych (kontynuowanie zalesień, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, realizacja programów rolno – środowiskowych).

⇒ w zakresie instrumentów miejskiej polityki ekologicznej

1. Gmina nie posiada, w chwili obecnej, skutecznych instrumentów w zakresie polityki lokalnej, prawa miejscowego i uchwalonych programów działań, które pozwalałyby jednostkom organizacyjnym Urzędu Miasta i Gminy, właściwym w sprawach ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego, na skuteczne przeciwdziałanie niepożądanym zjawiskom

2. Celem uzyskania skuteczniejszej ochrony zasobów przyrodniczych gminy Głubczyce konieczne jest wzmocnienie potencjalnych instrumentów prawa miejscowego tj. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie wymagań ochrony zasobów przyrodniczych.
3. Dokumenty publiczne w zakresie planowania przestrzennego powinny być opracowywane na podstawie uprzednio sporządzonych dokumentacji ekofizjograficznych.
4. Zakres i bardzo duża różnorodność działań z zakresu ochrony środowiska nadzorowanych przez Wydział Komunalno – Inwestycyjny, przy równoczesnym braku danych o środowisku i jego ochronie, może w krótkiej perspektywie utrudniać sprawne zarządzanie jego zasobami.
5. Zwiększony zakres zadań w zakresie ochrony środowiska, gospodarki odpadami i gospodarki wodnej wymaga zwiększenia obsady kadrowej Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego, zwłaszcza, iż od skuteczności realizacji zadań ochrony środowiska na terenie gminy będzie uzależnione pozyskiwanie środków wspólnotowych na kolejne przedsięwzięcia.
6. Finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska prowadzone jest z budżetu gminy oraz Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej., przy czym środki Funduszu w latach 2001 – 2004 stanowiły zaledwie 0.71 – 1.25 % wydatków budżetowych gminy.
7. Dotychczasowy sposób wydatkowania środków finansowych z wyraźną preferencją dla wybranych kierunków (gospodarka wodna i odpadowa) uniemożliwiał przeznaczanie środków na inne, ważne społecznie działania (np. termomodernizacja budynków mieszkalnych). Długotrwałe przeznaczanie środków w ramach jednej grupy zadaniowej na działania w niewielkim stopniu związane z ochroną środowiska (odbudowa rowów odwadniających drogi) wskazuje na niezgodność z kierunkami wydatkowania, do którego fundusz został powołany.

2.8. Priorytety programu ochrony środowiska gminy Głubczyce.

W oparciu o diagnozę stanu środowiska, uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju gminy, wymagania prawne w zakresie kształtowania jakości środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz cele i priorytety sformułowane w dokumentach strategicznych i operacyjnych gminy, powiatu i województwa - poniżej przedstawiono priorytety środowiska wraz z głównymi kierunkami działań, których realizacja prowadzi do jego systematycznej poprawy. Są to:

1. Ochrona wód i gospodarka wodna. Pomimo stopniowej poprawy jakości wód powierzchniowych przepływających przez teren gminy, ich stan jest wciąż niezadowolający. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z powodzią, wymagają realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych. Priorytetowe kierunki działań gminy w zakresie ochrony środowiska w okresie do 2007 r. i w perspektywie do 2011 roku obejmują:
 - ochronę zasobów wodnych i racjonalizacja wykorzystania wód podziemnych zbiornika GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko - Głubczycka,
 - zakończenie budowy, modernizację sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody oraz zmniejszenie strat wody w sieci,
 - budowę sieci kanalizacyjnej i grupowych oczyszczalni ścieków, zapewniających podniesienie standardów zamieszkania, zwiększających atrakcyjność oraz poprawiających warunki inwestowania dla podmiotów gospodarczych
2. Ochrona powierzchni ziemi i środowiska glebowego. Intensywna eksploatacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz lokalna eksploatacja surowców mineralnych na terenie

gminy doprowadziła do wielkopowierzchniowej degradacji powierzchni ziemi, uruchomienia intensywnych procesów erozyjnych, naruszenia lokalnych stosunków wodnych, zagrożenia użytkowych poziomów wodonośnych. Działania kierunkowe obejmować będą:

- ochronę potencjału glebowego gminy i zapobieganie dalszej degradacji, poprawę warunków agrotechnicznych i ograniczenia zanieczyszczenia gleb, biologiczną meliorację terenu,
- rekultywację i rewitalizację przyrodniczą obszarów przekształconych w ramach realizacji programów rolno – środowiskowych oraz programu retencji wodnej,
- rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnej, aktywizujących i wspomagających rozwój gospodarczy gminy w oparciu o zasoby przyrodniczo - krajobrazowe

3. Ochrona powietrza i środowiska człowieka przed zanieczyszczeniami i hałasem. Wymaga to przede wszystkim kontynuacji działań dla poprawy jakości powietrza na terenach miasta i gminy, w szczególności w zakresie ograniczenia niskiej emisji, zwiększenie udziału energii cieplnej z proekologicznych źródeł grzewczych w ogólnej strukturze zużycia energii (w tym zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych). Główne kierunki działań to:

- kontynuacja działań ograniczających emisję zanieczyszczeń, zmniejszanie niskiej emisji zanieczyszczeń, rozpowszechnianie i wykorzystanie proekologicznych nośników oraz odnawialnych źródeł energii,
- ograniczanie emisji komunikacyjnej w drodze kierunkowej przebudowy układu komunikacyjnego.

4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody. Wskazane jest utrwalenie nowego podejścia do ochrony przyrody, uwzględniającego europejskie wymogi i doświadczenia w tym zakresie. Kluczowe znaczenie dla zasobu przyrodniczego gminy posiadać będą:

- utrzymanie i rozbudowa gminnego systemu przyrodniczego, stanowiącego stabilizator procesów rozwojowych, utrwalania bioróżnorodności, łagodzenia presji otoczenia
- wzmocnianie powiązań i ciągłości funkcjonalno - przestrzennej regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych oraz obszarów węzłowych z głównymi strukturami regionalnego systemu przyrodniczego województwa (dolina Odry, park krajobrazowego „Góry Opawskie”, obszar chronionego krajobrazu Borów Niemodlińskich, struktury przyrodnicze Republiki Czech)
- wzbogacenie struktur przyrodniczych oraz rewitalizację terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym poprzez realizację programów rolno – środowiskowych i programów zwiększenia lesistości gminy,
- zwiększanie powierzchni terenów objętych ochroną prawną.

3. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2004 – 2011.

3.1. Ogólne założenia polityki ekologicznej gminy.

Polityka ekologiczna gminy Głubczyce w okresie obowiązywania programu została sformułowana na podstawie przeprowadzonej diagnozy środowiska. Wnioski z diagnozy, po uwzględnieniu dokumentów strategicznych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego oraz strategii, polityk i programów lokalnych posłużyły sformułowaniu priorytetów, celów i kierunków działań w poszczególnych grupach problemowych oraz przypisanych im konkretnym zadaniom realizacyjnym.

Skuteczna realizacja polityki ekologicznej gminy wymaga aktywnego zaangażowania jak najszerszych grup zainteresowanych, wywierających bezpośredni i pośredni wpływ na sposób i intensywność wykorzystania środowiska. Kluczowe znaczenie dla realizacji polityki ekologicznej gminy ma systemowe podejście do jej wdrażania. Składa się na nie:

- wprowadzenia aspektów ekologicznych do dokumentów strategicznych opracowywanych na poziomie gminy (strategia rozwoju, programy rozwoju, plany rozwoju lokalnego),
- działania aktywizujące rynek na rzecz ochrony środowiska, polegające w szczególności na tworzeniu miejsc pracy w dziedzinach mniej obciążających środowisko (tzw. „zielone miejsca pracy”) i sprzyjających produkcji towarów i usług, mniej obciążających środowisko (poprzez ogłaszanie tzw. „zielonych przetargów”); w celu umożliwienia aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska na szczeblu rządowym prowadzone są prace nad utworzeniem listy towarów i usług, które z uwagi na możliwość zastosowania rozwiązań proekologicznych winny być preferowane przy zakupach, opracowaniem zasad i kryteriów tzw. „zielonych przetargów” oraz przygotowaniem ramowego programu wspierania zielonych miejsc pracy w ramach programu walki z bezrobociem
- edukacja ekologiczna oraz powszechny dostęp do informacji o środowisku,
- szeroka współpraca pomiędzy instytucjami publicznymi a organizacjami ekologicznymi i społeczeństwem (konsultacje dokumentów strategicznych, przedsięwzięć inwestycyjnych, decyzji itp.).

Najskuteczniejszym sposobem pozyskania społeczeństwa dla działań ekologicznych jest ukazanie i pomoc w osiągnięciu korzyści, jakie może osiągnąć gospodarstwo, gmina, wieś z optymalnego wykorzystania zasobów środowiska swojego terenu. Ważnym elementem jest również ciągła edukacja prowadzona na różnych poziomach, przy wykorzystaniu różnych narzędzi edukacyjnych (szkolenia, kursy, konkursy, wydawnictwa, akcje popularyzatorskie). Działalność ta powinna skupić się na realizacji modelowych przedsięwzięć chroniących i propagujących obiekty i obszary cenne przyrodniczo wraz z ich wykorzystaniem dla celów rozwoju gminy, infrastruktury turystyczno – dydaktycznej, w szczególności na obszarach obszaru chronionego krajobrazu i w rezerwach przyrody.

3.2. Nadrzędny cel programu ochrony środowiska i jego znaczenie dla rozwoju gminy.

Naczelną zasadą przyjętą w „Programie ...” jest zasada zrównoważonego rozwoju¹, umożliwiająca harmonizację rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną zasobów i wartości środowiska. Program ochrony środowiska należy do dokumentów o charakterze strategicznym, stanowiącym rozwinięcie misji, priorytetów i celów rozwojowych zawartych w „Strategii rozwoju gminy Głubczyce” oraz „Planie rozwoju lokalnego” w aspekcie ochrony środowiska i kształtowania przyrodniczych podstaw rozwoju. W związku z tym, za nadrzędny cel „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce” uznaje się:

Rozwój społeczno - gospodarczy i zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy w harmonii z wymogami ochrony środowiska.

¹ Zrównoważony rozwój oznacza taki rozwój, który zaspokaja potrzeby współczesnych pokoleń, nie ograniczając możliwości realizacji potrzeb przyszłych pokoleń.

„Program ...” i potrzeba jego posiadania, obok realizacji wymogu formalnego, zawartego w ustawie Prawo ochrony środowiska, ma również inne, pozaprawne znaczenie:

- program i sposób jego tworzenia stanowi przejaw mobilizacji wszystkich zainteresowanych stron (interesariuszy) do sprecyzowania głównych problemów oraz wypracowania w drodze porozumienia społecznego priorytetów, celów i sposobów ich osiągnięcia
- program stwarza podstawę do usprawnienia współpracy władz gminy z organami, organizacjami i podmiotami gospodarczymi, jak również do usprawnienia współpracy w obrębie własnego urzędu
- program stanowi podstawę mobilizacji władz gminy do zintegrowanego sposobu rozwiązywania problemów ochrony środowiska
- program stanowi podstawę do podejmowania świadomych decyzji inwestycyjnych i pozainwestycyjnych rozwiązujących zidentyfikowane problemy środowiskowe, przy jednoczesnym uwzględnieniu skutków dla pozostałych sfer funkcjonowania gminy
- program stanowi wyraz identyfikacji społeczności gminy z przyjętym sposobem pokonywania słabych stron, wykorzystania szans i potencjału rozwojowego
- program stwarza podstawę dla pozyskania środków wewnętrznych i zewnętrznych (montaż finansowy) na realizację sprecyzowanych zadań inwestycyjnych
- program stanowi punkt wyjściowy do optymalizacji systemu zarządzania środowiskiem na terenie gminy

Powyższe przesłanki podkreślają fakt opracowania „Programu ...” nie tylko z uwagi na wymóg prawny, ale również z uwagi na wewnętrzne przeświadczenie społeczności gminy o potrzebie integracji i mobilizacji w rozwiązywaniu wspólnych problemów. Sporządzony przy szerokiej współpracy mieszkańców, administracji, instytucji i podmiotów gospodarczych pozwoli na osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju, poprawę warunków życia i wzrost konkurencyjności gminy.

3.3. Cele ekologiczne gminy i ich zgodność z politykami wyższego rzędu.

3.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz wykorzystanie lasów.

Ochrony przyrody i krajobrazu realizowana jest w oparciu przede wszystkim o następujące przepisy prawa wewnętrznego:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [Dz.U. Nr 92 poz. 880 z 2004 r.], wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz.U. Nr 62 poz. 627 z 2001 z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. nr 80, poz. 717 z 2003r.] wraz z przepisami wykonawczymi.

Szczególne znaczenie dla działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu posiadają funkcjonujące w Unii Europejskiej następujące regulacje prawne:

- Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywy i rozporządzenia UE mają na celu zagwarantowanie korzystnego stanu ochrony dla wybranych rodzajów siedlisk i gatunków, stanowiących przedmiot zainteresowa-

nia UE [na podstawie dynamiki populacji gatunków, tendencji w naturalnych zasięgach gatunków i ich siedlisk oraz proporcjonalnego udziału obszaru siedlisk w państwach członkowskich].

Ochrona, wykorzystanie oraz gospodarka lasów, oprócz wymienionej powyżej ustawy o ochronie przyrody, realizowana jest w oparciu o następujące przepisy prawa polskiego:

- ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach [Dz.U. nr 56, poz. 678 z 2000r., z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 13 października 1995r. Prawo łowieckie [Dz.U. nr 42, poz. 372 z 2002r.] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 08 czerwiec 2001r o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia [Dz.U. nr 73, poz. 764 z 2001r.],
- ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. nr 16, poz. 78, z późniejszymi zmianami],

Wyjątkowe znaczenie w polskim systemie prawnym ma Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, w której wyodrębniono szczegółowe ograniczenia i zakazy dotyczące wszelkich obszarów, obiektów oraz roślin i zwierząt objętych ochroną prawną.

Według tej ustawy ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody i ochrona ta realizowana jest poprzez:

- uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategiach rozwoju województw, planach zagospodarowania przestrzennego województw, strategiach rozwoju gmin, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz w działalności gospodarczej i inwestycyjnej;
- obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody;
- opracowywanie i realizację ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych;
- realizację krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań;
- prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody;
- prowadzenie badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody.

Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego, w tym w szczególności walory krajobrazowe, na terenie gminy Głubczyce uwarunkowane są przede wszystkim występowaniem zmiennej geomorfologii obszaru przy współdziałaniu żyznych kompleksów glebowych. Układ tych czynników w największym stopniu wpływa na sposób użytkowania obszaru gminy, i co za tym idzie, stopień zachowania naturalności krajobrazu, poszczególnych siedlisk i struktur przyrodniczych. Podstawowymi, przestrzennymi elementami środowiska są:

- Sieć głęboko wcinających się dolin rzecznych i dolinek erozyjnych, w obrębie których zachowały się zbliżone do naturalnych warunki siedliskowe, w tym szata roślinna biotopów wilgotnych.
- Układ najważniejszych dolin rzecznych w gminie: Opawicy, Psiny, Straduni, Troi i częściowo Osobłogi oraz ich mniejszych dopływów, odpowiada za zachowanie ekologicznej ciągłości przestrzennej i zapewnienie powiązań przyrodniczych w gminie i

- z terenami sąsiadującymi z gminą Głubczyce.
- Strefa Gór Opawskich, obejmująca południowy i południowo-zachodni fragment gminy, a reprezentowana przez zdenudowane wzniesienia zbudowane generalnie z utworów fliszu dolnokarbońskiego.
- Obszary wysoczyzn lessowych zagospodarowanych w przeważającym stopniu jako grunty orne.
- Większe powierzchniowo kompleksy leśne: kompleks zlokalizowany na północny-zachód od Głubczyc [Las Głubczycki] oraz kompleks usytuowany w południowo-zachodniej części gminy w rejonie Gór Opawskich.

Obecnie ochroną konserwatorską wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody [Dz.U. z 2004r, Nr 92, poz. 880] objęte są na terenie gminy dwie obszarowe formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu MOKRE-LEWICE oraz Obszar Chronionego Krajobrazu LAS GŁUBCZYCKI, a także pięć indywidualnych form ochrony przyrody - pomniki przyrody [drzewa].

Na terenie województwa opolskiego [według Programu ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003-2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010] wyznaczono wstępnie jako propozycję w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa* rejon, obejmujący Obszar Chronionego Krajobrazu MOKRE-LEWICE, który proponuje się zakwalifikować do parku krajobrazowego w ramach poszerzenia Parku Krajobrazowego GÓRY OPAWSKIE.

W obrębie gminy nie zinwentaryzowano występowania obszarów, których walory, zgodnie z zaleceniami Dyrektyw Unii Europejskiej [Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej] kwalifikowałyby je do włączenia do europejskiej sieci NATURA 2000.

Gmina może poszczycić się nagromadzeniem stosunkowo dużej ilości elementów przyrodniczych, które zaproponowane zostały do objęcia ochroną w wyniku przeprowadzonej w gminie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej. Łączna ilość stwierdzonych 13 takich obiektów i obszarów wskazuje na niewystarczający stan ochrony zasobów przyrodniczych na terenie gminy.

Do ważniejszych obszarów i elementów przyrodniczych wymagających, zachowania i skutecznej ochrony przed niekorzystnymi formami użytkowania, oprócz wymienionych powyżej, zgodnie również z założeniami dokumentów prawa miejscowego, należą:

- wszystkie obszary i obiekty cenne przyrodniczo, proponowane do zaliczenia w poczet prawnie chronionych elementów przyrody, w tym odsłonięcia geologiczne w kamieniołomach,
- wszelkie ekosystemy leśne, zwłaszcza iż spełniają funkcje ochronne, a także funkcjonują w krajobrazie rolniczym jako węzły zasilania biologicznego terenów przyległych,
- wszelkie ekosystemy dolinne, które pełnią funkcję korytarzy ekologicznych, a jednocześnie posiadają szczególne znaczenie klimatyczne, hydrologiczne i biologiczne obszaru, zwłaszcza jako naturalne drogi przepływu materii, energii i powiązań przestrzennych,
- ekosystemy wilgotnych łąk zlokalizowane w dolinach rzecznych, stanowiące lokalne węzły zasilania biologicznego, zwłaszcza, iż najczęściej współtowarzyszą im zakrzewienia i zadrzewienia łąkowe,
- wszelkie tereny występowania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, stanowiące miejsca bytowania organizmów i szlaki ich przemieszczania przez tereny rolne,
- obszary występowania chronionych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz chronionych i zagrożonych roślin i ptaków.

Cele strategiczne oraz kierunki działań w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i wykorzystania lasów na terenie gminy Głubczyce są spójne z celami i kierunkami określonymi w politykach i strategiach rangi krajowej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej. Dlatego też pozostają w związku z celami ekologicznymi określonymi w II Polityce ekologicznej państwa

oraz w „Programie ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003-2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”.

Wśród średniookresowych celów ekologicznych dotyczących różnorodności biologicznej i krajobrazowej, przewidzianych do realizacji w II polityce ekologicznej państwa wyznaczono w szczególności utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 oraz renaturyzację i poprawę stanu zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, szczególnie leśnych i wodno-błotnych. Celowe zatem jest prowadzenie działań mających w szczególności za podstawę zinventaryzowanie na terenie gminy wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych [Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy została przeprowadzona w 2003 roku], a następnie objęcie najcenniejszych i najwartościowszych z nich różnymi formami ochrony przyrody, w tym wyodrębnienie i skuteczna ochrona obszarów występowania siedlisk chronionych i zagrożonych wyginieciem w skali europejskiej.

Polityka ekologiczna państwa w zakresie wykorzystania lasów znaczną wagę przywiązuje do stałego powiększania zasobów leśnych, kształtowania lasu wielofunkcyjnego, zachowania zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych, kompleksowej ochrony lasów i powiększanie ich biologicznej różnorodności, racjonalnego, zgodnego z zasadami przyrody użytkowania zasobów leśnych. W tym względzie, wykorzystanie lasów na terenie gminy powinno przebiegać głównie w kierunku zwiększania lesistości oraz wzbogacania i racjonalnego użytkowania istniejących zasobów leśnych.

W związku z powyższym, strategicznymi celami przyrodniczymi dla gminy Głubczyce, do osiągnięcia w perspektywie 2011 r., będą:

- 1. Skuteczna ochrona i zabezpieczenie cennych przyrodniczo obszarów poprzez objęcie ich różnymi formami ochrony przyrody.**
- 2. Prowadzenie zrównoważonej działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, zapewniającego zachowanie, ochronę i wzbogacanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w szczególności w odniesieniu do obszarów wodno-błotnych i terenów leśnych.**
- 3. Zwiększanie lesistości gminy, udziału zieleni śródpolnej i gospodarczego zagospodarowania lasów, służącego rozwijaniu ich funkcji ekologicznej [ochronnej] i społecznej.**

Program ochrony środowiska województwa opolskiego jako cele strategiczne do osiągnięcia w perspektywie roku 2010, w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu uznaje: zabezpieczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów poprzez objęcie ich różnymi formami przyrody, oraz stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa aby różnorodność biologiczna i krajobrazowa ulegała stopniowemu wzbogaceniu. W szczególności dla ochrony lub przywrócenia bioróżnorodności obszarów wodno-błotnych, prowadzona będzie na drodze realizacji celów średniookresowych, ukierunkowanych na:

- ochronę i rozwój systemu obszarów chronionych
- ochronę zagrożonych siedlisk i gatunków roślin i zwierząt
- ochronę krajobrazu kulturowego

Na terenie gminy występują cenne przyrodniczo obszary i obiekty, które kwalifikują się do objęcia ochroną prawną lub też wymagają zwiększenia rangi tej ochrony – projektowane

włączenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Mokre-Lwice w obszar Parku Krajobrazowego Góry Opawskie.

Kilkuletnie prace badawcze prowadzone na terenie całego województwa opolskiego nie wyodrębniły w granicach gminy terenów, które mogłyby być elementami składowymi europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

Cele strategiczne województwa opolskiego do roku 2010 w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania lasów dotyczą: zwiększenia lesistości województwa oraz stworzenia takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej w lasach, aby funkcje ekologiczne i społeczne mogły być w pełni rozwijane. Cele te będą realizowane w oparciu o szereg celów średniookresowych, zmierzających do:

- zwiększania lesistości województwa
- poprawy zdrowotności i odporności drzewostanów,
- ochrony i renaturalizacji obszarów leśnych
- zwiększania ilości i powierzchni zadrzewień śródpolnych
- poprawy stanu i produktywności lasów niepaństwowych

Skuteczna ochrona i zachowanie elementów środowiska przyrodniczego, w tym krajobrazu i lasów, a także osiągnięcie celów strategicznych, wymaga prowadzenia na terenie gminy działań ukierunkowanych na:

- Ochronę i rozwój systemu obszarów chronionych, a w tym systemu obszarów otwartych, dotyczących w szczególności: odcinków dolin rzecznych, kompleksów leśnych, ciągów zieleni śródpolnej, terenów zieleni urządzonej itp. składających się na tzw. Gminny System Przyrodniczy.
- Ochronie zagrożonych i cennych przyrodniczo siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt, zwłaszcza poprzez opracowanie spójnego zbioru zasad i wymagań w randze prawa lokalnego, określających niezbędne wymagania i zakres korzystania ze środowiska przy planowaniu i realizacji wszelkich form zainwestowania, w tym ochrona przed zainwestowaniem terenów występowania chronionych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych
- Ochronie krajobrazu kulturowego, w szczególności za pomocą instrumentów prawa lokalnego i planowania przestrzennego, zmierzających w kierunku utrzymania naturalności i zwiększania urozmaicenia krajobrazu intensywnie użytkowanego rolniczo, w tym poprzez kształtowanie zieleni śródpolnej – powiązanie ochrony walorów przyrodniczych z ochroną walorów kulturowych
- Zwiększeniu lesistości gminy oraz powierzchni zadrzewionych i zakrzewionych, przy dostosowaniu do potrzeb i możliwości środowiska, zwłaszcza uwzględniających zachowanie harmonii z wysokiej jakości gruntami rolnymi

Kierunki działań szczegółowych obejmują:

- Podejmowanie działań zmierzających do pełnego rozpoznania, zachowania istniejących i objęcia ochroną nowych obszarów i obiektów cennych przyrodniczo
- Prowadzenie działań służących rozwojowi terenów zielonych dostępnych publicznie oraz ochronie krajobrazu kulturowego
- Prowadzenie działań służących ochronie siedlisk florystyczno-faunistycznych, zwłaszcza dolin rzecznych oraz wprowadzanie odpowiednich procedur i zasad lokalizacyjnych i inwestycyjnych, chroniących tereny cenne przyrodniczo przed zainwestowaniem
- Utrzymywanie właściwego stanu i kondycji istniejących terenów leśnych
- Realizację działań służących zwiększaniu lesistości gminy, głównie w ramach aktualizacji granicy polno-leśnej

- Prowadzenie działań polegających na zwiększaniu ilości i powierzchni zieleni śródpolnej, służącej zwiększaniu zróżnicowania krajobrazu rolniczego oraz ochronie gleb przed erozją wodną i wietrzną

3.3.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrona przed powodzią.

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych realizowane jest przede wszystkim w oparciu o następujące przepisy prawne:

- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. nr 115, poz 1229 z późniejszymi zmianami) wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawę z 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. nr 72, poz.747),

Kluczowe znaczenie dla polityki ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi posiada Prawo Wodne, regulujące zakres i sposób gospodarowania nimi zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w szczególności w zakresie kształtowania i ochrony zasobów w układzie regionów wodnych, korzystania z wód oraz zarządzania zasobami. Prawo Wodne w całości implementuje podstawowe zasady gospodarowania wodami, określone w dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23.10.2003 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w zakresie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna).

Gmina Głubczyce położona jest w strefie zalegania karbońskiego, kredowego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego poziomu wodonośnego, na obszarze zalegania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko – Głubczycka. Część tego zbiornika występuje w północnej (sołectwa Pomorzowice i Klisino) oraz w zachodniej części gminy (sołectwa Grobniki, Bogadanowice, Debrzyca, Bernacice, Krzyżowice i Nowa Wieś Głubczycka).

Obsługujące gminę ujęcia wody w Głubczycach, Klisinie, Braciszowie, Krasnym Polu, Dobieszowie, Debrzycy, Tarnkowej, Mokrej Wsi, Mokrej Kolonii, Pomorzowicach, Lwowniach zapewniają wystarczające dla potrzeb gminy ilości wody, przy na ogół dobrych parametrach jakościowych, wymagających tylko częściowego uzdatniania w celu zapewnienia warunków, jakim powinna odpowiadać woda do picia, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19.11.2002 r. (dotyczy ujęcia Klisino i Krasne Pole w zakresie żelaza i manganu).

Nierównomierne rozłożenie przestrzenne zasobów wodnych oraz niska retencja zbiornikowa powodują okresowe niedobory wody w południowej części województwa, w szczególności na obszarach Płaskowyżu Głubczyckiego w zlewniach Troi, Psiny, Morawki.

Położenie gminy w obrębie zlewni rzek Osobłogi, Straduni, Psiny i Opawy powoduje, że na jej obszarze zaznacza się nierównomierne rozłożenie przestrzenne zasobów wodnych, w szczególności na obszarach Płaskowyżu Głubczyckiego w zlewniach Troi, Psiny, Morawki, a możliwość ich wykorzystania, podobnie jak w całym dorzeczu Odry, jest dodatkowo ograniczona ze względu na brak możliwości sterowania przepływami. Ważnym czynnikiem ograniczającym jest również stan jakościowy, uniemożliwiający ich wykorzystanie dla celów innych niż przemysłowe. Poprawa stanu czystości wód ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy jest ograniczona z uwagi na brak dostępnej sieci kanalizacyjnej. W chwili obecnej zagadnienie to stanowi największy problem infrastrukturalny gminy.

Część terenu położona w obrębie współczesnych dolin Osobłogi, Straduni, Psiny i Opawy pozostaje pod wpływem okresowo występujących zalewów powodziowych. Naj-

większe zagrożenie powodziowe dla gminy stanowią wezbrania powodziowe uformowane w górnym biegu zlewni rzeki Odry, położonej na obszarze Republiki Czech oraz na Płaskowyżu Głubczyckim. Górna część zlewni Odry to tereny górskie i podgórskie charakteryzujące się wysokimi opadami, przekraczającymi 700 mm rocznie, powstającymi w wyniku zmieszania mas chłodnego powietrza polarno- morskiego z bardzo ciepłym i wilgotnym powietrzem zwrotnikowym. Powoduje to bardzo duży spływ powierzchniowy i gwałtowny przybór wody. Głęboko rozczłonkowana wąskimi dolinami rzecznyymi wysoczyzna lessowa sprzyja utrzymywaniu wód powodziowych w ich obrębie, przez co znacząco ogranicza zasięg przestrzenny powodzi.

Pojawiające się zalewy powodziowe (w czasie wielkiej powodzi 1997 r. zalaniu uległo ok. 1.39 % powierzchni gminy) wskazują na brak przygotowania gminy do bezpiecznego przeprowadzenia wód powodziowych, a na jej terenie nie występują żadne elementy infrastruktury przeciwpowodziowej (wały ochronne, zbiorniki małej retencji lub inne urządzenia hydrotechniczne) mogące minimalizować jej skutki.

Dla zabezpieczenia kraju przed powodzią w dorzeczu Odry, został opracowany wieloletni program gospodarczy pod nazwą „Program dla Odry 2006”. Celem uchwalonego ustawą z dnia 6 lipca 2001r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006” (Dz.U. nr 98, poz. 1067) jest zbudowanie zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym między innymi ochrona gminy przed zalewami powodziowymi.

Cel strategiczny i kierunki działań w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy są spójne z prawodawstwem polskim i europejskim, z celami i kierunkami określonymi w politykach i strategiach rangi krajowej, wojewódzkiej, powiatowej oraz gminnej. W związku z powyższym, jako strategiczny cel środowiskowy dla gminy Głubczyce, do osiągnięcia w perspektywie 2011 r. uznaje się:

Ochronę, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi dla zapewnienia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb użytkowych, podniesienie standardu wyposażenia w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną oraz zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańców.

Realizacja celu strategicznego prowadzona będzie poprzez następujące kierunki działań:

1. Ochrona, racjonalne wykorzystanie oraz kształtowanie zasobów wód.

Ochrona, racjonalne użytkowanie oraz uzyskanie wymaganych standardów jakościowo – ilościowych wód wymagać będzie szeregu działań organizacyjnych i programowych, począwszy od zarządzania zasobami wodnymi (działania prowadzone na poziomie RZGW) do konkretnych działań techniczno – technologicznych u użytkowników wód. Powinny one doprowadzić do zapewnienia równowagi pomiędzy poborem a zasobem dyspozycyjnym wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu tych wód. Realizacja celu strategicznego prowadzona będzie w kierunku:

1. Racjonalizacji gospodarowania dyspozycyjnymi zasobami wodnymi dla celów użytkowych (innych niż przemysłowe).
2. Przebudowy technologicznej jednostek realizujących cele publiczne, sprzyjające oszczędności zużycia wody.
3. Preferencji dla nowych podmiotów gospodarczych wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania.
4. Kontynuacji działań ograniczających zużycie wody przez odbiorców indywidualnych.

5. Edukacji ekologicznej mieszkańców w kierunku zwiększenia oszczędności wody i reagowania na sytuacje nadzwyczajne.

Główne działania w zakresie zarządzania zasobami wodnymi związane będą z działaniami pozainwestycyjnymi, prowadzonymi przez:

- RZGW Gliwice, przy wykorzystaniu analiz stanu zasobów wodnych, warunków korzystania z wód regionu wodnego, analiz ekonomicznych gospodarowania wodami na obszarze regionu,
- Starostę, przy wykorzystaniu pozwoleń wodno – prawnych i pozwoleń zintegrowanych, opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, katastru wodnego oraz kontroli gospodarowania wodami.

Ważnym ogniwem zarządzania zasobami wodnymi będzie system monitorowania jakości wód powierzchniowych i podziemnych, prowadzony w ramach monitoringu podstawowego i regionalnego. W ramach badań monitoringowych wykorzystane będą jednolite w skali kraju metody referencyjne, oparte na pięciostopniowej skali czystości wód.

Zasoby wód podziemnych udokumentowane na obszarze gminy przewyższają aktualne pobory wody, niemniej jednym z najważniejszych celów działań będzie, zgodnie z polityką ekologiczną państwa, kontynuacja długofalowej ochrony zasobów przed nadmierną eksploatacją na cele inne niż komunalne i przemysłu spożywczego oraz zapewnienie trwałej równowagi pomiędzy popytem a podażą wody. Obok działań ukierunkowanych na racjonalność zużycia (od początku lat 90-tych pobór wody w gospodarce narodowej zmniejszył się o ok. 30 %) duże znaczenie posiadać będą instrumenty ekonomiczno – prawne, wymuszające działania ukierunkowane na szerokie wykorzystanie najlepszych dostępnych technik (BAT), sprzyjających zmniejszeniu zapotrzebowania na wodę. Pozwoli to w perspektywie roku 2010 osiągnąć zakładany spadek wodochłonności produkcji o 50 % w stosunku do roku 1990 w przeliczeniu na wartość PKB lub wartość sprzedaną w przemyśle).

Racjonalizacja zużycia wody w gospodarstwach domowych winna zmierzać przede wszystkim do ograniczenia jej marnotrawienia, stosowania wodoszczelnej aparatury czerpalnej i sprzętu gospodarstwa domowego. Podstawowym instrumentem stymulującym racjonalizację zużycia wody jest cena usług wodociągowych, kształtowana przez organy gminy. W przypadku odbiorców indywidualnych działaniem sprzyjającym racjonalizacji zużycia wody jest powszechne opomiarowanie zużycia wody.

2. Poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

Osiągnięcie standardów jakościowych wód wymusza prowadzenie działań w sferze zarządzania wodami, jak również prowadzenia konkretnych działań technicznych w zakresie budowy systemów kanalizacyjnych i wodociągowych, w celu dostarczenia mieszkańcom gminy wody pitnej dobrej jakości.

Zwiększenie skuteczności ochrony jakości wód podziemnych ma na celu zmniejszenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do warstw wodonośnych, a duże znaczenie posiadać będzie zapewnienie ochrony w strefach szczególnie wrażliwych, o największej podatności na zanieczyszczenie (zwłaszcza w okolicach dolin Troi, Psiny, Potoku Złotnik, Osobłogi). Zapewnienie wymaganej jakości oraz zwiększenie skuteczności ich ochrony, wymagać będzie monitorowania stanu ilościowego i jakościowego wód. Kluczowe znaczenie dla unikania nowych zagrożeń będzie miało uwzględnianie obszarów występowania zbiorników wodnych, obszarów ich zasilania oraz ujęć wody wraz z ich strefami ochronnymi w dokumentach planistycznych (studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w planach zagospodarowania przestrzennego). Ważnym celem będzie rozpo-

częście działań zmierzających do zmniejszania ilości potencjalnych źródeł zagrożeń wód (w tym nieużytkowanych studni kopanych).

Gmina Głubczyce położona jest na obszarze intensywnego rozwoju gospodarki rolnej w województwie opolskim. Poważnym problemem na wszystkich terenach użytkowanych rolniczo są spływy obszarowe z pól uprawnych. Na terenie gminy Głubczyce, cechującej się wysoką intensywnością rolnictwa, zagadnienie to jest szczególnie istotne, i nie może być pominięte. Kluczowe znaczenie dla ograniczenia dopływu zanieczyszczeń będzie posiadała realizacja programu działań ustalonych przez RZGW dla terenów narażonych na dopływ azotanów (zgodnie z Dyrektywą Azotanową), w tym tzw. Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. Do podstawowych kierunków działań ograniczających zanieczyszczenia biogenne, przewiduje się realizacją systemów kanalizacyjnych, optymalizację rolniczego wykorzystania ścieków, dostosowanie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin do zdolności buforowych środowiska, jak również tworzenie barier ochronnych (fitomelioracje) cieków wodnych.

Wody podziemne na terenie gminy zaliczają się wód o na ogół dobrej jakości, jednak z uwagi na okresowe podwyższenie zawartości związków żelaza i manganu wymagają prowadzenia działań inwestycyjnych, zapewniających uzyskanie wymaganych standardów jakościowych wody pitnej (budowa SUW w Głubczycach, modernizacja SUW Krasne Pole).

Jakość wód powierzchniowych pomimo znaczącej poprawy, w dalszym ciągu wymaga prowadzenia kompleksowych kanalizacyjnych, nie tylko na terenie gminy, ale również w górnej części zlewni rzek Opawicy i Osobłogi.

3. Gospodarka ściekowa.

Cele strategiczne w zakresie gospodarki ściekowej pozostawać będą w związku z celami ekologicznymi określonymi w II Polityce ekologicznej państwa oraz w wymiarze regionalnym w „Programie ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”, „Programem ochrony środowiska dla powiatu Głubczyce”.

Zakładają one uzyskanie następujących wskaźników redukcyjnych:

- całkowitej, 100 % likwidacji zrzutu ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych
- zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w stosunku do stanu z 1990 r., w tym z przemysłu o 50 %, z gospodarki komunalnej o 30 % i ze spływu powierzchniowego o 30 %

w drodze zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń u źródła poprzez dotrzymanie określonych standardów jakościowych dla wód i ścieków. Działania w zakresie gospodarki ściekowej należą do priorytetów krajowej, regionalnej, powiatowej i gminnej polityki ekologicznej. Główne działania ukierunkowane na porządkowanie gospodarki ściekowej przyczynią się w perspektywie długoterminowej do poprawy jakości wód, odpowiednich dla celów zaopatrzenia w wodę i innych celów użytkowych. Działania te obejmować będą głównie budowę i rozbudowę systemu kanalizacyjnego gminy oraz zmianę technologii produkcji w zakładach przemysłowych.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy praktycznie obejmuje tylko teren miasta i pięciu miejscowości (Gołuszowice, Gadzowice, Nowe Sady, Nowe Gołuszowice, Głubczyce Sady), zapewniając obsługę ok. 65 % mieszkańców gminy. W najbliższych latach w zakresie gospodarki ściekowej gmina realizować będzie wymagania określone:

- Dyrektywą 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych
- koncepcją programową „Systemy kanalizacyjne gminy Głubczyce”
- „Programem ochrony zlewni rzeki Troi”

W ramach działań programowych przewiduje się podłączenie poszczególnych wsi do grupowych oczyszczalni ścieków (poza wsiami Sławoszów, Pielgrzymów i Stara Wieś, gdzie przewiduje się wywóz ścieków do punktów zlewnych) w wydzielonych zlewniach wodno – kanalizacyjnych:

- zlewnia Głubczyce – miasto Głubczyce, Głubczyce Sady, Lwowiany, Kwiatoniów, Gadzowice, Równe, Dobieszów, Gołuszowice, Krzyżowice, Nowy Rożnów, Bogdanowice, Bernacice, Bernacice Górne, Nowa Wieś Głubczycka, Debrzyca, Grobniki, Widok, Zubrzyce, Zopowy, Zopowy Osiedle – oczyszczalnia ścieków Głubczyce
- zlewnia Chomiąża - Radynia, Opawica, Lenarcice, Krasne Pole, Pietrowice, Braciszów, Ciermięcice, Chróstno – oczyszczalnia ścieków Chomiąża
- zlewnia Lisięcice - Lisięcice, Biernatów, Kietlice, Ściborzyce Małe, Tarnkowa, Zawiszyce, Królowe, Klisino, Pomorzowice, Pomorzowiczki – oczyszczalnia ścieków w Lisięcicach
- zlewnia Jakubowice – Nowe Sady – oczyszczalnia ścieków Jakubowice, gmina Pawłowiczki

Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych są spływy obszarowe oraz przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych szamb i rolniczego wykorzystania ścieków. Ograniczeniu zanieczyszczeń ze spływów powierzchniowych sprzyjać będzie wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej, wspomagane akcją edukacyjną i promocją ekologicznych praktyk rolniczych, zabudowa biologiczna cieków wodnych (umocnienia bioinżynieryjne, zakrzaczenia i zadrzewienia nadrzeczne), zabiegi uprawowe i agromelioracyjne, melioracje wodne, pasy wiatrochronne.

Szczegółowe kierunki działań w zakresie gospodarki ściekowej obejmować będą:

- sukcesywną budowę sieci kanalizacyjnej,
- przeprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne i przydomowych oczyszczalni ścieków, intensyfikację kontroli szczelności szamb,
- ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń z sektora rolnego,
- budowanie systemów kanalizacji deszczowej na terenie poszczególnych sołectw gminy
- budowę 2 oczyszczalni ścieków w miejscowościach Chomiąża i Lisięcice na terenie Gminy Głubczyce

Przewidywane do realizacji zamierzenia inwestycyjne pozwolą na uzyskanie następujących rezultatów:

- wybudowanie w ramach uzbrojenia wsi:
 - 42 310 mb kanałów grawitacyjnych,
 - 4 530 mb przewodów tłocznych,
 - 26 970 mb przykanalików grawitacyjnych (łącznie 2 071 przykanalików)
 - 360 mb przyłączy ciśnieniowych (61 przyłączy do posesji)
 - 25 pompowni ciśnieniowych oraz 16 pompowni sieciowych
- wybudowanie w ramach elementów tranzytowych:
 - 25 570 mb kanałów grawitacyjnych,
 - 40 910 mb przewodów tłocznych,
 - 29 pompowni tranzytowych
 - 3 punktów zlewnych
 - 6 punktów pomiarowych
 - przewiduje się budowę 2 oczyszczalni ścieków (Chomiąża, Lisięcice)

4. Zapewnienie odpowiedniej jakości i ilości wody pitnej.

Zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę należą do kompetencji samorządów lokalnych. Bezpośrednio zaopatrzenie w wodę na terenie gminy realizowane jest przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację Sp. z o.o. oraz Top Farms Głubczyce – Kombinat Rolny sp. z o.o., których głównym zadaniem jest zapewnienie dostaw wymaganej ilości i jakości wody dla odbiorców w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu pełnej zdolności produkcyjnej posiadanych urządzeń wodociągowych.

Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody wymagać będzie podejmowania działań inwestycyjnych, zwiększających wydajność i sprawność systemu zaopatrzenia, zakończenie wodociągowania gminy (wsie Królowe, Radynia, Pielgrzymów, Stara Wieś, Sławoszków), modernizację i rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody (Głubczyce, Krasne Pole), zmniejszenie strat na przesyłach wody oraz optymalne wykorzystanie własnych ujęć wody.

Jakość wody dostarczanej do sieci wodociągowej, poza ujęciem Głubczyce i Krasne Pole, jest poprawna i spełnia wymagane standardy jakościowe (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Dz.U. nr 203, poz. 1718). Dla ograniczenia potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód ujmowanych do celów pitnych realizowane będą działania obejmujące likwidację nieczynnych ujęć wody. W ramach zobowiązań ustawowych, na terenie gminy wymagane będzie utworzenie systemu studni awaryjnych, stanowiących element systemu ochrony przeciwpożarowej.

Kierunki działań szczegółowych obejmują:

- budowę (Głubczyce) i modernizację (Krasne Pole) Stacji Uzdatniania Wody,
- zakończenie wodociągowania gminy,
- likwidację nieczynnych ujęć wody,
- utworzenie systemu studni awaryjnych dla celów przeciwpożarowych,
- ograniczenie wykorzystania wód podziemnych dla celów nie wymagających wody o parametrach wody do picia

5. Ochrona przeciwpowodziowa – zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców

Powódź 1997 r. wykazała, że system ochronny gminy nie jest w stanie zapewnić jej mieszkańcom wystarczającego bezpieczeństwa. Ochrona przed powodzią na terenie gminy koncentrować się będzie, podobnie jak na obszarze całego województwa i powiatu głubczyckiego, na przeciwdziałaniu skutkom powodzi przy wykorzystaniu instrumentów prewencji przeciwpowodziowej (w szczególności planowania przestrzennego). W okresie obowiązywania programu nie przewiduje się realizacji działań technicznych, zwiększających bierną ochronę przeciwpowodziową gminy, wskazane jest natomiast utrzymanie właściwego stanu melioracji szczegółowych i podstawowych.

Duże znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej, obok działań technicznych, posiada rozbudowa retencji naturalnej oraz zagospodarowanie terenów zalewowych. Z uwagi na wysoką wartość produkcyjną rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na terenie gminy przewiduje się, zgodnie z „Wojewódzkim programem zwiększenia lesistości do roku 2025” zalesienie ok. 200 ha, natomiast w dolinach rzecznych istnieją warunki dla poprawy naturalnej retencji wodnej i gruntowo – glebowej poprzez odtwarzanie i zachowanie zadrzewień oraz zakrzaczeń.

Zwiększeniu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego gminy sprzyjać będzie realizacja kompleksowego programu rozwoju dorzecza Odry - „Programu dla Odry 2006”, „Programu budowy zbiorników małej retencji” oraz programów rolnośrodowiskowych. Kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego gminy będą miały działania inwestycyjne, realizowane na terenie Republiki Czech oraz budowa zbiornika retencyjnego Biernatów (lata 2008 – 2011).

3.3.3 Ochrona powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatu i wykorzystanie energii odnawialnej.

Ochrona powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i wykorzystanie energii odnawialnej realizowana jest w oparciu przede wszystkim o przepisy prawa wewnętrznego:

- ustawę z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw
- ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz.U. nr 54 poz. 348 z późniejszymi zmianami)
- ustawę z dnia 18.12.1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych prowadząca do zmniejszania zużycia energii w budynkach mieszkalnych (Dz.U. nr 162, poz. 1121 z późniejszymi zmianami)
- ustawę z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. nr 54, poz. 348 z późniejszymi zmianami)
- ustawę z 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz.U. nr 162, poz. 1121 z późniejszymi zmianami)

Istotne znaczenie posiadają jednak również podpisane i ratyfikowane przez Polskę umowy międzynarodowe, w szczególności:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 13.11.1979 r. (konwencja genewska) z protokołami wykonawczymi (m. inn. I i II protokół siarkowy, protokoły z Aarhus w sprawie TZO i metali ciężkich)
- Konwencja o ochronie warstwy ozonowej z 22.03.1985 r. (Konwencja wiedeńska) i Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożającej warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i kopenhaskimi)
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 9.05.1991 r. (konwencja klimatyczna w Rio) wraz z protokołem dodatkowym z Kioto (reguluje kwestie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych),
- Biała Księga „Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii” z 1997 r. i Zielona Księga – o bezpieczeństwie energetycznym” z 2000 r.

Kluczowe znaczenie dla polityki ochrony powietrza atmosferycznego i przeciwdziałania zmianom klimatu posiadać będzie wchodząca w życie w 2008 r. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE z 13.10.2003 r. w sprawie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

W zakresie wykorzystania energii odnawialnej polski system prawny transponuje następujące dokumenty europejskie:

- Dyrektywa Rady 96/92/WE z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie wspólnych zasad wewnętrznego rynku elektroenergetycznego,

- Dyrektywa Rady 001/77/WE z dnia 27 września 2000 r. w sprawie promocji wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej.

Gmina Głubczyce należy do gmin o stosunkowo niskiej w skali województwa emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (26 miejsce w województwie). Potwierdzają to również wskaźniki emisyjne w przeliczeniu na jednostkę powierzchni, według których miasto i gmina należą do jednych z mniejszych emitentów zanieczyszczeń na Opolszczyźnie.

W strukturze wytwarzania zanieczyszczeń główne znaczenie posiada sektor komunalno – bytowy (główne źródło tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń) oraz przemysłowy, odnotowuje się również stały wzrost emisji ze źródeł komunikacyjnych. Z uwagi na małą sprawność procesu spalania i niekorzystne warunki rozprzestrzeniania, emisja niska, w połączeniu z emisją ze źródeł komunikacyjnych stanowi obecnie główne źródło uciążliwości, odpowiedzialne za jakość powietrza na terenie miasta i gminy. Z uwagi na charakter i rozproszenie źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza, emisja ta w wielu przypadkach decyduje o stanie higieniczno – sanitarnym powietrza.

W chwili obecnej na terenie gminy praktycznie nie wykorzystuje się energii ze źródeł odnawialnych. Istniejący potencjał biomasy organicznej oraz energii wodnej stwarza jednak niewielkie możliwości zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w strukturze wytwarzania energii na terenie gminy.

Cel strategiczny i kierunki działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy są spójne z celami i kierunkami określonymi w politykach i strategiach rangi krajowej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej. W związku z powyższym, jako strategiczny cel środowiskowy dla gminy Głubczyce, do osiągnięcia w perspektywie 2011 r. uznaje się:

Dobra jakość powietrza atmosferycznego elementem trwałej poprawy standardu życia mieszkańców.

Ochrona zasobów środowiska, w tym ochrona powietrza, zgodnie z Prawem ochrony środowiska, realizowana jest poprzez:

- kształtowanie standardów jakości powietrza atmosferycznego, kontrolę ich osiągnięcia oraz podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu stanu wymaganego na obszarach, gdzie standardy te zostały przekroczone
- kształtowanie standardów emisyjnych z instalacji, urządzeń i procesów technologicznych
- kształtowanie jakości wytwarzanych produktów pod kątem zawartości niepożądanych substancji zanieczyszczających lub emisji zanieczyszczeń związanej z ich użytkowaniem (normy produktowe jakości paliw samochodowych, zawartość siarki w paliwach i olejach opałowych itp.)

Działania w zakresie ochrony powietrza, przeciwdziałania zmianom klimatycznym i wykorzystania energii odnawialnej na terenie gminy pozostawać będą w związku z celami ekologicznymi określonymi w II Polityce ekologicznej państwa i w „Programie ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”. Cechami tej polityki jest między innymi konsekwentna realizowana likwidacja zanieczyszczeń u źródła, minimalizacja zużycia surowców i energii, egzekwowanie standardów emisyjnych, imisyjnych i produktowych. Zmierzać ona będzie do kontynuacji działań redukujących emisję zanieczyszczeń atmosferycznych do poziomów określonych w polityce ekologicznej państwa, bu-

dowy systemu zarządzania ochroną powietrza atmosferycznego, wdrożenia mechanizmów rynkowych, sprzyjających podejmowaniu działań w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu.

Zakładane cele emisyjne zmierzać będą do osiągnięcia wyznaczonych przez politykę państwa poziomów emisyjnych, w tym:

- ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych o 75 %, dwutlenku siarki o 56 %, dwutlenku azotu o 31 %, lotnych związków organicznych (LZO) o 31 %, amoniaku o 8 % w stosunku do roku bazowego 1990 oraz gazów cieplarnianych o 6 % w stosunku do roku bazowego 1988
- ograniczenia emisji toksycznych substancji z grupy metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO), zgodnie z wymaganiami protokołów z Aarhus do Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości
- wycofania z użytkowania do 2005 r. benzyny ołowiową oraz całkowitego dostosowania wymagań dotyczących benzyn i oleju napędowego do norm europejskich
- intensyfikacji procesu eliminacji bądź ograniczania użytkowania wyrobów i urządzeń zawierających rtęć, ołów, kadm i PCB oraz substancji niszczących warstwę ozonową
- wprowadzenia w szerokim zakresie najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie ochrony powietrza (instalacje IPPC, w szczególności w energetyce, przemyśle i sektorze komunalnym).

Chociaż wyznaczone poziomy emisyjne na obszarze województwa opolskiego zostały już osiągnięte, uznaje się za wskazane kontynuowanie działań w zakresie dalszego ograniczania emisji. Analiza struktury emisji i imisji zanieczyszczeń na obszarze gminy wskazuje, że najbardziej racjonalnym kierunkiem działań umożliwiającym osiągnięcie zakładanych celów ekologicznych będzie ograniczenie emisji w sektorze przemysłowym i gospodarce komunalnej (cieplnej – ograniczenie niskiej emisji).

Program ochrony środowiska województwa opolskiego jako ważny cel do osiągnięcia w perspektywie roku 2010 uznaje stworzenie systemu zarządzania, stanowiącego podstawę dla prowadzenia skoordynowanych działań w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego w wyznaczonych strefach (w tym na obszarach występowania przekroczeń norm dopuszczalnych), stałego monitorowania i prognozowania zmian imisji zanieczyszczeń oraz podejmowania działań zapobiegawczych w przypadku przekroczenia poziomów normatywnych. Kluczowym zagadnieniem systemu zarządzania będzie opracowanie i wdrożenie jednolitego w skali kraju systemu bilansowania i weryfikowania ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza atmosferycznego.

Istotnym celem w zakresie ochrony powietrza jest wdrożenie na wszystkich poziomach mechanizmów ekonomicznych i organizacyjnych, sprzyjających podejmowaniu działań w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych), w szczególności mechanizmów handlu emisjami, zasad wspólnych przedsięwzięć i czystszej produkcji. Ekonomizacji działań sprzyjać będzie upowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego i przeglądów ekologicznych w sektorze gospodarki.

W nakreślony schemat działań podstawowych wpisywać się będą również wynikające z zobowiązań międzynarodowych i polityki krajowej działania, zmierzające do zwiększenia wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii.

Głównym obszarem działań ochronnych będą przedsięwzięcia podejmowane w sektorach mających największy wpływ na kształtowanie stanu higieniczno – sanitarnego - gospodarce komunalnej i w komunikacji.

Emisja zanieczyszczeń z sektora komunalnego.

Największy, lokalny wpływ na jakość powietrza na terenie gminy posiadają lokalne źródła grzewcze, pracujące dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej, małych podmiotów gospodarczych oraz indywidualnych gospodarstw domowych.

Istniejąca od kilku lat tendencja stopniowej zmiany dotychczas stosowanych nośników energii na tzw. paliwa niskoemisyjne będzie kontynuowana, a jej realizacji sprzyjać będzie system preferencyjnych pożyczek i dotacji z gminnego, powiatowego i wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska oraz środków własnych mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych, podmiotów gospodarczych, jednostek komunalnych i podlegających samorządowi lokalnemu.

Na terenie gminy nie funkcjonuje zdalny system ciepłowniczy, oparty na wysokotemperaturowym źródle ciepła, a zaopatrzenie prowadzone jest przez zakłady przemysłowe, lokalne kotłownie i źródła indywidualne.

Bilans potrzeb cieplnych miasta i gminy określony w „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta i gminy Głubczyce) wskazuje, że do 2010 r. wzrost zapotrzebowania wyniesie ok. 2.1 MW_t (na terenie miasta 1.7 MW_t, na terenie wsi 0.4 MW_t).

Przewiduje się, że na terenach miejskich zgazyfikowanych pokrycie wzrastającego zapotrzebowania w ciepło nastąpi poprzez kotłowni lokalne, gazowe, a na terenach niezgazyfikowanych poprzez kotłownie lokalne, olejowe. Na terenach wiejskich zapotrzebowanie następować będzie głównie przez kotłownie olejowe, lokalnie gazowe (w przypadku gazyfikacji gminy lub budowy zbiorników na gaz płynny).

Zmniejszaniu zużycia energii cieplnej i elektrycznej sprzyjać będą - dzięki powszechnym i stosunkowo łatwo osiągalnej pomocy finansowej - prace termomodernizacyjne i renowacja systemów grzewczych w obiektach użyteczności publicznej i budownictwie powszechnym. Dużą rolę dla powyższych działań przypisana jest rozbudzeniu świadomości ekologicznej mieszkańców. W ramach ograniczania emisji zanieczyszczeń z sektora komunalnego widzi się możliwość prowadzenia działań promujących wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (biomasa, energia wodna), jednak z uwagi na mały potencjał paliwowy, działania te będą mieć charakter uzupełniający dla paliw tradycyjnych.

Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Emisja ze źródeł komunikacyjnych stanowi w obecnych czasach jedno z najdynamiczniej rozwijających się obciążeń środowiskowych na terenie kraju. Szybki przyrost ilości pojazdów samochodowych, przy braku realizacji nowych odcinków drogowych, przebiegających poza terenami zabudowy mieszkalnej, wywołuje szereg konfliktów środowiskowych i wzrost zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Przebieg układu komunikacyjnego na terenie gminy Głubczyce pod względem skutków środowiskowych nie jest korzystny. Istniejące główne ciągi komunikacyjne, w szczególności droga krajowa nr 38 Granica Państwa – Głubczyce – Pawłowiczki oraz drogi wojewódzkie nr 416 Głogówek – Głubczyce – granica województwa i nr 417 Laskowice - Racibórz, przebiegając przez centra terenów zabudowanych stanowią istotną uciążliwość dla mieszkańców i środowiska. Towarzystwająca ruchowi samochodowemu strefa podwyższonego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, ograniczona do najbliższego otoczenia dróg (max do 20 m od krawędzi drogi) obejmuje również tereny zabudowane, wymagające ochrony.

Ograniczenie uciążliwości transportu samochodowego wymagać będzie prowadzenia ukierunkowanych działań – organizacyjnych, technicznych i planistyczno – prawnych. Głównym kierunkiem w latach 2005 – 2007 będzie częściową modernizacją drogi wojewódzkiej nr 416 Głogówek – Głubczyce i 417 Laskowice – Racibórz oraz bieżące prace drogowe – mostowe na drogach powiatowych, poprawiające stan techniczny i warunki ruchu oraz podnoszące bezpieczeństwo mieszkańców. W późniejszym okresie (do 2020 r.) przewiduje się realizację w ciągu drogi krajowej nr 38 odcinków drogowych miasta Głubczyce i wsi Grobniki.

Istotnym działaniem prewencyjnym na etapie planowania przestrzennego będzie lokalizacja funkcji wymagających ochrony w stosunku do układu komunikacyjnego (przy wykorzystaniu opracowań ekofizjograficznych).

Ważnym kierunkiem działań prewencyjnych będzie tworzenie warunków do zwiększenia udziału komunikacji zbiorowej w strukturze przewozowej, w tym wymiana przestarzałego taboru jezdny na spełniający wymagania normy EURO 1 i EURO 2. Osiągnięciu celu sprzyjać będzie poprawa stanu technicznego indywidualnych środków transportu i wycofanie z powszechnego stosowania do 2005 r. benzyny ołowionej.

Gmina Głubczyce położona jest na terenach pogranicza polsko – czeskiego, cechujących się wysokimi walorami turystyczno - krajoznawczymi . Wywołuje to zwiększony napływ turystów, w szczególności weekendowych, poruszających się przy wykorzystaniu indywidualnych środków transportu, lecz coraz częściej spotykani są turyści rowerowi. Wzrastający udział turystów rowerowych powodować będzie, że w okresie perspektywicznym rozwój systemu ścieżek rowerowych i ich dowiązanie do systemu tras rowerowych Euroregionu Pradziad może przyczynić się nie tylko do rozszerzenia oferty turystycznej i wzmożonego napływu rekreantów, ale również do obniżenia emisji zanieczyszczeń i zmiany dotychczasowych wzorców konsumpcji. Sprzyja to również organizacji transportu kombinowanego, obejmującego dowóz (wywóz) turystów publicznymi środkami transportu, przy wykorzystaniu rowerów do lokalnej penetracji terenu (ścieżki rowerowe).

Wykorzystanie energii odnawialnej.

Krajowe dokumenty strategiczne dotyczące wykorzystania energii odnawialnej zakładają zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowym kraju do 7 % w roku 2010 i 14 % w roku 2020. Realizacja tego celu wymaga podjęcia szeregu działań nie tylko na poziomie krajowym i regionalnym, ale również na poziomie lokalnym. Należy sobie jednak zdawać sprawę, że na terenie gminy, z uwagi na mały potencjał energii odnawialnej, jej wykorzystanie będzie istotnie ograniczone do obszarów peryferyjnych.

Jedną z najważniejszych kwestii będzie popularyzacja wykorzystania tego rodzaju energii, określenie możliwości jej pozyskania oraz realizacja konkretnych inwestycji. Pierwszym krokiem w kierunku zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych będzie zbilansowanie potencjału paliwowo - energetycznego (w szczególności biomasy i energii wodnej) na terenie gminy oraz przełamanie bariery psychologicznej w społeczeństwie w zakresie skuteczności i korzyści ekonomicznych wynikających z ich stosowania. Działania takie należy prowadzić przy wsparciu nie tylko organów administracji, ale również podmiotów, stowarzyszeń gospodarczych i agencji branży energetycznej (np. Agencja Poszanowania Energii).

Ważnym instrumentem wspomagającym wykorzystanie energii odnawialnej będą kredyty i dotacje wojewódzkiego, powiatowego i gminnego funduszu ochrony środowiska.

3.3.4. Ochrona przed hałasem.

Ochrona środowiska przed nadmiernym hałasem realizowana jest głównie na podstawie następujących przepisów prawnych:

- ustawę z 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z dnia 20 czerwca 2001, nr 62, poz. 627) wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z dnia 18 września 2001, nr 100, poz. 1085)
- ustawa z dnia 3 października 2003 o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 7 listopada 2003, nr 190, poz. 1865)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z dnia 13 sierpień 2004, nr 178, poz. 1841)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 stycznia 2002 w sprawie wartości progowych poziomów hałasu (Dz.U. z dnia 31 stycznia 2002, nr 8, poz. 81)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. z dnia 29 październik 2002, nr 179, poz. 1489)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2003 w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz.U. z dnia 06 lutego 2003, nr 18, poz. 164)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U. z dnia 28 luty 2003, nr 35, poz. 308)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 luty 2003 w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia, przekazywanych właściwym organom ochrony środowiska oraz terminu i sposobu ich prezentacji (Dz.U. z dnia 08 kwiecień 2003, nr 59, poz. 529)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 czerwiec 2003 w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. z dnia 27 czerwiec 2003, nr 110, poz. 1057)
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02 lipca 2003 w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. z dnia 7 sierpień 2003, nr 138, poz. 1316)
- rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sporządzania map akustycznych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych i lotnisk (projekt)

Istotne znaczenie dla obowiązujących przepisów prawa krajowego posiadają wspólnotowe regulacje prawne, a w tym Dyrektywa 2002/49/EC z dnia 25.06.2002 w sprawie oceny i zarządzania hałasem środowiskowym

Podstawowym celem strategicznym programu gminy Głubczyce w zakresie ochrony przed hałasem jest:

Zmniejszenie powierzchni obszarów i liczby mieszkańców objętych zasięgiem szkodliwego oddziaływania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na zdrowie

Cel ten jest identyczny z celami polityki ekologicznej państwa oraz programu ochrony środowiska województwa opolskiego.

Aktywność gminy powinna koncentrować się na podejmowaniu działań, w ramach ustawowego obowiązku prowadzenia gospodarki przestrzennej będącego zadaniem własnym gminy, polegających na wstępnym rozpoznaniu stanu zagrożenia hałasem na terenach chronionych oraz na terenach przeznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, lub w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, na cele związane z rozwojem funkcji podlegających ochronie przed nadmiernym hałasem – wyszczególnionych w art.113 ust.2 pkt 1) ustawy z dnia 27.04.2001 *Prawo ochrony środowiska* [Dz.U. z dnia 20.06.2001, nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami].

Dla osiągnięcia celu strategicznego koniecznym jest podjęcie następujących kierunków działań:

1. Przeprowadzenie wstępnej oceny, z wykorzystaniem obowiązujących metodyk referencyjnych, stanu zagrożenia terenu gminy hałasem komunikacyjnym i przemysłowym ze szczególnym uwzględnieniem:

- terenów istniejącego zainwestowania przeznaczonych na cele związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (szkoły, internaty, przedszkola, żłobki), szpitali i domów opieki społecznej
- terenów istniejącego zainwestowania przeznaczonych na cele związane z zabudową mieszkaniową
- terenów istniejącego zainwestowania przeznaczonych na cele związane z rekreacją i wypoczynkiem, położone poza miastem Głubczyce

jak również terenów przeznaczonych na w/w cele w obowiązujących, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głubczyce

2. Ustalenie wielkości populacji mieszkańców gminy zagrożonej ponadnormatywnym hałasem w miejscach jej stałego pobytu (tereny mieszkaniowe, usług oświaty, opieki społecznej itp.)

3. Ustalenie granic terenów zagrożonych nadmiernie hałasem, a przeznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głubczyce, oraz w obowiązujących, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, na cele określone w art. 113 ust.2 pkt 1) ustawy z dnia 27.04.2001 *prawo ochrony środowiska* [dz.u. Z dnia 20.06.2001, nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami].

4. Wskazanie, odpowiednio do właściwości, staroście powiatu lub wojewodzie opolskiemu, terenów istniejącego zainwestowania, zagrożonych nadmiernie hałasem komunikacyjnym lub przemysłowym na których:

- stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości natężenia hałasu, które powiatowy program ochrony środowiska powinien określać, jako

wymagające dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska – zgodnie z art.117 ust.3 ustawy z dnia 27.04.2001 *Prawo ochrony środowiska* [Dz.U. z dnia 20.06.2001, nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami]

- stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych w stopniu kwalifikującym je do terenu zagrożonego, i które wymagają sporządzenia i uchwalenia programów działań w zakresie ochrony przed hałasem – zgodnie z art.119 ust.1 ustawy z dnia 27.04.2001 *Prawo ochrony środowiska*.

5. Dokonanie, na podstawie przeprowadzonej oceny stanu zagrożenia zdrowia hałasem, oceny aktualności i wprowadzenia zmian do ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głubczyce oraz obowiązujących, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
6. Doskonalenie istniejących i wdrożenie nowych mechanizmów i procedur administracyjnych w zakresie ustalania obowiązku i ustalania zakresu raportów o oddziaływaniu na środowisko, oraz problematyki opracowań ekofizjograficznych dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głubczyce oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7. Monitorowanie zmian przestrzennych stanu zagrożenia hałasem i realizacji programów ochrony przed hałasem, w ramach działalności lokalizacyjnej oraz przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do głównych celów średniookresowych warunkujących realizację celu strategicznego w zakresie ochrony przed hałasem na terenie gminy Głubczyce należy zaliczyć:

1. Jednoznacznie zidentyfikację terenów objętych ponadnormatywnym oddziaływaniem w zakresie emisji hałasu komunikacyjnego i przemysłowego w środowisku.
2. Doskonalenie istniejących i kształtowanie nowych mechanizmów i procedur administracyjnych umożliwiających zapobieganie rozszerzaniu obszarów i powiększaniu wielkości populacji zagrożonych hałasem
3. Monitorowanie zmian przestrzennych stanu zagrożenia hałasem i realizacji programu ochrony przed hałasem

Do głównych celów krótkookresowych warunkujących realizację celu strategicznego w zakresie ochrony przed hałasem na terenie gminy Głubczyce należy zaliczyć:

1. Rozpoczęcie monitorowania stanu zagrożenia hałasem na terenach chronionych, położonych w sąsiedztwie odcinków dróg wojewódzkich, na terenach zabudowy wiejskiej oraz w mieście Głubczyce
2. Podjęcie działań administracyjnych w stosunku do zarządzających zakładami i instalacjami, których funkcjonowanie może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu w środowisku
3. Opracowanie i wdrożenie planu działań zapewniających systematyczne pozyskiwanie wiarygodnych danych o zagrożeniu hałasem, minimalizację kosztów reali-

zacji monitoringu akustycznego i upublicznianie posiadanych danych pomiarowych

Podjęcie realizacji tych działań ma stanowić początek wdrażania programu poprawy jakości warunków życia mieszkańców, który będzie realizowany poprzez bieżącą obserwację stanu zagrożenia terenów hałasem w ramach zadań własnych związanych z gospodarką i polityką przestrzenną, przekazywanie informacji i wnioskowanie o podejmowanie działań przez organy ustawowo właściwe [starosta, wojewoda], wnioskowanie o sporządzenie programów ochrony przed hałasem itp.

Ze względu na stosunkowo duże koszty realizacji programów walki z hałasem, decyzje w tym zakresie muszą być podejmowane w oparciu o wiarygodne dane pomiarowe, aby uniknąć przypadkowości podejmowanych działań.

Pozyskiwanie danych pomiarowych powinno jedynie w części obciążać środki publiczne [budżet gminy i fundusze celowe] a poprzez odpowiednią organizację pracy wydziałów właściwych w sprawach: zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i infrastruktury umożliwić pozyskiwanie takich danych w ramach postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowywania inwestycji miejskich do realizacji.

Działania podejmowane przez Urząd Miejski w Głubczycach muszą mieć charakter długofalowy a jego wdrożenie powinno być uprzednio przygotowane tak, aby:

- zapewnić wiarygodność i porównywalność pozyskiwanych w długim okresie czasu wyników pomiarowych poprzez ustalenie obowiązujących metodyk pomiarowych i formy przekazywania dokumentacji pomiarowej,
- obniżyć koszty pozyskiwania wyników badań ze środków publicznych, poprzez nałożenie obowiązku wykonywania stosownych pomiarów, według ściśle określonych metodyk, w ramach; przygotowywanych raportów o oddziaływaniu na środowisko, sporządzaniu opracowań ekofizjograficznych dla potrzeb miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz wykonywaniu badań i pomiarów przy zgłaszaniu oddania inwestycji do użytkowania ,
- ustalić formę i zasady udostępniania i prezentacji wyników pomiarów mieszkańcom gminy Głubczyce, przede wszystkim poprzez wykorzystanie strony internetowej Urzędu Miejskiego.

3.3.5. Ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin.

Aktualne regulacje formalno-prawne dotyczące ochrony gleb, ochrony zasobów kopalin i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych są w Polsce następujące:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [Dz.U. Nr 92 poz. 880 z 2004 r.], wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. nr 16, poz. 78 z 23 lutego 1995r., z późniejszymi zmianami],
- ustawa z dnia 16 marca 2001 roku o rolnictwie ekologicznym [Dz.U. nr 38, poz. 452, 2001r.] z przepisami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. nr 80, poz. 717, 2003r.],
- ustawa z dnia 26 lipca 2000r. o nawozach i nawożeniu [Dz.U. nr 89, poz. 99],
- ustawa z dnia 12 lipca 1995r. o ochronie roślin uprawnych [Dz.U. nr 171, poz. 1398 z 2002r.]

- ustawa z dnia 4 lutego 1994r. prawo geologiczne i górnicze [Dz.U. nr 27, poz. 96] wraz z przepisami wykonawczymi

Jednym z podstawowych atutów gminy Głubczyce są bardzo dobre jakościowo gleby i bardzo korzystne walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Szczególna wartość produkcyjna gleb wynika z faktu, iż obszar gminy położony w zasięgu Płaskowyżu Głubczyckiego, gdzie dominującymi gatunkowo glebami są lessy i utwory lessowate ilaste. Ogólny wskaźnik waloryzacji przestrzeni produkcyjnej gminy wynosi 93,1 pkt., co jest wartością jedną z najlepszych w województwie. Powierzchnia użytków rolnych zajmuje 23530ha, co stanowi około 80% całkowitej powierzchni gminy. Do klas I – III, czyli gleb ornych najlepszych, bardzo dobrych i dobrych, zalicza się około 73,7% wszystkich gruntów ornych, natomiast ok. 26,3% gruntów ornych zalicza się do niższych klas IV-VI. Pod względem typologicznym w gminie dominują gleby brunatne w mniejszym stopniu czarnoziemy zdegradowane oraz pseudobielice. Konieczność stosowania na gruntach rolnych azotowych związków nawozowych, w tym wykorzystanie nawozów organicznych z wielkotowarowych ferm hodowlanych, jest przyczyną zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych związkami azotu.

Ogólnie należy stwierdzić, iż gleby na terenie gminy odznaczają się naturalną zawartością metali ciężkich, są to więc gleby czyste, które mogą być przeznaczone pod wszelkie rodzaje upraw polowych. Badania gleb stwierdzają jedynie incydentalne przekroczenia wartości naturalnych w przypadku kadmu i cynku, mieszczących się w granicach II klasy – gleby słabo zanieczyszczone.

Znaczny odsetek gruntów rolnych w gminie, w tym najwyższych klas bonitacyjnych, obejmuje tereny zagrożone intensywnymi procesami erozyjnymi – erozja wodna i erozja wietrzna. Choć zjawiska erozyjne zaliczane są do procesów naturalnych, szereg czynników antropogenicznych wpływa na potęgowanie intensywności erozji, np.: wylesienie, nieprawidłowa orka na zboczach o dużym spadku, zaorywanie łąk itp. Ochrona gruntów rolnych przed degradacją powodowaną erozją powinna być realizowana wieloma sposobami, w tym zwłaszcza wynikającymi z Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. W gminie za najważniejsze działania glebochronne należy uznać: kształtowanie i rozwijanie granicy polno-leśnej, szczególnie na stromych zboczach, wykonywanie pasów śródpolnej zieleni wiatrochronnej czy też zadarnianie stromych zboczy i gruntów odłogowanych.

W gminie Głubczyce występuje sześć udokumentowanych złóż surowców mineralnych, przy czym jedynie w dwóch obecnie prowadzona jest eksploatacja i są to:

- Złoże piaskowca BRACISZÓW o zasobach geologicznych bilansowych i zarazem przemysłowych wynoszących - 8.351 tys. ton, przy wydobyciu 225 tys. ton.
- Złoże kruszywa naturalnego ZOPOWY, w którym całkowity teren górniczy zajmuje powierzchnię 24 810 m², a eksploatacji podlegają złoża piasków wodnolodowcowych o zasobach 275 000 ton.

Nieeksploatowanymi złożami surowców mineralnych są: złoża surowców ilastych Głubczyce I i II, złoże łupków fyllitowych Chomiąża oraz złoże kruszywa naturalnego ZUBRZYCE. Oprócz powyższych, na terenie gminy prowadzona była również drobna eksploatacja zaspokajająca potrzeby lokalne, która doprowadziła do licznych, lokalnych przekształceń powierzchni ziemi. Ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin na terenie gminy powinna zmierzać do pełnego rozpoznania terenów, na których występuje zanieczyszczenie lub niekorzystne przekształcenie gleb i powierzchni ziemi oraz powinna określać kierunki zagospodarowania i rekultywacji tych terenów.

Cele strategiczne oraz kierunki działań w zakresie ochrony gleb, powierzchni ziemi i kopalin na terenie gminy Głubczyce są spójne z celami i kierunkami określonymi w polity-

kach i strategiach rangi krajowej, wojewódzkiej, powiatowej i gminnej, a w szczególności z celami ekologicznymi określonymi w II Polityce ekologicznej państwa oraz w „Programie ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”.

Polityka ekologiczna państwa zakłada ochronę zasobów gleb użytkowanych przyrodniczo, ochronę gleb przed erozją, dewastacją chemiczną i fizyczną, rekultywację gleb oraz utrzymanie lub przywrócenie na terenach rolniczych odpowiedniej jakości gleb. Polityka ekologiczna państwa kładzie szczególny nacisk na ochronę gleb przed degradacją powodowaną intensyfikacją produkcji rolnej [wzrost ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, koncentracja hodowli, wzrost powierzchni monokultur, intensyfikacja transportu rolnego] oraz zadania z zakresu gleb zdegradowanych. Dlatego też, szczególnie istotne jest wprowadzanie dobrych praktyk rolniczych dostosowanych do warunków przyrodniczych i konkretnych czynników antropopresji. Zasadnicze znaczenie w prowadzeniu prawidłowej gospodarki rolnej ma stosowanie zaleceń wynikających z *Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej*.

W związku z powyższym, strategicznymi celami przyrodniczymi dla gminy Głubczyce, do osiągnięcia w perspektywie 2011 r., będą:

- 1. *Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego.***
- 2. *Rekultywacja terenów i gleb zdegradowanych.***

Skuteczna ochrona i zachowanie w odpowiednim stanie powierzchni ziemi, w tym gleb i kopalin, a także osiągnięcie celów strategicznych, wymaga prowadzenia na terenie gminy działań ukierunkowanych na:

- Ochronę zasobów glebowych oraz racjonalne ich wykorzystanie, w szczególności za pomocą instrumentów prawa lokalnego i planowania przestrzennego, zmierzających w kierunku utrzymania i ochrony terenów o wysokich wartościach użytkowych przed wyłączeniem z produkcji rolnej oraz ochrony gleb przed procesami erozji.
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej poprzez dostosowanie kierunków i intensywności produkcji do naturalnego potencjału przyrodniczego [głównie stosowanie dawek nawozowych], w szczególności w odniesieniu do ochrony jakości i stanu gleb.
- Rekultywację oraz odpowiednie zagospodarowanie terenów zdegradowanych, w tym terenów poeksploatacyjnych i terenów z udziałem gleb zdegradowanych

Powyższe kierunki zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych wymagają realizacji działań szczegółowych, które obejmują:

- Prowadzenie działań służących ochronie gleb przed zjawiskami erozji wodnej i wietrznej oraz przed degradacją gleb w wyniku użytkowania rolniczego
- Podnoszenie poziomu wiedzy rolników w zakresie ochrony gleb i racjonalnej gospodarki rolnej oraz wspieranie i rozwijanie rolnictwa ekologicznego
- Podejmowanie działań zmierzających do pełnego rozpoznania terenów na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu oraz określenie kierunków zagospodarowania i rekultywacji tych terenów

3.3.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Ochrona środowiska i zdrowia ludzi przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym szkodliwym dla ludzi i środowiska realizowana jest na podstawie przepisów:

- ustawy z 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z dnia 20 czerwca 2001, nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 80, poz.717) wraz z przepisami wykonawczymi

Na terenie gminy Głubczyce znajdują się zarówno pojedyncze źródła promieniowania elektromagnetycznego jak i obiekty, na których zainstalowanych jest wiele tego rodzaju źródeł.

Do źródeł emisji pól elektromagnetycznych mających lub mogących mieć istotne znaczenie w kształtowaniu klimatu elektromagnetycznego środowiska należą, przede wszystkim, stacje bazowe telefonii komórkowej

Istniejące urządzenia radiokomunikacyjne oraz radionadawcze nie stwarzają, jak do tej pory, konfliktów przestrzennych i społecznych.

Jak do tej pory brak jest wyników badań natężenia pola elektromagnetycznego w sąsiedztwie w/w obiektów, zatem wielkości te nie są znane ani organom administracji samorządowej, ani też społeczeństwu. Zgodnie z przepisami prawa ochrony środowiska instalacje te wymagają uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych.

Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa, jak i województwa opolskiego, w sferze ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym, jest uregulowanie stanu formalno-prawnego poprzez wydawanie pozwoleń na emitowanie pól elektromagnetycznych.

Pozwolenia o których mowa wyżej dotyczą instalacji elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym, oraz instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa 15W lub wyższa, emitujących pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0.03 MHz do 300 000 MHz.

Celem strategicznym w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym na obszarze gminy Głubczyce, zgodnie z II Polityką Ekologiczną Państwa i programem wojewódzkim, jest monitoring pól elektromagnetycznych zmierzający do określenia skali problemu i poprawa bezpieczeństwa w tym zakresie. Za cele krótkookresowe 2004-2007 należy przyjąć

1. Podjęcie działań administracyjnych gwarantujących rozpoczęcie prac pomiarowych w zakresie monitorowania stanu jakości środowiska w odniesieniu do emisji elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego
2. Podjęcie działań administracyjnych zmierzających do poprawy jakości środowiska, uregulowania stanu formalno-prawnego w zakresie emisji pól elektromagnetycznych przez eksploatowane na terenie gminy Głubczyce urządzenia i instalacje

3.3.7. Poważne awarie przemysłowe.

Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym regulowane jest przez następujące przepisy prawne:

- ustawę z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawę o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. nr 147, poz. 1229 z 2002 r.)

- ustawę o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. nr 147, poz. 1230 z 2002 r.)

Obowiązujące przepisy prawne zharmonizowane są z dyrektywą Seveso II (dyrektywa 96/82/WE) – kontrola zagrożeń wypadkami z udziałem niebezpiecznych substancji.

Głównym przedmiotem zainteresowania uregulowań prawnych zawartych w Prawie ochrony środowiska są awarie występujące na terenie zakładów przemysłowych (awarie przemysłowe), nie są natomiast nimi zdarzenia zaliczane do klęsk żywiołowych (są one przedmiotem uregulowań prawnych w ramach ustawy o klęskach żywiołowych). Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania na wypadek wystąpienia poważnej awarii jest ustawa Prawo ochrony środowiska, określająca ogólne regulacje w zakresie postępowania na wypadek poważnych awarii, instrumenty służące przeciwdziałaniu poważnym awariom przemysłowym, obowiązki prowadzącego zakład i organów administracji, w tym również w kontekście transgranicznym.

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o zwiększonym lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej.

Na terenie gminy Głubczyce, w związku z brakiem zakładów spełniających kryterium zagrożenia poważnymi awariami, problem ten nie występuje.

3.3.8. Gospodarka odpadami.

Zagadnienia gospodarki odpadami zostaną opracowane w ramach odrębnego opracowania, które zrealizowane będzie w 2005 r. W ramach dokumentu określone zostaną priorytety, cele, kierunków działań i zadania wraz z harmonogramem rzeczowym, jednostkami realizującymi, terminami oraz środkami finansowymi na jego realizację.

3.3.9. Edukacja ekologiczna społeczeństwa i dostęp do informacji.

Skuteczna realizacja polityki ekologicznej gminy wymaga udziału w tym procesie wszystkich zainteresowanych podmiotów wywierających bezpośredni lub pośredni wpływ na sposób i intensywność korzystania ze środowiska, w tym również udział obywateli. Podstawowe znaczenie dla społecznego udziału w realizowaniu celów ekologicznych ma przede wszystkim odpowiednia edukacja ekologiczna oraz powszechny dostęp do informacji o środowisku.

Koniecznym uzupełnieniem działań ekologicznych winno być dalsze rozszerzanie współpracy między instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami a organizacjami ekologicznymi i innymi organizacjami pozarządowymi, w tym na etapie sporządzania dokumentów strategicznych – planistycznych jak i procedur lokalizacyjno – budowlanych, angażowanie przedstawicieli organizacji w kierownicze gremia niektórych publicznych instytucji działających w sferze ochrony środowiska oraz powierzanie im realizacji konkretnych projektów prośrodowiskowych. Dla tworzenia dobrego klimatu współpracy konieczne jest zapewnienie dostępu obywatelom i organizacjom społecznym do informacji o środowisku i jego stanie.

W odczuciu społecznym działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska mają mniejsze znaczenie wobec wagi problemów gospodarczych i społecznych, szczególnie w okresie zachwiania podstaw ekonomicznych funkcjonowania mieszkańców gminy. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, w tym także przedstawicieli władzy stanowi jedno z największych zagrożeń dla środowiska. Skutecznym sposobem pozyskania społeczeństwa do idei ochrony przyrody i środowiska jest uświadomienie potencjalnych korzyści i straty, jakie po-

niesie społeczeństwo wskutek ochrony lub jej zaniechania w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, występujących w bezpośrednim lub dalszym otoczeniu. Kluczowe, perspektywiczne znaczenie posiada ciągła misja edukacyjna wśród dzieci i młodzieży, prowadzona na poziomie szkół, przedszkoli i pozostałych placówek oświatowo – kulturalnych.

Cele edukacji ekologicznej, określone w „Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej” oraz w „Narodowym Programie Edukacji Ekologicznej” obejmują między innymi:

- nadanie odpowiedniej rangi edukacji ekologicznej traktowanej jako niezbędny warunek osiągnięcia rozwoju zrównoważonego
- kształtowanie pełnej świadomości i budzenie zainteresowania społeczeństwa wzajemnie powiązanych ze sobą zagadnieniami ekonomicznymi, społecznymi, politycznymi i ekologicznymi,
- umożliwienie każdemu człowiekowi zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla poprawy stanu środowiska,
- tworzenie nowych wzorców zachowań, kształtowanie postaw, wartości i przekonań jednostek, grup i społeczeństwa, uwzględniających troskę o środowisko,
- promocję racjonalnych względem społeczeństwa oraz środowiska zachowań i postaw w procesach decyzyjnych na różnych szczeblach
- tworzenie warunków do świadomego współuczestnictwa wszystkich mieszkańców w przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa ekologicznego,
- udoskonalenie systemu wymiany informacji sprzyjającej zmniejszeniu liczby konfliktów na tle ekologicznym (edukacja ekologiczna w procesie inwestycyjnym, uwzględnienie edukacji w dokumentach strategicznych na każdym szczeblu zarządzania),
- wspieranie procesu tworzenia struktur instytucjonalnego wspomaganie edukacji ekologicznej (w administracji, organizacjach pozarządowych, itd.)

Mając na uwadze konieczność zjednania jak największych grup społecznych dla idei ochrony środowiska, uznaje się za cel strategiczny

Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa – ukształtowanie nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska.

Kierunki działań umożliwiających osiągnięcie założonego celu, ukierunkowane powinny być na:

1. Podnoszenie świadomości i popularyzacja wiedzy ekologicznej, w tym:
 - realizację szkoleń, kursów, konkursów, wydawnictw, akcji popularyzatorskich podnoszących świadomość ekologiczną społeczeństwa, w szczególności rolników, leśników, nauczycieli oraz młodzieży szkolnej
 - rozpowszechnianie informacji dotyczącej ochrony środowiska i edukacji ekologicznej, w szczególności przez biblioteki i inne placówki dydaktyczne,
 - zwiększenie udziału problematyki ekologicznej w programach nauczania dzieci i młodzieży (program edukacyjny „Czysta Odra – szkolny monitoring środowiska”, ścieżki dydaktyczne, konkursy ekologiczne itp.),
 - wspieranie działań i aktywna edukacja w ramach szkolnych i pozaszkolnych form edukacji ekologicznych (program „Ziemię mamy tylko jedną”, „Żyj z przyrodą w zgodzie”, „Czyste środowisko – zdrowa żywność – zdrowy człowiek”, „Na odpady też są rady”, „Zostań przyjacielem ziemi”, „Ekoludki na start”, „Upiększanie miejscowości”, „Ekologia na co dzień”, „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”),

2. Aktywną ochronę obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, w tym:
 - realizację modelowych przedsięwzięć i projektów chroniących obiekty i obszary cenne przyrodniczo i kulturowo, wraz z ich wykorzystaniem dla promocji gminy,
 - rozwój infrastruktury turystyczno – dydaktycznej na terenach o wysokich walorach przyrodniczo – kulturowo – krajobrazowych.
3. Realizację cyklicznych prezentacji o treściach przyrodniczych w ramach dostępnych publicznych środków przekazu oraz instytucji kultury, oświaty i wypoczynku.
4. Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie, w tym:
 - utworzenie systemu udostępniania informacji o środowisku w oparciu o rejestry oraz interaktywne bazy danych o środowisku, dostępne za pośrednictwem internetu.

Edukacja ekologiczna prowadzona powinna być w ramach formalnego systemu kształcenia na poziomie przedszkolnym i szkolnym podstawowym, gdzie wśród różnych ścieżek nauczania, powinno następować wprowadzanie treści wychowania ekologicznego do wielu przedmiotów. Ważnym zadaniem jest wprowadzenie do programów szkolnych zagadnień dotyczącej lokalnych problemów ekologicznych, występujących w otoczeniu terenu zamieszkania, np. selektywnej zbiórki odpadów, właściwej gospodarki wodno – ściekowej, ochrony powietrza i wykorzystania energii odnawialnej. Działalność edukacyjna nakierowana być powinna na kształtowaniu postaw odpowiedzialności za stan środowiska, zachęcania do prowadzenia własnych obserwacji i badań środowiska, kształtowania umiejętności rozwiązywania problemów zgodnie z posiadaną wiedzą i podejmowanie praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska.

Ważną rolę w edukacji ekologicznej posiadają lokalne media, które poprzez sposób ukazywania problemów ekologicznych poszerzają grono zwolenników oraz podnoszą poziom ogólnej wiedzy na temat ochrony środowiska. Coraz większego znaczenia nabierają programy tematyczne, poruszające lokalne problemy ekologiczne oraz popularyzujące działania prośrodowiskowe w ramach cyklicznych programów informacyjnych, wywiadów, filmów edukacyjnych. Poprzez propagowanie i udostępnianie informacji o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony wzrasta znaczenie internetu.

3.3.10. Planowanie przestrzenne.

Jednym z najważniejszych instrumentów realizujących ideę zrównoważonego rozwoju jest planowanie przestrzenne. Obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. nr 80, poz.717] próbuje jednocześnie uwzględnić dwa aspekty – szersze włączenie do prac nad planami zagospodarowania przestrzennego i do treści tych planów zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz uproszczenie i przyspieszenie procedur ustalania lokalizacji inwestycji, mających na celu pobudzenie i modernizację gospodarki oraz poprawę sytuacji na rynku pracy.

Podstawowym zadaniem w kontekście przyszłych zmian legislacyjnych (zakresie planowania przestrzennego (wprowadzenie planów rozwoju gmin)) jest weryfikacja obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego, lub opracowanie nowych planów, uwzględniających ochronę, odbudowę i wzmocnienie zasobów, zrównoważone wykorzystanie walorów i wymagania ochrony środowiska oraz uwzględniające treść regionalnych i lokalnych programów ochrony środowiska.

Okolicznością sprzyjającą podjęciu nowych planów miejscowych jest fakt utraty aktualności Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głubczyce, konieczność zapewnienia zgodności nowych planów przestrzennych ze studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Decydujące znaczenie posiadać będzie zmiana systemu planowania przestrzennego na poziomie gminnym w Polsce (wprowadzenie planów rozwoju gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy).

Mając na uwadze powyższe, za najważniejszy cel strategiczny w zakresie planowania przestrzennego na terenie gminy w okresie długo i krótkookresowym uznaje się:

Stworzenie trwałych podstaw dla harmonizacji rozwoju gospodarczego i społecznego z uwarunkowaniami otaczającego środowiska.

4. PLAN OPERACYJNY 2004 – 2007

Strategiczne cele ekologiczne do 2011 roku stanowią podstawę opracowania planu operacyjnego (wykonawczego) na lata 2004 – 2007, tj. określenia konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, które realizują priorytety ochrony środowiska gminy Głubczyce.

Wybór przedsięwzięć przeprowadzono w oparciu o ustalone kryteria wyboru. Przewidywane zamierzenia na lata 2004 – 2007 podporządkowane zostały określonym kierunkom, realizującym założone cele. Poszczególne przedsięwzięcia przedstawione zostały z podziałem na przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne, określono dla nich instytucje odpowiedzialne i współpracujące, orientacyjne koszty realizacji i źródła finansowania.

4.1. Kryteria wyboru projektów.

Wśród najważniejszych kryteriów, branych pod uwagę przy ustalaniu listy przedsięwzięć do realizacji w latach 2004 – 2007 i w perspektywie do roku 2011, wymienić należy:

- kryteria wynikające z obowiązków ustawowych, w szczególności z ustawy „Prawo ochrony środowiska”, ustawy o odpadach, ustawy „Prawo Wodne”, ustawy o ochronie przyrody oraz wydanych do nich aktów wykonawczych,
- kryteria zawarte w „II Polityce ekologicznej państwa, „Polityce ekologicznej państwa na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010” oraz w „Programie wykonawczym do II polityki ekologicznej państwa”,
- zgodność z projektem „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Głubczyce”,
- zgodność ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głubczyce”,
- zgodność ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Głubczyce”,
- zadania koordynowane i wytyczne zawarte w „Programie ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010” oraz z „Programem ochrony środowiska dla Powiatu Głubczyce na lata 2004 - 2007”,
- zadania koordynowane i wytyczne zawarte w „Planie gospodarki odpadami województwa opolskiego” oraz w „Planie gospodarki odpadami dla Powiatu Głubczyce”,
- zgodność przedsięwzięć z priorytetami, celami i działaniami określonymi w Podstawach Wsparcia Wspólnoty, w Zintegrowanym Programie Operacyjnych Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Programie rozwoju województwa opolskiego na lata 2004 –

- 2006, Kontrakcie dla Województwa Opolskiego na rok 2004, w sektorowych programach operacyjnych oraz w programach spójnościowych,
- zgodność z priorytetami Wojewódzkiego, Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ponadto przy wyborze brano pod uwagę:

- przedsięwzięcia zgłoszone przez podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy,
- przedsięwzięcia zgłoszone przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta i Gminy
- przedsięwzięcia zgłoszone przez jednostki organizacyjne podległe Urzędowi.

4.2. Priorytety ekologiczne.

Priorytety ekologiczne „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce na lata 2004 - 2007” określone zostały w pkt. 2.8. niniejszego programu.

4.3. Plan operacyjny - harmonogram rzeczowo-finansowy

Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach programu ochrony środowiska oraz planu gospodarki odpadami sporządzono w rozbiściu rocznym w latach 2004 – 2007. Podział taki zapewnia harmonizację programu i przedsięwzięć inwestycyjnych z programami województwa i powiatu, stanowiącymi wytyczną dla opracowania programu niższego rzędu. Pozwala także określić szacunkowe koszty realizacji programu, a źródła finansowania w wielu przypadkach wskazują na potencjalną możliwość finansowania. Zestawienia tabelaryczne planowanych przedsięwzięć obejmują następujące zagadnienia:

1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz wykorzystanie lasów.
2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrona przed powodzią.
3. Ochrona powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatu i wykorzystanie energii odnawialnej.
4. Ochrona przed hałasem.
5. Ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin.
6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.
7. Edukacja ekologiczna społeczeństwa, działania systemowe i dostęp do informacji o środowisku i jego stanie.
8. Poważne awarie przemysłowe.
9. Planowanie przestrzenne.
10. Zarządzanie środowiskiem i programem ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska gminy Głubczyce sporządzony jest w formule otwartej, co oznacza, że można go aktualizować i uzupełniać o nowe elementy inwestycji i ich finansowania. Zaproponowana lista przedsięwzięć nie zamyka możliwości realizowania innych przedsięwzięć, nieznanych w chwili opracowywania programu, charakteryzujących się mniejszą skalą i mniejszym efektem ekologicznym. Oznacza to możliwość uzyskania dofinansowania przedsięwzięć nie wymienionych imiennie w poniższym harmonogramie, o ile przedsięwzięcie to będzie się wpisywało w założone cele i kierunki, realizowane przez gminę.

W zestawieniach tabelarycznych uwzględniono następujące zadania:

- **zadania własne (W)** - przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub w części ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji gminy),
- **zadania koordynowane (K)** - przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego (np. RZGW, Nadleśnictwo)

Wśród proponowanych do realizacji przedsięwzięć, wydzielono przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym, przy czym pod pojęciem „inwestycyjne” należy rozumieć zamierzenia, których realizacja wymaga przeprowadzenia procedury lokalizacyjnej i budowlanej.

HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY ZADAN PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GŁUBCZYCE NA LATA 2004 – 2007 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2008 – 2011.

Tabela 1. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona przyrody, krajobrazu oraz zrównoważone wykorzystanie lasu.

lp.	Opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE – ochrona przyrody i krajobrazu										
1	Ustalanie koniecznych działań kompensacyjnych dla podmiotów gospodarczych mających wpływ na stan zieleni publicznej, na podstawie decyzji administracyjnych	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	
2	Określanie w dokumentach miejscowych zasad wprowadzania wszelkich form zainwestowania w sposób mający na celu kształtowanie tradycyjnego, urozmaiconego i naturalnego krajobrazu	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	b.d.k.	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	
3	Przegląd stanu funkcjonowania, zanieczyszczenia i stopnia degradacji terenów dolinnych – inwentaryzacja zdegradowanych ekosystemów wodno-błotnych - zwłaszcza pod kątem odpadów porolnych i dzikich składowisk odpadów	Urząd Miejski	W	2004-2011	50	-	5	5	10	Budżet gminy
4	Objęcie elementów przyrody proponowanych w <i>Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy</i> , w pierwszej kolejności postępowaniem zmierzającym do objęcia ich ochroną prawną wraz z opracowaniem harmonogramu podejmowania działań	Urząd Miejski	W	2004 - 2011	30	-	5	5	5	Budżet gminy, PFOŚiGW, GFOŚiGW
5	Utrzymywanie i ciągle powiększanie powierzchni korytarzy ekologicznych, a także ich właściwe zagospodarowanie na podstawie zasad wynikających z obowiązujących dokumentów miejscowych, głównie planów zagospodarowania przestrzennego, przy zmianach tych planów i przy realizacji inwestycji	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	b.d.k.	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	
6	Ochrona siedlisk i utrzymywanie wysokiej bioróżnorodności poprzez prowadzenie gospodarki rolnej na zasadach Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, w tym poprzez kształtowanie świadomości rolników	Urząd Miejski, władający	K	Na bieżąco	b.d.k.	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	Opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
7	Aktualizacja i opracowywanie dokumentów miejscowych [Plany zagospodarowania przestrzennego, Studium uwarunkowań] z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony terenów cennych pod względem przyrodniczym	Urząd Miejski	W	2005-2007	60	-	10	10	20	Budżet gminy
8	Wdrażanie programów zwiększania retencji zlewni oraz renaturalizacji układów hydrologicznych	Gmina Wojewoda Organizacje pozarządowe	K	Praca ciągła	20	-	5	5	5	SAPARD Fundusz Gwarancji i Orientacji Rolnej
9	Wdrożenie specjalnej strategii ochrony obszarów wodno-błotnych	Nadleśnictwa	W	2005-2011	40	-	8	10	10	Środki własne, NFOŚiGW
10	Pełne rozpoznanie środowiska przyrodniczego poprzez opracowywanie dokumentacji ekofizjograficznej gminy oraz opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po uprzednim wykonaniu dokumentacji ekofizjograficznych	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	200	-	50	50	50	Budżet gminy
11	Realizowanie zadań rozwoju, zagospodarowania i pielęgnacji terenów ogólnodostępnej zieleni miejskiej, określonych w Operacie terenów zieleni miasta Głubczyce	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	200	-	50	50	50	Budżet gminy
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE – ochrona lasów										
1	Zalesianie w pierwszej kolejności gruntów narażonych na erozję [stromych zboczy] oraz gruntów niskich klas bonitacyjnych, z godnie z ustaleniami dokumentów miejscowych, , bez możliwości przeznaczania na grunty leśne obszarów zalewowych den dolnych	Urząd Miejski Nadleśnictwo	K	Na bieżąco	100	-	30	30	40	Budżet gminy Nadleśnictwo, NFOŚiGW
2	Opracowanie/aktualizacja harmonogramu działań w zakresie kształtowania pasów wiatrochronnych oraz stopniowa realizacja nasadzeń zieleni śródpolnej	Urząd Miejski Nadleśnictwo	K	Na bieżąco	10	-	10	-		Budżet gminy Nadleśnictwo, NFOŚiGW
3	Zalesianie gruntów porolnych w wielkości 30 ha do 2007r oraz kolejnych 30ha do 2011r., mając na uwadze łączenie nowych zalesień z istniejącymi już kompleksami leśnymi – zachowanie granic polno-leśnych	Nadleśnictwo	W	Na bieżąco	100	-	30	30	40	Budżet gminy, Nadleśnictwo, NFOŚiGW

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	Opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
4	Kształtowanie stanu lasów zgodnego z lokalnymi warunkami siedliskowymi, głównie przez wprowadzanie drzewostanów liściastych kosztem gatunków iglastych	Nadleśnictwo	W	Na bieżąco	80	-	20	20	40	Nadleśnictwo
5	Utrzymywanie odpowiednich warunków sanitarnych terenów leśnych, zwłaszcza, iż posiadają charakter ochronny – bieżące prace pielęgnacyjne	Nadleśnictwo	W	Na bieżąco	60	-	10	10	10	Nadleśnictwo
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 638 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 0 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		Łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		Inwestycyjne	Pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	Inwestycyjne	Pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	-	850	-	720	-	130
2	2004 – 2007	-	638	-	513	-	125
3	2008 – 2011	-	212	-	207	-	5

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 2. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Monitorowanie stanu ilościowego i jakościowego wód na terenie RZGW (GZWP 332)	RZGW Gliwice	K	2004 - 2007	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet państwa
2	Opracowanie analizy stanu zasobów wodnych w regionie wodnym	RZGW Gliwice	K	2005	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet państwa
3	Tworzenie katastru wodnego	RZGW Gliwice	K	2004	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet państwa
4	Opracowanie planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym	RZGW Gliwice	K	2004 - 2005	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet państwa
5	Ograniczenie źródeł potencjalnego zanieczyszczenia wód - opracowanie programu likwidacji nieczynnych ujęć wody.	Urząd Miejski, Starosta, Wojewoda, WIOŚ, właściciele ujęć	W	2005	3	-	3	-	-	Budżet starosty, PFOŚiGW, środki własne podmiotów gospodarczych
6	Bieżąca rejestracja i kontrola odprowadzania ścieków przez mieszkańców i podmioty gospodarcze.	Urząd Miejski, Policja, WIOŚ	W	na bieżąco	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy
7	Propagowanie dobrych praktyk rolniczych w zakresie ochrony wód i gleb przed zanieczyszczeniem.	Urząd Miejski, Ośrodek Doradztwa Rolnego	W	na bieżąco	8	1	1	1	1	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW
8	Edukacja ekologiczna w zakresie oszczędnego gospodarowania wodą.	Urząd Miejski	W	2004 - 2011	8	1	1	1	1	Budżet gminy, GFOŚiGW, fundusze strukturalne
9	Utrzymanie rowów melioracyjnych	Miejsko – Gminna Spółka Wodna	W	2005 - 2007	b.d.	-	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE – ZAOPATRZENIE W WODĘ										
1	Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej z przyłączami i modernizacja pompowni wody w Pomorzowicach	Urząd Miejski, GWiK	W	2004	550,0	550,0	-	-	-	budżet gminy, SAPARD
2	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Gołuszowice – Nowe Gołuszowice	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	190,9	190,9	-	-	-	budżet gminy, ANR

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN				źródła finansowania	
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006		2007
3	Budowa sieci wodociągowej Głubczyce – Sady	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	107,4	107,4	-	-	-	budżet gminy, ANR
4	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Ciermieńce – Chróstno	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	163,1	163,1	-	-	-	budżet gminy, ANR
5	Modernizacja SUW w Klisinie	GWiK sp. z o.o.	K	2004	96,9	96,9	-	-	-	GWiK, inne
6	Budowa zbiornika wyrównawczego w Dobieszowie	GWiK sp. z o.o.	K	2004	28,2	28,2	-	-	-	GWiK
7	Racjonalizacja zużycia wody (wymiana zasów, zaworów, sieci)	GWiK sp. z o.o.	K	2004 - 2007	231,1	71,1	60,0	50,0	50,0	GWiK, inne
8	Zasilanie ulicy Raciborskiej	GWiK sp. z o.o., Spółdzielnia Mieszkaniowa	K	2004	26,9	26,9	-	-	-	GWiK
9	Rozpoczęcie eksploatacji nowych studni (ujęcie Kołtąja w Głubczycach oraz Tarnkowa)	GWiK sp. z o.o.	K	2005	80,0	-	80,0	-	-	GWiK, inne
10	Modernizacja SUW w Krasnym Polu	GWiK sp. z o.o.	K	2005	70,0	-	70,0	-	-	GWiK, inne
11	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Dobieszów – Pielgrzymów oraz sieci rozdzielczej wraz z przyłączami dla wsi Pielgrzymów	Urząd Miejski	W	2005	882,0	-	882,0	-	-	budżet gminy, UE
12	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Mokre – Kolonia – Radynia oraz sieci rozdzielczej wraz z przyłączami dla wsi Radynia	Urząd Miejski	W	2005	800,0	-	800,0	-	-	budżet gminy, UE
13	Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z przyłączami dla wsi Królówce	Urząd Miejski	W	2006	700,0	-	-	700,0	-	budżet gminy, UE
14	Budowa SUW w Głubczycach w celu poprawy jakości wody	Urząd Miejski	W	2006 - 2007	3 300,0	-	-	1 650,0	1 650,0	budżet gminy, UE
15	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Pomorzowiczki – Stara Wieś oraz sieci rozdzielczej wraz z przyłączami dla wsi Stara Wieś i Sławoszków	GWiK sp. z o.o.	W	2005	250,0	-	250,0	-	-	GWiK, inne
16	Wymiana sieci wodociągowej w Braciszowie	GWiK sp. z o.o.	W	2005	180,0	-	180,0	-	-	budżet gminy, UE
17	Wymiana sieci wodociągowej w Głubczycach, ul. Kozielska	GWiK sp. z o.o.	W	2006 - 2007	150,0	-	-	75,0	75,0	budżet gminy, UE

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN				źródła finansowania	
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006		2007
18	Wymiana sieci wodociągowej w Głubczycach, ul. Dworcowa	GWiK sp. z o.o.	W	2006 - 2007	160,0	-	-	80,0	80,0	budżet gminy, UE
19	Wymiana sieci wodociągowej w Głubczycach, ul. I Armii Wojska Polskiego	GWiK sp. z o.o.	W	2007	120,0	-	-	-	120,0	budżet gminy, UE
20	Wymiana sieci wodociągowej w Głubczycach, ul. Żeromskiego	GWiK sp. z o.o.	W	2008 - 2011	160,0	-	-	-	-	budżet gminy, UE
21	Wymiana sieci wodociągowej do cmentarza w Klisinie	GWiK sp. z o.o.	W	2004	25,0	25,0	-	-	-	budżet gminy, UE
22	Budowa systemu monitoringowego obiektów wodno – kanalizacyjnych	GWiK sp. z o.o.	K	2004 - 2009	160,0	30,0	50,0	30,0	30,0	GWiK, inne
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE – GOSPODARKA ŚCIEKOWA										
1	Budowa kanalizacji sanitarnej Grobniki - Widok	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	2 715	2 715	-	-	-	budżet gminy, ANR, WFOŚiGW
2	Budowa kanalizacji sanitarnej Nowe Gołuszowice –Głubczyce	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	512,1	512,1	-	-	-	budżet gminy, ANR, WFOŚiGW
3	Budowa kanalizacji sanitarnej Głubczyce Sady – Głubczyce	GWiK sp. z o.o., ANR	W	2004	328,8	328,8	-	-	-	budżet gminy, ANR, WFOŚiGW
4	Przebudowa kanalizacji sanitarnej Głubczyce, ul. Moniuszki	GWiK sp. z o.o.	W	2004	163,1	163,1	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW
5	Rozbudowa oczyszczalni ścieków II etap – instalacja do wapnowania osadów ściekowych	GWiK sp. z o.o.	W	2004	49,9	49,9	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW
6	Budowa kanalizacji sanitarnej Głubczyce, ul. Oświęcimska i Torowa	Urząd Miejski	W	2005	80,0	-	80,0	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW, UE
7	Budowa kanalizacji sanitarnej rozdzielczej wraz z przyłączeniami dla wsi Zubrzyce, Zopowy, Zopowy Osiedle, Bogdanowice oraz tranzytu do Głubczyc	Urząd Miejski	W	2005 - 2006	9 000,0	-	4 500,0	4 500,0	-	budżet gminy, WFOŚiGW, UE
8	Budowa kanalizacji sanitarnej w Debrzycy	Urząd Miejski	W	2005	2 400,0	-	2 400,0	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW, UE
9	Budowa sieci tranzytowej Kwiatoniów - Gądzowice	Urząd Miejski	W	2006 - 2007	750,0	-	-	375,0	375,0	budżet gminy, WFOŚiGW, UE
10	Budowa oczyszczalni ścieków dla wsi Krasne Pole, Chomiąża, Opawica, Lenarcice,	GWiK sp. z o.o.	W	2008 - 2011	3 000,0	-	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN				źródła finansowania	
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006		2007
	Braciszów, Ciermięce, Pietrowice, Mokre Kolonia, Mokre Wieś, Radynia, Pielgrzymów									
11	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i rozdzielczej wraz z przyłączeniami dla wsi oczyszczalni ścieków dla wsi Krasne Pole, Chomiąża, Opawica, Lenarcice, Braciszów, Ciermięce, Pietrowice, Mokre Kolonia, Mokre Wieś, Radynia, Pielgrzymów	GWiK sp. z o.o.	W	2008 - 2011	14 000,0	-	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW
12	Budowa oczyszczalni ścieków dla wsi leżących w zlewni rzeki Stradunia – Lisięcice, Zawiszyce, Kietlice, Tarnkowa, Stawoszków, Ściborzyce Małe, Klisino, Pomorzowiczki, Biernatów, Królowe – wraz z siecią kanalizacji sanitarnej rozdzielczej wraz z przyłączami	GWiK sp. z o.o.	W	2008 - 2011	12 000,0	-	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW
13	Budowa nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojówkę w gospodarstwach rolnych Głubczyce Sady i Zopowy	Top Farm sp. z o.o.	K	2005 - 2011	195,0	-	-	45,0	40,0	środki własne Top Farms
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE – OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA										
1	Budowa zbiornika retencyjnego Biernatów na rzece Straduni	WZMiUW w Opolu	K	2008 - 2011	6 000,0					Budżet państwa, UE
2	Regulacja koryt cieków wodnych na terenie gminy	WZMiUW w Opolu	K	2008 - 2011	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet państwa
3	Odźwirowanie koryta rzeki Opawicy w km 2.670 – 3.715	służby wodne Republiki Czech	K	2004 - 2007	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	RZGW Gliwice, strona czeska
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 24 346,4 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 24 335,4 tys. PLN.					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	59 625,40	19,00	52 652,30	19,00	6 973,10	-
2	2004 – 2007	24 335,40	11,00	23 492,30	11,00	843,10	-
3	2008 - 2011	35 290,00	8,00	29 160,00	8,00	6 130,00	-

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 3. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona powietrza atmosferycznego, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz wykorzystanie energii odnawialnej.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Organizacja punktu konsultacyjnego promującego proekologiczne źródła energii i energooszczędność.	Urząd Miejski, firmy energetyczne	W	2004 - 2007	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	firmy energetyczne
2	Edukacja ekologiczna w zakresie oszczędności energii i przebudowy wzorców konsumpcji wśród mieszkańców (komunikacja zbiorowa, wykorzystanie rowerów).	Urząd Miejski, Agencja Poszanowania Energii	W	2004 - 2007	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, środki własne Agencji
3	<i>Monitoring powietrza.</i>	<i>WIOŚ, WSSE</i>	<i>K</i>	<i>2004 - 2007</i>	<i>b.d.k.</i>	<i>b.d.k.</i>	<i>b.d.k.</i>	<i>b.d.k.</i>	<i>b.d.k.</i>	<i>Budżet państwa</i>
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE										
1	Budowa gazociągu średniego ciśnienia DN 110 Głubczyce – Gołuszowice Elektrometr	GSG sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Opole	K	2004 - 2005	600,0	200,0	400,0	-	-	Środki własne GSG
2	Budowa gazociągu średniego ciśnienia DN 110 Głubczyce ul. Niepodległości – Kotłownia SM (ul. Gdańska)	GSG sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Opole	K	2004 - 2005	294,0	94,0	200,0	-	-	Środki własne GSG
4	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników energetycznych - modernizacja kotłowni zakładowej	Głubczyckie Przedsiębiorstwo Budowlane „Budomex” sp. z o.o.	K	2005 - 2006	100,0	-	50	50	-	Środki własne
5	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników energetycznych - modernizacja kotłowni zakładowej	Galmet Głubczyce	K	2008 - 2011	180,0	-	-	-	-	środki własne
6	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników energetycznych - modernizacja kotłowni Gimnazjum nr 1	Urząd Miejski	W	2008 - 2011	200,0	-	-	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE
7	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników energetycznych - modernizacja kotłowni Gimnazjum nr 2	Urząd Miejski	W	2008 - 2011	80,0	-	-	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE
8	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników energetycznych - modernizacja kotłowni PSP nr 1	Urząd Miejski	W	2008 - 2011	80,0	-	-	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE
9	Wprowadzenie niskoemisyjnych nośników	Administrator Wspól-	K	2005 - 2006	30,0	-	-	30,0	-	środki własne,

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
	energetycznych - modernizacja kotłowni lokalnej ul. Powstańców 1	not Mieszkaniowych – Agencja ABC II								UE
10	Termomodernizacja Gimnazjum nr 1	Urząd Miejski	W	2005 - 2007	1 058,0	-	410,0	324,0	324,0	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
11	Termomodernizacja Gimnazjum nr 2	Urząd Miejski	W	2005 - 2009	160,0	-	-	40,0	40,0	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
12	Termomodernizacja PSP nr 1	Urząd Miejski	W	2005 - 2010	800,0	-	160,0	160,0	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
13	Termomodernizacja PSP nr 2	Urząd Miejski	W	2005 - 2006	210,0	-	105,0	105,0	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
14	Termomodernizacja PSP Lisięcice	Urząd Miejski	W	2005 - 2011	245,0	-	60,0	60,0	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
15	Termomodernizacja PSP Bogdanowice	Urząd Miejski	W	2008 - 2011	100,0	-	-	-	-	Budżet gminy, WFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
16	Termomodernizacja obiektów - wymiana stolarki okiennej, ocieplenia ścian i dachów budynków komunalnych z zasobów gminy i w Wspólnotach Mieszkaniowych	Zarząd Budynków Komunalnych, Urząd Miejski	W	2005 - 2011	2 099,64	-	451,0	532,88	280,0	Budżet gminy, GFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, UE, premia termo-

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
										modernizacyjna
17	Zmiana sposobu ogrzewania budynków – wprowadzenie niskoemisyjnych źródeł ogrzewania w lokalach gminnych	Zarząd Budynków Komunalnych, Urząd Miejski	W	2005 - 2011	1 566,5	-	116,5	350,0	275,0	Budżet gminy, GFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, UE, premia termomodernizacyjna
18	Termomodernizacja budynków mieszkalnych – ul. Kościuszki 3-5-7-9; Sudecka 18-20; Kościuszki 14; Ratuszowa 2	Administrator Wspólnot Mieszkaniowych – Agencja ABC II	K	2005 - 2006	530,0	-	250,0	280,0	-	środki własne, premia termomodernizacyjna
19	Zmiana systemu ogrzewania, modernizacja i termomodernizacja Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Filia Głubczyce	WBP Opole	K	2005 - 2001	100,0	-	-	-	-	Budżet województwa
20	Budowa ciągu pieszo – rowerowego drogi wojewódzkiej nr 416 Głubczyce Sady	Zarząd Dróg Wojewódzkich	K	2008 - 2015	1500,0	-	-	-	-	Środki własne ZDW, budżet gminy
21	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 416 i 417 w Klisinie	Zarząd Dróg Wojewódzkich	K	2004	163,6	163,6	-	-	-	Środki własne ZDW
22	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 416 z drogą krajową nr 38 w Głubczycach (realizacja skrzyżowań)	Zarząd Dróg Wojewódzkich	K	2005	500,0	-	500,0	-	-	GDDP, ZDW, starostwo, budżet gminy
23	Realizacja obejść drogowych miasta Głubczyce i wsi Grobniki w ciągu drogi krajowej nr 38	GDDP	K	2015 - 2020	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	GDDP
24	Przebudowa wzorców konsumpcji społeczeństwa – budowa ścieżek rowerowych	Urząd Miejski	W		b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, GFOŚiGW, PFOŚiGW
25	Przebudowa wzorców konsumpcji społeczeństwa – wytyczenie nowych szlaków turystycznych Opawica – Nowe Albrechtice	Urząd Miejski, PTTK	W	2008 - 2011	2,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, GFOŚiGW, PFOŚiGW
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 6 540,38 tys. PLN					
					w tym koszty inwestycyjne – 6 540,38 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	11 488,14	-	7 129,14	-	4 359,00	-
2	2004 – 2007	6 540,38	-	4 323,38	-	2 217,00	-
3	2008 – 2011	4 947,76	-	2 805,76	-	2 142,00	-

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 4. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona przed hałasem.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					koszt całkowity	w tym w latach				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Przeprowadzenie wstępnej oceny, z wykorzystaniem obowiązujących metodyk referencyjnych, stanu zagrożenia terenu miasta i gminy hałasem komunikacyjnym i przemysłowym	Urząd Miejski w Głubczycach	K	2005-2007	60	-	20	20	20	Budżet Gminy PFOŚiGW GFOŚiGW
2	Przeprowadzenie wstępnej oceny, z wykorzystaniem metodyk referencyjnych, stanu zagrożenia hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, przeznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele wymagające ochrony przed hałasem	Urząd Miejski w Głubczycach	K	2005-2007	150	-	50	50	50	Budżet Gminy PFOŚiGW GFOŚiGW
3	Opracowanie i wdrożenie programu działań zapewniających systematyczne pozyskiwanie wiarygodnych danych o zagrożeniu hałasem, minimalizację kosztów monitoringu akustycznego i upublicznianie posiadanych danych pomiarowych	Urząd Miejski w Głubczycach	K	2005-2007	90	-	25	30	35	Budżet Gminy PFOŚiGW GFOŚiGW
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 300,0 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 0,0 zł.					

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	Inwestycyjne	Pozainwestycyjne	inwestycyjne	Pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	0	300	0	0	0	300
2	2004 – 2007	0	300	0	0	0	300
3	2008 - 2011	0	0	0	0	0	0

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 5. Harmonogram rzeczowo-finansowy - ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	<i>Minimalizowanie przeznaczania gruntów ornych najwyższych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne</i>	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	Budżet gminy
2	<i>Tworzenie przeciwwietrznych pasów zieleni śródpolnej, zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg oraz zalesiania stromych zboczy o małej przydatności rolnej V i VI klas bonitacyjnych</i>	Urząd Miejski, Nadleśnictwo	K	Praca ciągła	300	-	50	50	50	Budżet gminy, środki własne
3	<i>Przeciwdziałanie erozji gleb [wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej na stromych stokach, orka poprzeczna itp.] – zwłaszcza według zaleceń opracowanych w Kodeksie Dobrej Praktyki Rolniczej</i>	Właściciele gruntów	W	Praca ciągła	300	-	70	70	80	Środki własne podmiotów gospodarczych
4	<i>Wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie praktyki rolnej ograniczającej odpływ azotu ze źródeł rolniczych – zwłaszcza w odniesieniu do stosowania i wymaganego prawnie składowania nawozów</i>	Właściciele gruntów Urząd Miejski	W	Praca ciągła	10	-	2	2	2	Budżet gminy Fundusze celowe
5	<i>Wdrażanie i wspieranie rolnictwa ekologicznego i integrowanego, w tym prowadzenie szkoleń w tym zakresie</i>	Urząd Miejski, Rolniczy Ośrodek Doradztwa	K	Praca ciągła	10	-	2	2	2	Środki własne, budżet gminy
6	<i>Inwentaryzacja wszelkich lokalnych, drobnych wyrobisk poeksploatacyjnych i „dzikich” składowisk odpadów, a także wszelkich miejsc o niekorzystnie przekształconej powierzchni ziemi, w tym glebie</i>	Urząd Miejski	W	2004-2006	20	-	5	15	-	Budżet gminy
7	<i>Określenie kierunków rekultywacji zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych, w</i>	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	10	-	5	5		Budżet gminy

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
	tym drobnych wyrobisk, z preferencją ochrony cennych przyrodniczo wyrobisk wytypowanych w Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy									
8	Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji „dzikich” wysypisk i zaśmieceń głównie w celu ochrony wyrobisk poeksploatacyjnych przed dewastacją, zanieczyszczeniem i składowaniem odpadów	Urząd Miejski	W	2004-2007	20	5	5	5	5	Budżet gminy
9	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich udokumentowanych złóż z zapisami uniemożliwiającymi ich trwale zainwestowanie	Urząd Miejski	W	Na bieżąco	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	b.d.k	Budżet gminy
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 422 tys. PLN					
					w tym koszty inwestycyjne – 0,0 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”
b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	-	670	-	360	-	310
2	2004 – 2007	-	422	-	266	-	156
3	2008 – 2011	-	248	-	94	-	154

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 6. Harmonogram rzeczowo-finansowy - promieniowanie elektromagnetyczne, niejonizujące.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	Termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2007-2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Opracowanie wskaźników charakteryzujących dopuszczalną wysokość instalacji elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych, w tym stacji telefonii komórkowej, ze względu na wymagania krajobrazowe, w tym ze względu na ochronę krajobrazu kulturowego	Urząd Miejski	W	2005	10	-	10	-	-	Budżet gminy GFOSiGW
2	Inwentaryzacja istniejących źródeł elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego eksploatowanych przez jednostki gospodarcze i jednostki publiczne celem uwzględnienia ich w planach rozwoju przestrzennego gminy	Urząd Miejski	W	2006-2007	12	-	-	10	2	Budżet gminy
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 22 tys. PLN					
					w tym koszty inwestycyjne – 0 PLN					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”
b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	0	0	0	0	0	0
2	2004 – 2007	0	22	0	22	0	0
3	2008 – 2011	0	0	0	0	0	0

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 7. Harmonogram rzeczowo-finansowy - edukacja ekologiczna, działania systemowe i dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie.

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	Termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, oszczędnego gospodarowania energią i wodą, zmniejszenia emisji i odpadów.	Urząd Miejski, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, organizacje pozarządowe, szkoły	W	praca ciągła 2004 - 2011	20	2,5	2,5	2,5	2,5	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW
2	Szkolenia dla rolników w zakresie stosowania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych, programów rolno – środowiskowych i agroturystyki.	Urząd Miejski, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, organizacje pozarządowe	W	praca ciągła 2004 - 2011	20	2,5	2,5	2,5	2,5	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW
3	Organizacja pozaszkolnych form edukacji ekologicznej młodzieży (happeningi, festyny, akcje popularyzatorskie, konkursy plastyczne, fotograficzne, występy zespołów muzycznych itp. form edukacyjnych	Urząd Miejski, szkoły podstawowe i gimnazjalne, Nadleśnictwo Prudnik	W	praca ciągła 2004 - 2011	20	2,5	2,5	2,5	2,5	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW, sponsorzy
4	Opracowanie i realizacja szkolnych i pozaszkolnych programów edukacyjnych dla młodzieży („Na odpady też są rady”, „Czysta Odra”, „Ziemię mamy tylko jedną”, „Żyj w zgodzie z przyrodą”, „Czyste środowisko – zdrowa żywność – zdrowy człowiek”, „SOS dla ziemi”, „Ocalmy ziemię”, „Zostań przyjacielem ziemi”, „Ekoludki na start”, „Ekologia na co dzień”, wycieczki krajoznawcze itp.	Urząd Miejski, szkoły podstawowe i gimnazjalne, organizacje ekologiczne	W	praca ciągła 2004 - 2011	40,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW
5	Współorganizacja akcji ekologicznych (np. „Dzień Ziemi”, „Sprzątanie Świata”, „Dni Lasu”, „Upiększanie miejscowości”, „Zbieramy baterie”, „Zbieramy butelki z tworzyw sztucznych” itp).	Urząd Miejski, szkoły podstawowe i gimnazjalne, Nadleśnictwo Prudnik, organizacje odzysku odpadów	W	praca ciągła 2004 - 2011	90,0	-	12,9	12,9	12,9	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW
6	Udział w konkursach ekologicznych i piosenki ekologicznej	Urząd Miejski, szkoły podstawowe i gimnazjalne	W	praca ciągła 2004 - 2011	21,0	-	3,0	3,0	3,0	Budżet gminy, sponsorzy, GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW
7	Edukacja ekologiczna nauczycieli.	Urząd Miejski, szkoły,	W	praca ciągła	20,0	2,5	2,5	2,5	2,5	Budżet gminy,

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Ip.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	Termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
		ośrodki metodyczne, Kuratorium Oświaty		2004 - 2011						GFOŚiGW, PFOŚiGW WFOŚiGW
8	Promocja walorów turystyczno – kulturowo – krajobrazowych gminy (brozury, foldery, inne wydawnictwa).	Urząd Miejski, szkoły	W	praca ciągła 2004 - 2011	40,0	5	5	5	5	Budżet gminy, GFOŚiGW, PFOŚiGW WFOŚiGW
9	Wdrożenie interaktywnej bazy danych o stanie środowiska i jego zasobach oraz o działaniach na rzecz jego ochrony na stronie internetowej gminy Głubczyce.	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	Finansowanie uwzględnione w tabeli 5.3.10. Zarządzanie środowiskiem i programem ochrony środowiska.					Budżet gminy, GFOŚiGW
10	Wdrożenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach, zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, spełniającego wymagania ustawy Prawo ochrony środowiska	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
11	Wprowadzenia przedstawicieli organizacji ekologicznych do ciał konsultacyjnych i opiniodawczych, gminnego funduszu ochrony środowiska itp.	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
12	<i>Wprowadzenie do strategii, polityk i programów problematyki ochrony środowiska.</i>	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
13	Opracowanie strategicznych ocen oddziaływania (prognozy oddziaływania na środowisko) do strategii, polityk sektorowych, programów i planów sporządzanych przez samorząd lokalny.	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
14	<i>Opracowanie i wdrożenie do przetargów listy towarów i usług, preferowanych z uwagi na proekologicznym proces produkcyjny.</i>	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
15	<i>Wdrożenie zasad i kryteriów „zielonych przetargów”.</i>	Urząd Miejski	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy, GFOŚiGW
16	<i>Wdrożenie programu zielonych miejsc pracy.</i>	Urząd Miejski, podmioty gospodarcze, instytucje finansujące, Urząd Pracy	W	praca ciągła 2004 - 2011	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	fundusze ekologiczne, fundacje, fundusze UE, kredyty (BŚ, EBOiR, budżet gminy,

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	Termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN				źródła finansowania	
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006		2007
									środki własne podmiotów gospodarczych	
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 127,7 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 0 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	-	271,00	-	271,00	-	-
2	2004 – 2007	-	127,70	-	127,70	-	-
3	2008 – 2011	-	143,30	-	143,30	-	-

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 8. Harmonogram rzeczowo-finansowy - poważne awarie przemysłowe.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Określenie optymalnych tras przewozów towarów niebezpiecznych.	Komenda PSP, Powiat, WIOŚ, Policja	K	2005	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet państwa
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – b.d.k. w tym koszty inwestycyjne – 0 PLN					

OBJAŚNIENIA:

druk kursywą – zadania określone w „Wojewódzkim programie ochrony środowiska na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010”
b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	0	0	0	0	0	0
2	2004 – 2007	0	0	0	0	0	0
3	2008 – 2011	0	0	0	0	0	0

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 9. Harmonogram rzeczowo-finansowy - planowanie przestrzenne.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Opracowanie ekofizjograficzne miasta i gminy Głubczyce dla potrzeb sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz planów zagospodarowania przestrzennego.	Urząd Miejski	W	2005	100,0	-	100,0	-	-	Budżet gminy, GFOŚiGW
2	Opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	Urząd Miejski	W	2005	120,0	-	120,0	-	-	Budżet gminy, GFOŚiGW
3	Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głubczyce wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.	Urząd Miejski	W	2004 - 2007	340,0	40,0	150,0	50,0	100,0	Budżet gminy
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 560 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 0 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	-	560,00	-	560,00	-	-
2	2004 – 2007	-	560,00	-	560,00	-	-
3	2008 – 2011	-	-	-	-	-	-

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

Tabela 10. Harmonogram rzeczowo-finansowy - zarządzanie środowiskiem i programem ochrony środowiska.

lp.	opis przedsięwzięcia	jednostka realizująca	Zadania własne (W), koordynowane (K)	termin realizacji	koszt realizacji w tys. PLN					źródła finansowania
					całkowity koszt 2004 - 2011	całkowity koszt				
						2004	2005	2006	2007	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE										
1	Sporządzenie raportu z wykonania celów programu i planu gospodarki odpadami gminy Głubczyce na lata 2004 - 2007	Urząd Miejski	W	2006 - 2010	15,0	-	15,0	-	-	Budżet gminy, GFOŚiGW
2	Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska na lata 2008 - 2011	Urząd Miejski	W	2007 - 2008	50,0				50,0	Budżet gminy, GFOŚiGW
3	Weryfikacja strategii rozwoju gminy Głubczyce w aspekcie koordynacji z polityką ekologiczną państwa, województwa, powiatu i gminy.	Urząd Miejski	W	2007 - 2008	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	b.d.k.	Budżet gminy
4	Utworzenie lokalnej bazy danych o środowisku gminy Głubczyce.	Urząd Miejski	W	2005	5,0	-	5,0	-	-	Budżet gminy, GFOŚiGW
5	Utworzenie stanowiska ds. koordynacji realizacji programu ochrony środowiska i wspomaganie bieżącej działalności Wydziału Komunalno – Inwestycyjnego.	Urząd Miejski	W	2005 - 2011	129,0	-	21,0	18,0	18,0	Budżet gminy,
RAZEM					Koszty całkowite w latach 2004 – 2007 – 127 tys. PLN w tym koszty inwestycyjne – 0 tys. PLN					

OBJAŚNIENIA:

b.d.k. – bez dodatkowych kosztów

Lp.	Okres rozliczeniowy	Koszty na realizację przedsięwzięć [tys. PLN]					
		łącznie		Zadanie własne		Zadania koordynowane	
		inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne	inwestycyjne	pozainwestycyjne
1	2004 – 2011	-	199	-	199	-	-
2	2004 – 2007	-	127	-	127	-	-
3	2008 – 2011	-	72	-	72	-	-

5. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Zarządzanie ochroną środowiska jest, obok instrumentów finansowych, jednym z ważniejszych instrumentów realizacji programu ochrony środowiska, lecz nie jedynym. Ważnym elementem w procesie wdrażania programu jest właściwe wykorzystanie rozwiązań o charakterze organizacyjnym, uwzględniających zasady zrównoważonego rozwoju. Trzeba pamiętać, że zarządzanie środowiskiem – w tym również w kontekście integracji z Unią Europejską – nie jest wyłącznie domeną służb ochrony środowiska, lecz wymaga również szerokiego udziału przedstawicieli różnych podmiotów gospodarki oraz innych uczestników życia społecznego.

Zarządzanie programem powinno odbywać się w oparciu o instrumenty wspomagające realizację programu ochrony środowiska, obejmujące instrumenty polityki ekologicznej, zasady zarządzania środowiskiem zgodnie z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających. W zarządzaniu środowiskiem szczególną rolę pełni „Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce na lata 2004 - 2007” oraz „Plan gospodarki odpadami dla gminy Głubczyce”, które to programy, z punktu widzenia władz gminy, mogą być postrzegane jako instrument koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji i organizacji, oparte o dobrowolne porozumienie na rzecz efektywnego wdrażania niniejszego programu.

5.1. Instrumenty polityki ochrony środowiska

Wśród instrumentów zarządzania ochroną środowiska można wyróżnić przede wszystkim instrumenty prawne, finansowe, społeczne oraz strukturalne.

5.1.1. Instrumenty prawne

Instrumentarium służące realizacji polityki ochrony środowiska wynika z obowiązującego ustawodawstwa, łączącego w warunkach polskich konieczność rozwoju gospodarczego z ochroną i racjonalnym wykorzystaniem zasobów przyrody.

Kompetencje

Najistotniejsze przepisy prawne, określające kompetencje gminy w zakresie ochrony środowiska zawarte zostały w:

- ustawie z 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska [Dz.U. nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [Dz.U. nr 92 z 2004 r., poz. 880],
- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. nr 80, poz. 717],
- ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz. U. nr 115, poz 1229 z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo Geologiczne i Górnicze [Dz.U. nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawie z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach [Dz.U. nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami] wraz z przepisami wykonawczymi,
- ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach [Dz.U. nr 132, poz. 622 z późniejszymi zmianami]

Pozwolenia i decyzje

Reforma administracyjna państwa, dokonując podziału kompetencji pomiędzy administrację rządową i samorządową, ustaliła rodzaj i zakres podmiotowy pozwoleń i decyzji oraz opinii do decyzji administracyjnych, wydawanych na szczeblu gminy. Obejmują one:

- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami (odzysk, unieszkodliwienie, transport, zbieranie),
- postanowienia ustalające obowiązek i zakres sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz uzgadniające projekt budowlany (w tym w zakresie ochrony środowiska)
- procedury opracowywania i uchwalania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego
- opracowywanie i uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska oraz planu gospodarki odpadami
- opiniowanie wniosków o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi
- opiniowanie wniosków o zatwierdzenie programów prac geologicznych w zakresie hydrologii oraz geologii inżynierskiej
- opiniowanie i uzgadnianie wniosków o wydanie koncesji górniczych
- wydawanie decyzji na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
- wydawanie decyzji na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych

Monitoring stanu środowiska

Szczególnym instrumentem prawnym jest monitoring stanu środowiska. Dotychczas zaliczany do instrumentów o charakterze społecznym (informacyjnym), stanowił podstawę analiz, ocen i decyzji. Obecne traktowanie badań monitoringowych jako obowiązujących, pozwala traktować je jako instrument prawny.

5.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe

Do instrumentów finansowych należą przede wszystkim opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, kary pieniężne, fundusze celowe oraz kredyty i dotacje.

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska pełnią funkcje prewencyjne i redystrybucyjne. Funkcja prewencyjna realizowana jest poprzez zachęcanie podmiotów gospodarczych do wyboru proekologicznych technologii, lokalizację produkcji, instalowanie urządzeń ochronnych oraz oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych w sposób najodpowiedniejszy z punktu widzenia ochrony środowiska. Funkcja redystrybucyjna polega na gromadzeniu i przemieszczaniu środków finansowych przeznaczonych na cele ochrony środowiska. Opłaty środowiskowe pobierane są za:

- wprowadzanie pyłów lub gazów do powietrza,
- pobór wód
- wprowadzanie ścieków do wód lub do gruntu,
- składowanie odpadów,
- wyłączanie gruntów rolnych i leśnych z produkcji,
- usuwanie drzew i krzewów.

Opłaty trafiają do funduszu celowego, prowadzonego przez Marszałka Województwa, skąd w drodze redystrybucji część z nich odprowadzana jest na gminny fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Administracyjne kary pieniężne.

Kary pieniężne są elementem odpowiedzialności prawnej podmiotów gospodarczych. Pobierane są w zakresie przedmiotowym opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, lecz wymierzone są za działania niezgodne z prawem. W odniesieniu do wód, powietrza, odpadów i hałasu, karę wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w odniesieniu do drzew i krzewów organ gminy. Stawki karne ustalone są na poziomie kilkukrotnie wyższym niż opłaty i w części wynikającej z zapisów ustawowych trafiają do gminnego funduszu ochrony środowiska.

Fundusze celowe.

Fundusze celowe tworzone są z wpływów do wojewódzkiego i gminnego funduszu ochrony środowiska, z których w drodze redystrybucji trafiają na szczebel powiatowy i gminny. Ze środków funduszu realizowane są zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi. Środki funduszy mogą być także przeznaczane w formie dotacji na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej. Szczegółowy zakres zadań, dofinansowywanych ze środków funduszy celowych określone są w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz w długookresowym i rocznym planie wpływów i wydatków.

5.1.3. Instrumenty społeczne, edukacyjne i informacyjne

Instrumenty społeczne wspomagają realizację programu ochrony środowiska. Zagadnienie to wiąże się z realizacją zasady współdziałania, której służą uzgodnienia i usprawnienia instytucjonalne.

Instrumenty społeczne są to narzędzia dla usprawnienia współpracy i budowania partnerstwa, w drodze tzw. „uczenia się poprzez działanie”. W ramach instrumentów wydziela się dwie podstawowe grupy: pierwszą – realizowaną przez działania edukacyjne i drugą – dotyczącą budowania powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem, gdzie podstawową formą realizacyjną są konsultacje i debaty publiczne.

Działania edukacyjne realizowane są w różnych formach i na różnych poziomach, począwszy od przedszkoli i szkół wszystkich stopni a skończywszy na szkoleniach tematycznych, adresowanych do poszczególnych grup zawodowych i organizacji. Czynnikiem decydującymi o sukcesie realizowanej edukacji ekologicznej jest rzetelna informacja o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem, przy czym im szerszy jest zakres opracowywanego dokumentu i związanych z nim działań, tym bardziej poszerza się zakres grup społecznych, wpływających na proces opracowywania i wdrażania dokumentu.

Obowiązujące ustawodawstwo nie przewiduje żadnych ograniczeń w korzystaniu z prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, a dostęp do informacji nie jest uzależniony od uczestnictwa w żadnym konkretnym postępowaniu i posiadania jakiegokolwiek inte-

resu w sprawie. Szeroko pojęta komunikacja ma za zadanie sprzyjać wymianie informacji pomiędzy zainteresowanymi stronami, wspieraniu procesu przekazywania informacji decydom, angażowaniu stron do aktywnej współpracy i promocji dokumentu.

Najważniejszym przepisem prawnym regulującym dostęp do informacji, rozpowszechnianie informacji oraz udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz.U. nr 62, poz.627]. Najważniejszym zadaniem administracji samorządowej, który pozwoli na pełną realizację ustaleń powyższej ustawy, jest rozwój sprawnego systemu udostępniania i upowszechniania informacji, w tym publicznych rejestrów oraz elektronicznych baz danych o środowisku i jego ochronie na terenie gminy, łatwo dostępnych poprzez publiczne sieci telekomunikacyjne.

5.1.4. Instrumenty strukturalne

Instrumenty strukturalne rozumiane są jako narzędzia do formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych. Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

Strategie i programy wdrożeniowe

Gmina Głubczyce posiada własną „Strategię rozwoju Gminy Głubczyce”, określającą priorytety, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań dla jej zrównoważonego rozwoju. Stanowi ona dokument wyjściowy do opracowania strategii i szczegółowych polityk sektorowych, „Planu Rozwoju Lokalnego gminy Głubczyce na lata 2004 – 2006”, programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami.

Program ochrony środowiska określa politykę ekologiczną gminy w horyzoncie średnio-okresowym, stanowi również dokument operacyjny, wdrożeniowy w okresie krótkookresowym 2004 – 2007. Zaznaczyć należy, że program ochrony środowiska jest dokumentem, który z jednej strony uwzględnia kompleksowo kierunki rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarki i ich konsekwencje dla środowiska, z drugiej strony wytycza ramy tego rozwoju. Oznacza to, że działania realizowane w obrębie poszczególnych obszarach muszą być brane pod uwagę w programie ochrony środowiska i jednocześnie ochrona środowiska wymaga podejmowania działań w poszczególnych dziedzinach gospodarki i codziennego bytowania mieszkańców gminy.

Systemy zarządzania środowiskowego

Dotychczasowe działania w zakresie ochrony środowiska prowadzone przez podmioty gospodarcze, są w większości wymuszane przez czynniki zewnętrzne: przepisy prawne i czynnik społeczny. Koncepcja zrównoważonego rozwoju, stanowiąca podstawę dla racjonalnych działań ochronnych, stanowi podstawę do zmiany nastawienia podmiotów gospodarczych do ochrony środowiska, polegającą na samodzielnym definiowaniu problemów i szukaniu środków zaradczych – z tego wywodzi się koncepcja zarządzania środowiskowego.

Celem zarządzania środowiskowego jest włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych podmiotu gospodarczego i przypisanie tych zagadnień do kompetencji zarządu. Idea ta jest realizowana poprzez wprowadzenie systemów zarządzania środowiskiem (systemy sformalizowane - ISO 14000, EMAS oraz systemy niesformalizowane – Program Czystszej Produkcji). Wymogi konkurencyjności powodują, że podmioty gospodarcze w poszukiwaniu dróg zwiększających ich atrakcyjność rynkową, podejmować będą działania zmierzające do dobrowolnego wprowadzenia systemów zarządzania środowiskowego.

5.2. Organizacja zarządzania środowiskiem.

System zarządzania środowiskiem powinien opierać swoje działania na następujących zasadach:

- zanieczyszczający płaci
- przezorności
- współodpowiedzialności
- pomocniczości

Są to jedne z podstawowych zasad zrównoważonego rozwoju, akceptowane do stosowania przez II Politykę ekologiczną państwa. Uzupełnieniem zasad winny być tzw. złote reguły zarządzania ekologicznego:

- nieodnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane w stopniu dostosowanym do możliwości ich kompensowania zasobami odnawialnymi
- zasoby odnawialne winny być wykorzystywane w zakresie nie przekraczającym możliwego stopnia ich odnawialności
- chłonność środowiska nie powinna być w żadnym zakresie przekroczona
- różnorodność środowiska winna być w jak największym stopniu zachowana

Zarządzanie środowiskiem na terenie gminy Głubczyce odbywa się na poziomie administracji samorządowej i podmiotów gospodarczych.

Instytucje samorządowe odpowiedzialne za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska w drodze racjonalnego planowania przestrzennego, kontrolowania gospodarczego korzystania ze środowiska i porządkowania działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska. W ramach prowadzonej działalności administracyjnej organy gminy, w ramach obowiązku informowania i uzgadniania współpracują z organami administracji rządowej i samorządowej (Marszałek Województwa) oraz Inspekcją Ochrony Środowiska, posiadają również w ograniczonym zakresie uprawnienia kontrolne.

Ważnym instrumentem zarządzania ochroną środowiska na poziomie lokalnym jest planowanie miejscowe i strategiczne, wytyczające priorytety, generalne cele i kierunki rozwoju miasta, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych oraz programy ochrony środowiska, określające cele i sposób ich realizacji, z uwzględnieniem polityki ekologicznej państwa.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się głównie efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencyjności rynkowej, w coraz większym stopniu uwzględniają również stanowisko opinii społecznej. Na tym poziomie zarządzanie środowiskiem odbywa się poprzez respektowanie wymogów formalno – prawnych, porządkowanie i modernizowanie technologii oraz reżimów obsługi urządzeń, eliminację technologii uciążliwych dla środowiska, instalowanie urządzeń ochrony środowiska oraz zakładowy monitoring. Coraz powszechniejsze staje się wprowadzanie wewnątrzzakładowych systemów zarządzania środowiskiem (ISO, EMAS).

5.3. Główne działania w ramach zarządzania programem.

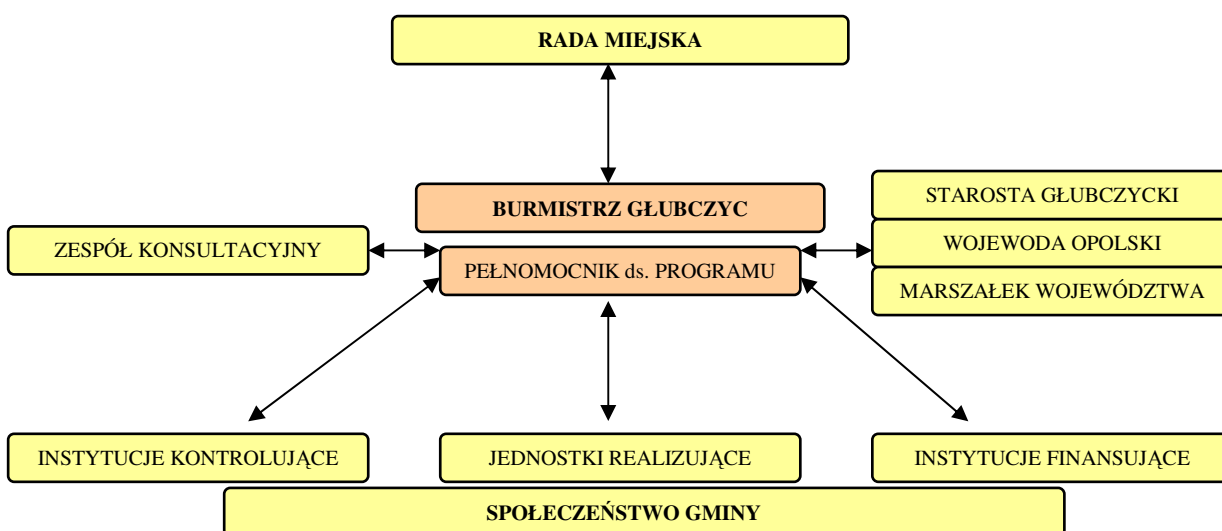
Podstawową zasadą realizacji programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań przez poszczególne jednostki włączone w zagadnienia ochrony środowiska, świadome istnienia programu i uczestnictwa w nim.

Uczestników programu podzielić można na cztery grupy:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem (Urząd Miejski oraz podległe jednostki organizacyjne),
- podmioty realizujące poszczególne zadania (oprócz wymienionych powyżej, także podmioty gospodarcze, stowarzyszenia, organy i instytucje szczebla centralnego lub podlegające bezpośrednio organom centralnym, instytucje finansujące),
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu (Rada Miejska, Zespół Konsultacyjny, WIOŚ, WSSE, RZGW),
- społeczność gminy jako główny odbiorca programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Burmistrzu Głubczyc, który składa Radzie Miejskiej okresowe (co 2 lata) raporty z wykonywania programu. Burmistrz w ramach realizacji programu współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego i wojewódzkiego (wojewoda oraz podległe mu służby zespolone oraz starosta dysponuje instrumentarium prawnym, umożliwiającym reglamentację korzystania ze środowiska, natomiast w dyspozycji samorządu wojewódzkiego znajduje się część instrumentów finansowych na realizację programu (poprzez WFOŚiGW w Opolu, oraz podległe sobie PFOŚiGW oraz GFOŚiGW). Ponadto Wójt współdziała z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji której znajdują się instrumenty kontroli przestrzegania wymogów prawnych i monitoringu stanu środowiska (WIOŚ, WSSE, RZGW).

Rysunek 2. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska gminy Głubczyce.

Burmistrz Głubczyc odpowiedzialny za wdrażanie programu wspierany będzie przez Zespół Konsultacyjny, utworzony z przedstawicieli urzędu (przedstawiciele wewnątrzni) oraz reprezentantów podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i mieszkańców (przedstawiciele zewnętrzni). Zespół konsultacyjny, nadzorujący opracowanie projektu, ma za zadanie nadzorowanie procesu jego wdrażania, zapoznając się z okresowymi raportami z wykonania zadań i uzyskania wymaganych efektów ekologicznych. Zadaniem zespołu jest również wypracowanie płaszczyzny porozumienia społecznego w zakresie wyznaczania celów i określania konkretnych sposobów ich osiągania. Istnieje zatem potrzeba stworzenia obiektywnych warunków prowadzenia współpracy w realizacji zadań programu i udziału we wdrażaniu programu.

Wypracowane procedury i strategie powinny, po ustaleniu i weryfikacji, stać się rutyną i podstawą zinstytucjonalizowanej współpracy pomiędzy partnerami różnych szczebli decyzyj-

nych i środowisk odpowiedzialnych za ostateczny wizerunek miasta. Następuje uporządkowanie i uczytelnienie samego procesu planowania i zarządzania na tyle, że pewne działania stające się rutyną, powodują samoistne powtarzanie się dobrych rozwiązań, wytwarzając odpowiednie mechanizmy samoregulacji.

Odbiorcą programu są mieszkańcy gminy, którzy subiektywnie oceniają efekty realizacji programu. Obiektywizację oceny można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej (np. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców, liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych).

6. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

6.1. Monitoring środowiska.

Monitoring środowiska jest podstawą do oceny polityki ekologicznej gminy ponieważ dysponuje danymi liczbowymi umożliwiającymi niezbędne porównania między stanem obecnym, a przyszłym. Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu. Pomiarów środowiskowe w województwie opolskim wykonywane są przede wszystkim w ramach działalności WSSE i WIOŚ. Dane te oraz inne dane statystyczne dotyczące ochrony środowiska publikowane są w trzech podstawowych opracowaniach:

- „Stan środowiska w województwie opolskim” - WIOŚ, Opole
- „Ochrona środowiska” - GUS, Warszawa
- „Rocznik statystyczny województwa opolskiego” - WUS Opole

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Sieci regionalne, za które odpowiada Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska są koordynowane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w danym regionie.

Rozwój monitoringu środowiska jest jednym z ważniejszych zadań przewidzianych do realizacji w polityce ekologicznej państwa w ramach wypełniania nakazów ustawowych oraz dotrzymania zobowiązań międzynarodowych.

6.2. Zakres monitoringu

Realizacja programu będzie polegała na regularnej ocenie i kontroli stopnia realizacji zadań (przedsięwzięć) oraz założonych celów, ocenie rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem oraz analizą przyczyn tych rozbieżności.

Burmistrz Głubczyc, poprzez pełnomocnika ds./realizacji programu będzie sporządzał w okresach dwuletnich raport, oceniający stopień wdrożenia programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolował postęp w zakresie wykonywania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie. Ponieważ okres kontrolny wypadać będzie w roku 2006, wyniki oceny stanowiąc będą materiał wyjściowy do weryfikacji celów i sposobów realizacji programu na lata 2008 – 2011. Prowadzone oceny opierać się będą na określonych w programie wskaźnikach jakościowo – ilościowych, powszechnie dostępnych w systemie monitoringu środowiska i danych Woje-

wódzkiego Urzędu Statystycznego. W okresach czteroletnich oceniany będzie stopień realizacji celów ekologicznych, a wynik oceny stanowić będzie bazę do potencjalnej korekty celów i kierunków ich realizacji.

W celu spełnienia wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska dotyczących raportowania należy zdefiniować zakres i sposób oceny realizacji Programu.

Najważniejsze zadania w tym zakresie to:

- wyznaczenie przez Burmistrza Głubczyc koordynatora wdrażania Programu, który będzie na bieżąco śledził postęp w zakresie wdrażania poszczególnych zadań i realizacji celów, a na tej podstawie co dwa lata będzie przygotowywał raport z wykonania programu (2006 r.),
- weryfikacja i aktualizacja harmonogramu rzeczowo-finansowego zadań w cyklu dwuletnim,
- sporządzenie nowego Programu na podstawie zaktualizowanych celów i kierunków działań (w cyklu czteroletnim – następnym na początku 2008 roku).

6.3. Wskaźniki efektywności realizacji programu.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Zaproponowane poniżej wskaźniki są propozycją wyjściową, i mogą być sukcesywnie modyfikowane i rozszerzane.

Przy określaniu wskaźników przyjęto, z pewnymi wyjątkami, jako wyjściowy 2002/2003 rok – dane statystyczne dostępne przy opracowywaniu programu pochodzą z tych lat. Przy ocenie Programu na koniec roku 2006 będą dostępne dane statystyczne z roku 2005, tak więc lata te przyjęto dla kontroli wskaźników.

Tabela 11. Wskaźniki realizacji Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce.

L.p.	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy (dane z 2002/2003)	Ocena realizacji Programu (dane z 2005 r.)
1	2	3	4	5
1	Wskaźnik lesistości	%	10,5	
2	Powierzchnia lasów	ha	3 079,0	
3	Grunty zdewastowane i zdegradowane	ha		
4	Jakość wód podziemnych – udział wód bardzo dobrej i dobrej jakości : - pkt 622 (Boguchwałów) - pkt 627 (Chróstno)	jakość wód podziemnych	III Ib	
5	Jakość wód powierzchniowych, - rzeka Osobłoga – ppk. Raclawice Śląskie - rzeka Opawa – ppk Opawica - rzeka Psina – ppk Gądzowice - rzeka Troja – ppk Gródczanki (Kietrz) - rzeka Złotnik – ppk Boguchwałów (Babórow)	klasa czystości wód	III II II N III	
6	Pobór wód z komunalnych ujęć wody	m ³ /rok (2003)	1 112 700	
7	Pobór wód z zakładowych ujęć wody	m ³ /rok (2003)	451 407	
8	Dobowe zużycie wody na mieszkańca	l/Md	29,7	
9	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	84,7	
10	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	60,0	
11	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków (w % ludności ogółem)	%	60,0	
12	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzane do odbiornika	BZT5 - kg/rok ChZT – kg/rok Zawiesina – kg/rok	11 765 47 061 13 726	
13	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane	m ³ /rok (2003)	1 051 845	

Program ochrony środowiska dla gminy Głubczyce

	na oczyszczalni ścieków			
14	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej		0,194	
15	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z terenu gminy	Mg/rok	97,35	
16	Emisja zanieczyszczeń gazowych z terenu gminy (z CO ₂)	Mg/rok (2003)	16 990,13	
17	Emisja SO ₂ ogółem	Mg/rok (2003)	101,24	
18	Emisja NO ₂ ogółem	Mg/rok (2003)	26,19	
19	Emisja CO ₂	Mg/rok (2003)	16 564,11	
20	Moc grzewcza zainstalowanych urządzeń energii odnawialnej	kW	350	
21	Nakłady na ochronę środowiska	tys. PLN		
22	Ilość i jakość interwencji i wniosków mieszkańców	liczba/opis	b.d.	
23	Liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno - informacyjnych		b.d.	
	- Prasa			
	- TV			
	- Radio			
	- Konkursy			
	- Inne			

b.d. – brak danych

6.4. Sprawozdawczość z realizacji programu.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska [Dz.U. nr 62, poz.627] z wykonania programu Burmistrz Głubczyc sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Miejskiej. Dla niniejszego Programu raport powinien być sporządzony w 2006 r.

6.5. Główne działania w ramach zarządzania Programem.

W oparciu o informacje zawarte w rozdziałach 4, główne działania związane z realizacją Programu w zakresie wdrażania (koordynacja, weryfikacja celów ekologicznych, strategia ich osiągania, przewidywane przedsięwzięcia), zarządzania i monitorowania przedstawione zostały w tabeli nr 12.

Tabela 12. Działania w zakresie zarządzania Programem ochrony środowiska gminy Głubczyce.

L.p.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1	2	3
Wdrażanie Programu		
1	Wyznaczenie koordynatora realizacji Programu.	Burmistrz Głubczyc, jednostki wdrażające Program
2	Ocena wykonania Programu i przygotowanie raportu (2006 r.).	
3	Współpraca z różnymi jednostkami.	
4	Weryfikacja i aktualizacja Programu: - opracowanie raportu o realizacji Programu (2006) - aktualizacja harmonogramu rzeczowo-finansowego (2006 i 2008 r.) - aktualizacja celów i kierunków działań (2006 i 2010 r.)	
5	Wspieranie finansowe samorządów, zakładów, instytucji, organizacji wdrażających Program	WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, Fundusze celowe Fundusze UE
Monitoring środowiska i wdrażania programu		
1	Prowadzenie i rozwój monitoringu środowiska (na bieżąco)	WIOŚ, RZGW, WSSE, Wojewoda, Urząd Miejski Głubczyce

7. NAKŁADY NA REALIZACJĘ PROGRAMU.

Kalkulacja kosztów realizacji Programu dotycząca okresu najbliższych 4 lat, tj. lat 2004-2007, sporządzona została na podstawie danych ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięć przewidzianych lub planowanych do realizacji (rozdział 4). Kalkulacja kosztów na realizację przewidywanych przedsięwzięć ma charakter szacunkowy, z uwagi na niekompletność danych dotyczących finansowania zadania w wyróżnionym okresie. Należy stwierdzić, że jedynie w przypadku zadań określonych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Głubczyce możemy mówić o w miarę pewnie określonych kosztach i montażu finansowania podejmowanych przedsięwzięć. W pozostałych przypadkach, z uwagi na szybko zmieniające się uwarunkowania gospodarcze (szczególnie podmiotów gospodarczych) występują trudności z długookresowym programowaniem inwestycji - koszty realizacji przedsięwzięć mają charakter szacunkowy. Ponieważ Program ma formułę otwartą, można go w późniejszym okresie aktualizować i uzupełniać nowe przedsięwzięcia i sposób ich finansowania.

7.1. Źródła finansowania.

Wdrażanie Programu ochrony środowiska wiąże się z funkcjonowaniem sprawnego systemu finansowania przedsięwzięć. Środki finansowe na realizację programu będą pochodziły z budżetu wojewody, z budżetów samorządów terytorialnych (wojewódzkiego, powiatowego, gminnego), ze środków własnych przedsiębiorstw i inwestorów prywatnych, funduszy ekologicznych oraz z funduszy pomocowych i strukturalnych UE.

Największy udział w finansowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska będą miały budżet gminy, podmioty gospodarcze (głównie poprzez środki własne i kredyty), następnie fundusze ekologiczne i pomocowe. Najmniejszy udział przewiduje się dla budżetu państwa i budżetów samorządowych.

Inwestycje w sektorze energetycznym i przemysłowym będą finansowane głównie ze środków własnych podmiotów gospodarczych i kredytów bankowych, w mniejszej części z funduszy ochrony środowiska. Natomiast inwestycje komunalne związane przede wszystkim z infrastrukturą techniczną będą współfinansowane w dużej części z budżetu gminy, funduszy ekologicznych i strukturalnych UE.

Źródła finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska można podzielić na trzy grupy:

- **źródła publiczne** – np. pochodzące z budżetu państwa, miasta lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- **źródła prywatne** – np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,
- **źródła prywatno-publiczne** – np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

W ramach montażu finansowego możliwe jest łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prywatne.

Dla miasta dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- fundusze własne inwestorów
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i gospodarki Wodnej

- kredyty preferencyjne udzielane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. z dopłatami do oprocentowania
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. z ekokonwersji poprzez EKOFUNDUSZ, funduszu ISPA)
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i rozwoju – EBOiR, Bank Światowy)
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne
- leasing

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej podstawowe znaczenie dla pozyskania środków finansowych na realizację inwestycji posiadać będą programy i fundusze strukturalne (możliwość większego niż dotychczas wykorzystania środków strukturalnych i funduszu spójności w szczególności w inwestycjach związanych z infrastrukturą techniczną, rozwojem obszarów wiejskich, rekultywacją terenów oraz turystyką i edukacją ekologiczną). Fundacje i programy pomocowe udzielają bezzwrotnej pomocy finansowej w różnych formach. Są to między innymi: pomoc finansowa na zadania inwestycyjne lub projekty, pomoc konsultingowa oraz pomoc szkoleniowa.

7.1.1. Fundusze i programy funkcjonujące w zakresie ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i rozwoju wsi.

W zakresie ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i rozwoju wsi funkcjonują m.in.: takie organizacje i fundusze jak:

- ⇒ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – największa instytucja finansująca przedsięwzięcia ochrony środowiska o zasięgu ponadregionalnym i ogólnokrajowym w Polsce,
- ⇒ WOJEWÓDZKI, POWIATOWY I GMINNY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – dofinansowuje zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z uwzględnieniem celów określonych w ustawie z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62 poz. 627 z 2001r.), Polityce Ekologicznej Państwa,
- ⇒ GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITY (Program Małych Dotacji GEF/SGP oraz Średnich i Dużych Dotacji GEF/MSP) – światowa organizacja o charakterze kapitałowego funduszu celowego na rzecz ochrony środowiska, zarządzany przez 3 agendy ONZ: Bank światowy, UNEP oraz UNDP. Celem Funduszu jest osiągnięcie poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez programy i projekty przyczyniające się do rozwiązywania problemów o charakterze globalnym w tak kluczowych dziedzinach jak: ochrona bioróżnorodności, ochrona wód międzynarodowych, zapobieganie zmianom klimatycznym, oraz ochrona gruntów przed degradacją.
- ⇒ PROGRAM WWF DLA POLSKI – krajowe przedstawicielstwo międzynarodowej organizacji World Wild Fund,
- ⇒ NARODOWA FUNDACJA OCHRONY ŚRODOWISKA - fundacja zajmująca się opracowywaniem ekspertyz w zakresie ochrony środowiska oraz edukacją ekologiczną,
- ⇒ FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA – Fundacja promuje działania na rzecz ekorozwoju,
- ⇒ REGIONALNE CENTRUM EKOLOGICZNE NA EUROPE ŚRODKOWĄ WSCHODNIĄ – wspomaga swobodną wymianę informacji oraz udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony środowiska,

7.1.2. Programy i fundusze europejskie

Finansowanie przedsięwzięć w ramach programów i funduszy unijnych odbywać się będzie za pomocą funduszy strukturalnych i funduszy spójnościowych.

7.1.2.1. Fundusze strukturalne.

Inicjatywy w dziedzinie ochrony środowiska będą miały możliwości otrzymania dofinansowania głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF) oraz Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR). Ich głównym zadaniem jest niwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do UE. Priorytety środowiskowe współfinansowane z ERDF i EFOiGR będą realizowane w ramach czterech programów operacyjnych, przygotowanych przez rząd Polski na podstawie Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006:

- Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego ZPORR zarządzanego na poziomie krajowym, ale wdrażanego w systemie zdecentralizowanym na poziomie wojewódzkim (na szczeblu województwa opolskiego środki finansowe ZPORR umożliwiają finansowanie zadań, realizowanych w ramach tzw. I komponent Programu Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2004 – 2006)
- Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”
- Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich

Celem generalnym **SOP WKP** jest poprawa pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki funkcjonującej w warunkach otwartego rynku. Cel programu będzie osiąganym poprzez koncentrację środków finansowych kierowanych bezpośrednio do sektora przedsiębiorstw, sektora naukowo-badawczego oraz instytucji otoczenia biznesu (główni beneficjenci programu) na najbardziej efektywne, gwarantujące wzrost innowacyjności produktowej i technologicznej projekty i przedsięwzięcia. Program operacyjny koncentruje dostępne środki finansowe na realizacji dwóch priorytetów:

Priorytet 1 - Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu,

Priorytet 2 - Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na Jednolitym Rynku Europejskim.

Bezpośrednie znaczenie dla ochrony środowiska będą miały działania prowadzone w ramach priorytetu 2. Jego celem jest zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę poziomu technologicznego i organizacyjnego, dostosowanie do wymogów standardów UE w zakresie ochrony środowiska oraz wzrost wymiany handlowej poprzez wsparcie jej promocji. Realizacja priorytetu wesprze przedsiębiorców w dokonywaniu zmian modernizacyjnych, inwestycji mających na celu poprawę stanu środowiska, wdrażaniu innowacji technologicznych i organizacyjnych. Ponadto preferowane będą m.in. inwestycje w technologie informacyjne umożliwiające poprawę produktywności i jakości, wspólne inwestycje podejmowane przez przedsiębiorstwa działające w kooperacji, w dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów norm zharmonizowanych oraz inwestycje związane z wdrażaniem systemów zarządzania. W ramach priorytetu ochronie środowiska sprzyjać będą w szczególności następujące działania:

działanie 2 – Wsparcie doradcze w zakresie zwiększania konkurencyjności produkcyjnej i technologicznej MSP. Celem działania jest zwiększenie dostępu przedsiębiorstw do specjalistycznej pomocy doradczej dla poprawy ich oferty produktowej. Wsparcie będzie udzielane na projekty obejmujące usługi doradcze w zakresie m. in. poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, podejmowania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska, wdrażania systemów jakości lub zarządzania środowiskowego oraz uzyskiwania certyfikatów

działanie 4 – Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska. Celem działania jest dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów wybranych dyrektyw UE w obszarach: ochrona powietrza, ochrona wód i gospodarka odpadami. Wsparcie będzie udzielane w formie pomocy publicznej dla inwestycji proekologicznych w przedsiębiorstwach m.in. w zakresie ograniczania poziomu emisji z dużych zakładów energetycznego spalania, zagospodarowania odpadów przemysłowych i niebezpiecznych, budowy przemysłowych oczyszczalni ścieków, uzyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, osiągania standardów bezpieczeństwa ekologicznego oraz wdrażania Najlepszych Dostępnych Technik (BAT).

Celem generalnym **ZPORR** jest zapewnienie wszystkim regionom w Polsce, w powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach innych programów operacyjnych, udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych gospodarki poprzez tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów. Program będzie finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF) i Europejskiego Funduszu Społecznego (ESF) oraz ze środków krajowych. Beneficjentami końcowymi pomocy są przede wszystkim samorządy województw, powiatów i gmin, stowarzyszenia oraz związki gmin i powiatów, instytucje naukowe, instytucje rynku pracy, agencje rozwoju regionalnego i instytucje wspierania przedsiębiorczości, a za ich pośrednictwem przedsiębiorstwa, w tym głównie małe i średnie. W ramach ZPORR o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania (do 10 mln euro) nie kwalifikują się do Funduszu Spójności.

Na terenie województwa opolskiego finansowanie przedsięwzięć ze środków ZPORR prowadzone będzie w ramach Programu Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2004 – 2006. W ramach programu realizowanego na terenie gminy Głubczyce wsparcie mogą uzyskać przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe gminy, jednostki świadczące usługi publiczne na zlecenie samorządu oraz inne jednostki publiczne, wpisujące się w ramy priorytetu 1 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu, w działania 1.2 - Infrastruktura ochrony środowiska, w tym:

- w zakresie ochrony powietrza:
 - rozbudowa i modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych stanowiących własność publiczną i wyposażenie ich w instalacje do odsiarczania i odpylania spalin
 - przekształcenie istniejącego systemu opalania w obiektach publicznych w systemy bardziej przyjazne środowisku, w szczególności ograniczenie niskiej emisji
- w zakresie wsparcia dla zarządzania ochroną środowiska:
 - opracowanie baz danych o środowisku
 - rozwój systemów informacji o środowisku
 - tworzenie systemów monitoringu środowiska, w tym reagowania na zagrożenia
 - rozwój z informatyzowanych systemów zarządzania środowiskiem

oraz w ramach priorytetu 3 – Rozwój lokalny, w działania 3.1. – obszary wiejskie i działania 3.2. – obszary podlegające restrukturyzacji, obejmujące między innymi:

- realizację lokalnej infrastruktury ochrony środowiska
- realizację infrastruktury turystycznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego
- realizacji infrastruktury w zakresie gospodarki wodno – ściekowej na obszarach podlegających restrukturyzacji
- gospodarowania odpadami, w tym zwiększenia poziomu recyklingu, minimalizacji ilości odpadów, likwidacji dzikich wysypisk
- pozyskiwania energii poprzez tworzenie lokalnych systemów odnawialnych źródeł energii

Celem generalnym **SOP** „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” jest poprawa konkurencyjności polskiego rolnictwa w warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju sektora rolnego, wsparcie przemysłu przetwórczego w celu poprawy jego pozycji konkurencyjnej oraz wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w warunkach otwartego rynku. Cel programu będzie osiągany poprzez koncentrację środków finansowych kierowanych bezpośrednio do sektora rolnego i przetwórstwa rolno – spożywczego, na najbardziej efektywne działania, gwarantujące poprawę warunków higieniczno – sanitarnych i bezpieczeństwa produkcji żywności, ochrony środowiska oraz dobrostanu zwierząt. Program operacyjny koncentruje dostępne środki finansowe na realizacji dwóch priorytetów:

Priorytet 1 - Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno - żywnościowym,

Priorytet 2 - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Celem działań określonych w priorytecie 1 jest restrukturyzacja i modernizacja w sektorze żywnościowym w celu poprawy konkurencyjności i dochodowości, zapewnienia bezpieczeństwa i odpowiedniej jakości produkcji. Priorytet realizowany będzie poprzez bezpośrednie wsparcie inwestycyjne oraz działania szkoleniowe i doradcze w kierunku poprawy jakości produktów rolnych oraz kształtowania procesów produkcyjnych zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska. W ramach priorytetu ochronie środowiska sprzyjać będą w szczególności następujące działania:

działanie 1.1 – Inwestowanie w gospodarstwach rolnych. Celem działania jest ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, krajobrazu, zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego wsi. Wsparcie będzie udzielane na projekty poprawiające konkurencyjność gospodarstw, spełniające równocześnie wymogi ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt, w szczególności poprzez zakup, instalację lub budowę urządzeń służących ochronie środowiska, m. inn. instalacje nawadniające pastwiska i pola uprawne.

działanie 1.5 – Wsparcie dla inwestycji w zakresie poprawy przetwórstwa i marketingu artykułów spożywczych. Celem działania jest między innymi zmniejszenie negatywnego wpływu przetwórstwa rolnego na środowisko poprzez działania modernizujące technologię, przynoszące wymierny efekt ekologiczny.

Celem działań określonych w priorytecie 2 jest wspieranie na terenach wiejskich zróżnicowanych działalności gospodarczych oraz jej kształtowanie w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę warunków życia poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych wsi. Priorytet realizowany będzie poprzez bezpośrednie wsparcie inwestycji poprawiających zagospodarowanie przestrzenne wsi, uatrakcyj-

niających obszary wiejskie jako miejsce zamieszkania oraz prowadzenie działalności gospodarczej, tworzących nowe miejsca pracy i nowych źródeł dochodu ludności wiejskiej. W ramach priorytetu ochronie środowiska sprzyjać będą w szczególności następujące działania:

działanie 2.4 – Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów. Celem działania jest rozwój dodatkowej działalności, wykorzystującej istniejące zasoby gospodarstwa rolnego i najbliższego regionu, sprzyjające między innymi zachowaniu zasobów przyrodniczych obszaru i promowania pozytywnego wizerunku wsi i rolnictwa w społeczeństwie. Wsparcie będzie udzielane m. inn. na projekty w zakresie agroturystyki, wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy oraz zakładanie plantacji roślin wieloletnich, przeznaczonych na cele energetyczne.

działanie 2.5 – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Celem działania jest melioracja terenu wpływająca na lepsze wykorzystanie środków produkcji, stabilności i jakości plonów, poprawę skuteczności i efektywności zabiegów agrotechnicznych oraz ochronę użytków rolnych przed powodzią. Wsparcie będzie udzielane m. inn. na projekty z zakresu melioracji szczegółowych i podstawowych, w szczególności realizację rowów melioracyjnych, nawodnienia grawitacyjne, fitomelioracje i agromelioracje, systemy przeciwerozyjne oraz pierwsze zagospodarowanie zmeliorowanych łąk i pastwisk, budowę budowli piętrzących, zbiorników wodnych, budowle przeciwpowodziowe wraz z drogami dojazdowymi, budowle regulacyjne, budowle wstrzymujące erozję wodną

działanie 2.6 – Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej, związanej z rolnictwem. Celem działania jest poprawa i umożliwienie dostępu do infrastruktury technicznej, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa warunków sanitarno – higienicznych na obszarach wiejskich. Wsparcie będzie udzielane m. inn. na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, budowę lub remont urządzeń zaopatrzenia w wodę, w tym ujęcia wody, urządzeń do magazynowania i uzdatniania, sieci i przyłączy wodociągowych, budowę lub remont urządzeń do odprowadzania, magazynowania i oczyszczania ścieków, budowę lub remont sieci i urządzeń zaopatrzenia w energię.

Celem generalnym **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)** jest stworzenie warunków dla wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w aspekcie społecznym, ekonomicznym i środowiskowym. Plan jest spójny z innymi programami strukturalnymi, zwłaszcza z SKO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”. Plan realizowany będzie w ramach dwóch celów strategicznych, którym przyporządkowane zostały priorytety realizacyjne i działania.

Zagadnienia ochrony środowiska realizowane będą w ramach **celu 2 – Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich**. Uznaje on, że dla zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich niezbędne jest zapewnienie wielofunkcyjności rolnictwa i wsi, zwiększenie funkcji gospodarczych i społecznych wsi, ochrony środowiska na obszarach wiejskich, ograniczenie bezrobocia oraz poprawa warunków życia ludności wiejskiej. Polityka zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich będzie obejmować wszelkie działania na nich podejmowane (w tym rolnictwo i leśnictwo, ochrona gleb, poprawa gospodarki wodnej, ochrona różnorodności biologicznej).

Cel realizowany będzie poprzez wdrażanie trzech priorytetów.:

Priorytet 2.1 – Wyrównywanie szans rozwoju obszarów wiejskich. W ramach priorytetu realizowany będzie cel ukierunkowany na zachowanie depopulacji obszarów o niekorzyst-

nych warunkach gospodarowania (ONW), podtrzymania ich żywotności oraz przeciwdziałania degradacji ekologicznej. Dodatkową korzyścią będzie upowszechnianie stosowania zwykłej dobrej praktyki rolniczej, która przyczyni się do podniesienia świadomości ekologicznej rolników. Realizacja priorytetu prowadzona będzie w ramach Działania 2.1. - Wspieranie działań rozwojowych na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania.

Priorytet 2.2 – Ochrona środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych obszarów wiejskich. W ramach priorytetu realizowane będą działania, mające na celu zapobieganie pogorszeniu stanu środowiska naturalnego oraz walorów przyrodniczych obszarów wiejskich, w ramach tzw. programów rolnośrodowiskowych. Realizacja priorytetu prowadzona będzie w ramach Działania 2.1. - Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt.

Priorytet 2.3 – Zwiększenie lesistości kraju. Głównym celem programu zalesiania gruntów rolnych jest powiększenie obszarów zalesionych, poprawa struktury przestrzennej obszarów wiejskich, wycofanie z produkcji gruntów rolnych niskiej jakości oraz przeciwdziałanie degradacji gleb. Realizacja priorytetu prowadzona będzie w ramach Działania 2.3. – Zalesianie gruntów rolnych.

7.1.2.2. Fundusze spójnościowe.

Fundusz Spójności, inaczej zwany Funduszem Kohezji, stanowi czasowe wsparcie finansowe dla krajów Unii Europejskiej, których PKB na mieszkańca nie przekracza 90 % średniej dla wszystkich państw członkowskich. Fundusz Spójności nie należy do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, ale jest elementem polityki strukturalnej. Funduszu Spójności różni się od funduszy strukturalnych:

- krajowym, a nie regionalnym zasięgiem pomocy,
- podejmowaniem ostatecznej decyzji o przyznaniu środków na dofinansowanie przez Komisję Europejską, a nie indywidualnie przez państwo członkowskie,
- kwot możliwych do dofinansowania projektów powyżej 10 mln euro

Głównym celem strategii środowiskowej Funduszu Spójności jest wsparcie dla realizacji zadań inwestycyjnych władz publicznych, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej. Współfinansowanie działań w ramach Funduszu Spójności realizowane będzie równolegle z realizacją sektorowych programów operacyjnych i programu regionalnego ZPORR i obejmować będzie duże projekty, przekraczające wartością 10 mln euro. Środki pochodzące z tego funduszu nie będą przekazane na działania wykonywane w ramach programów operacyjnych, ale będą z nimi powiązane. W ramach Funduszu Spójności wsparcie uzyskają dwa sektory: środowisko i transport.

Środowisko

Głównym celem strategii prośrodowiskowej Funduszu Spójności będzie wsparcie realizacji zadań inwestycyjnych władz publicznych, wynikających z wdrażania prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej transponowanych do polskiego systemu prawnego.

Działania podejmowane w sferze ochrony środowiska w ramach polityki spójnościowej będą ukierunkowane na zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska, ochronę zdrowia ludzkiego, oszczędne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, a przez to w dłuższym horyzoncie czasowym wpłyną na realizację paradygmatu rozwoju zrównoważonego. Środki tego instrumentu będą przeznaczone przede wszystkim na niżej wymienione kierunki interwencji:

1. Poprawa jakości wód powierzchniowych, polepszenie dystrybucji i jakości wody do picia, w tym:
 - budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej i burzowej oraz oczyszczalni ścieków tam, gdzie przyniesie to największy efekt ekologiczny przy uwzględnieniu efektywności kosztowej,
 - rozbudowa i modernizacja urządzeń uzdatniających wodę i sieci wodociągowej (w powiązaniu z systemami sanitacji),
2. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi, w tym:
 - budowa, rozbudowa lub modernizacja składowisk odpadów komunalnych oraz tworzenie systemów recyklingu i utylizacji odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie itp.)
 - tworzenie systemów zagospodarowania osadów ściekowych (w tym spalarnie),
 - rekultywacja terenów zdegradowanych przez działalność przemysłową
3. Poprawa jakości powietrza, w tym:
 - modernizacja i rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych (źródeł, sieci) połączona z likwidacją "niskiej emisji" w strefach o znaczących przekroczeniach dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu,
 - systemowa konwersja palenisk domowych na rozwiązania przyjazne zdrowiu i środowisku (głównie zamiana węgla na gaz, w okresie początkowym – eliminacja węgla niskiej jakości, przejście na paliwa bezdymne).

Odbiorcami pomocy tj. beneficjentami końcowymi są samorządy terytorialne (gminy, związki gmin) i przedsiębiorstwa komunalne.

Transport

Głównym celem polityki transportowej państwa jest utworzenie układu zapewniającego odpowiedni poziom spójności społecznej i gospodarczej w układzie regionalnym, krajowym i europejskim. Powyższy cel realizowany będzie w ramach dwóch priorytetów:

1. Zrównoważenie rozwoju systemu transportowego zdominowanego przez transport kołowy, poprzez utrzymania proporcji przewozów transportem kolejowym. Zostanie to osiągnięte poprzez modernizację sieci kolejowej. Pozwoli ona na zwiększenie atrakcyjności oferty przewozowej zarówno w transporcie towarowym, jak i pasażerskim.
2. Rozwój bezpiecznej infrastruktury drogowej poprzez budowę autostrad i dróg ekspresowych z uwzględnieniem potrzeb ratownictwa drogowego i medycznego. Celem priorytetu jest skokowe zwiększenie spójności w układzie europejskim i krajowym, a także zwiększenie udziału dróg o wysokich parametrach technicznych.

7.1.2.3. Środki budżetowe - Kontrakt dla Województwa Opolskiego na rok 2004 i na następane lata.

Kontrakt dla Województwa Opolskiego jest instrumentem wspierania rozwoju społeczno – gospodarczego województwa w sferze wzmacniania konkurencyjności oraz wzrostu poziomu życia. Finansowanie kontraktu zapewniane jest na podstawie umowy podpisanej

przez Województwo Opolskie ze stroną rządową ze środków budżetu państwa (środki krajowe), a zadania w nim ujmowane realizowane będą w ramach tzw. II komponentu Programu Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2004 – 2006).

W ramach Kontraktu, wsparcie uzyskać mogły przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe gminy, regionalne i lokalne instytucje publiczne oraz działające *non-profit* instytucje i organizacje pozarządowe i społeczne, wspierające w ramach swej działalności statutowej rozwój społeczno – gospodarczy województwa, wpisujące się w ramy priorytetu 1 - Rozbudowa i modernizacja elementów infrastruktury technicznej oraz systemu oświaty, kultury i świadczeń społecznych w regionie, w działania 1.1 – Podnoszenie standardu technicznego dróg i lokalnego transportu miejskiego oraz priorytetu 2 - Wzmocnienie systemu ochrony środowiska. W ramach priorytetów realizowane będą działania ukierunkowane na:

- w zakresie podnoszenia standardu technicznego dróg:
 - zapewnienie dostępności do dobrze rozwiniętej infrastruktury komunikacyjnej
 - modernizację dróg lokalnych
 - poprawę jakości transportu na terenach miejskich (w tym unowocześnienie środków transportu)
- w zakresie wzmocnienia systemu ochrony środowiska:
 - modernizację i rozbudowę miejskich systemów ciepłowniczych
 - zachowanie i ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych
 - zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów

W roku 2004 gmina Głubczyce nie będzie prowadzić żadnych działań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska, finansowanych ze środków kontraktowych. Z uwagi na cykliczność kontraktu, pozyskanie środków możliwe jednak będzie w latach następnych.

7.1.2.4. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Głubczyce.

Konieczność dostosowania funkcjonujących w Polsce zasad wieloletniego programowania inwestycji oraz korzystania z funduszy strukturalnych (w zakresie działania 3 – Rozwój terenów wiejskich) do standardów przyjętych w Unii Europejskiej wywołała potrzebę przygotowania przez gminę Głubczyce Planu Rozwoju Lokalnego. Program ten, zapewniający koncentrację środków na realizację inwestycji służących osiągnięciu określonych w strategii rozwoju gminy najistotniejszych celów rozwojowych, zwiększa atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów oraz podwyższa poziom życia mieszkańców.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowania inwestycji z dochodów budżetowych, koniecznym staje się finansowanie zadań inwestycyjnych środkami ze źródeł zewnętrznych, zwrotnych i bezzwrotnych. Ponieważ szybka realizacja potrzeb rozwojowych gminy nie jest możliwa, Plan Rozwoju Lokalnego wskazuje na wyodrębnione zadania priorytetowe, kluczowe dla dalszego rozwoju.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Głubczyce przyjęty został do realizacji przez Radę Miejską w Głubczycach w czerwcu 2004 r. W niniejszym „Programie ochrony środowiska gminy dla gminy Głubczyce na lata 2004 - 2007” uwzględnione zostały wszystkie kluczowe dla gminy zadania inwestycyjne, mające znaczenia dla ochrony, poprawy stanu i funkcjonowania środowiska.

7.2. Koszty realizacji i struktura finansowania przedsięwzięć na lata 2004 – 2007.

„Program ochrony środowiska gminy Głubczyce na lata 2004 – 2007” (bez uwzględnienia zadań Planu Gospodarki Odpadami) obejmuje łącznie 132 zadania z czego 64 to zadania o charakterze inwestycyjnym, a 68 to zadania o charakterze pozainwestycyjnym (przy czym pod pojęciem „inwestycyjne” niniejszy program rozumie zamierzenia, których realizacja wymaga przeprowadzenia procedury lokalizacyjnej i budowlanej).

Szacunkowe koszty wdrażania "Programu..." w latach 2004 - 2007 przedstawiono w tabeli zbiorczej (tabela 13). Koszty te zostały określone w oparciu o:

- szczegółowe dane zgłoszone przez różne jednostki nt. kosztów realizacji konkretnych przedsięwzięć lub szacunek kosztów przeprowadzony w oparciu o średnie wskaźniki dotyczące budowy i eksploatacji urządzeń,
- ocenę wielkości środków możliwych do zaangażowania (tzw. ramy finansowe)

Tabela 13. Szacunkowe, sumaryczne koszty realizacji Programu na lata 2004-2007.

Lp.	Dziedzina	Koszty w latach 2004-2007 [tys. PLN], w tym:		
		pozainwestycyjne	inwestycyjne	razem
1	2	3	4	5
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz wykorzystanie lasów.	638,00	0,00	638,00
2.	Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią	11,00	24 335,40	24 346,40
3.	Ochrona powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatu i wykorzystanie energii odnawialnej.	0,00	6 540,38	6 540,38
4.	Ochrona przed hałasem.	300,00	0,00	300,00
5.	Ochrona gleb, powierzchni ziemi i kopalin	422,00	0,00	422,00
6.	Promieniowanie elektromagnetyczne, niejonizujące	22,00	0,00	22,00
7	Edukacja ekologiczna, działania systemowe i dostęp do informacji o środowisku	127,70	0,00	127,70
8	Poważne awarie przemysłowe	0,00	0,00	0,00
9	Planowanie przestrzenne	560,00	0,00	560,00
10	Zarządzanie ochroną środowiska i programem ochrony środowiska	127,00	0,00	127,00
SUMA		2 207,70	30 875,78	33 083,48

Finansowanie programu ujęte zostało w dwóch zasadniczych grupach, obejmujących:

- montaż finansowy środków gminnych z udziałem środków z innych źródeł, możliwych do pozyskania, aczkolwiek niemożliwych w chwili obecnej do określenia w postaci określonych kwot
- środki własne podmiotów gospodarczych, wspomaganych środkami pomocowymi, kredytami itp.

Struktura finansowania Programu ochrony środowiska w latach 2004–2007 oparta o ramy finansowe przedstawione w rozdziale 4.3. przedstawia się w sposób następujący:

Tabela 14. Struktura finansowania „Programu ochrony środowiska gminy Głubczyce”.

Źródło	Udział	
	%	tys. PLN
1	2	3
Montaż środków (środki gminy oraz potencjalnie UE, WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW, budżetu państwa, budżetu województwa, budżetu powiatu, podmiotów gospodarczych)	90,12	29 816,38
Środki własne podmiotów gospodarczych	9,88	3 267,10
RAZEM	100.00	33 083,48